

Кыргыз

Республикасынын

Өкмөтүнүн

Аппарат жетекчисинин

орун басары

Заместитель

Руководителя Аппарата

Правительства

Кыргызской

Республики

№ 16-8/59

201 8 -ж.г. « 16 » 07

**МЭ КР, МФ КР, МЮ КР, МСХПМ КР,
СФ КР, АПЗИ КР, ГАООСЛХ при ПКР
ГНС при ПКР, ГРС при ПКР**

Прошу десятидневный срок рассмотреть
прилагаемый проект Законов, внесенный
депутатом ЖК КР Мавляновой М.Э. и направить
замечания и предложения в МЭ КР.

МЭ КР

По итогам обобщить замечания и
предложения гос. органов и внести проект
официального заключения Правительства КР на
согласование в АПКР.

Зав. отделом
Исполнитель

КОНТРОЛЬ

02.08.18

06

Проект

720053, Бишкек ш., Чуй пр., 205, факс (0312) 639059, www.kenesh.kg

720053, г. Бишкек, пр. Чуй, 205, факс (0312) 639059, www.kenesh.kg

"11" 07 2018 ж.г.

№ 6-42642-18

Премьер-министру
Кыргызской Республики
Абылгазиеву М.Д.

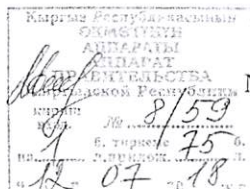
Уважаемый Мухаммедкалый Дуйшеевич,

В соответствии со статьей 31 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Правительстве Кыргызской Республики» вношу проекты Законов Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» и «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики (Налоговый кодекс Кыргызской Республики, законы Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства, «О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республики», «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию»), инициированных мной, Байбакпаевым З.Э., Туманбаевой Р.Т., Абжалиевым А.Т., Мамытовым Т.Т., Шараповым З.Э., Баатырбековым А.Б., Жамалдиновым З.И., Нурбаевым А.Н., Зулпукаровым Т.З., Алимбековым Н.К., Жээнбековым А.Ш. и Джумабековым Д.А. для дачи официального заключения Правительства Кыргызской Республики.

Приложение:

- 1) Проект Закона «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» на государственном и официальном языках на 46 л.;
- 2) Справка-обоснование к проекту Закона «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» на государственном и официальном языках на 8 л.;
- 3) Проект Закона «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» на государственном и официальном языках на 6 л.;
- 4) Справка-обоснование к проекту Закона «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» на государственном и официальном языках на 4 л.;
- 5) Сравнительная таблица к проекту Закона «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» на государственном и официальном языках на 15 л.;
- 6) Анализ регулятивного воздействия к проектам Законов на государственном и официальном языках на 16 л.

С уважением,

М.Э. Мавлянова

Исп. Касимова А., тел.: 63 89 15

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике

Настоящий Закон устанавливает основные принципы, порядок создания, функционирования и упразднения особых экономических зон на территории Кыргызской Республики.

Глава 1. Общие положения

Статья 1. Цели и задачи создания особых экономических зон

1. Особые экономические зоны создаются в целях привлечения инвестиций в развитие экспортно-ориентированных и импортозамещающих производств, основанных на новых технологиях и обеспечения занятости населения Кыргызской Республики.

2. Задачами создания особых экономических зон являются:

- 1) внедрение высокотехнологичных производств;
- 2) поддержка и развитие наукоемкого производства;
- 3) привлечение иностранных инвестиций;
- 4) производство инновационных товаров, услуг;
- 5) оздоровление государственных и принадлежащих на праве частной собственности, простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры;
- 6) использование рекреационных ресурсов в развитии туристской индустрии;
- 7) использование передового производственного опыта и менеджмента;
- 8) создание рабочих мест и увеличение занятости населения.

Статья 2. Законодательство Кыргызской Республики об особых экономических зонах

1. Законодательство Кыргызской Республики об особых экономических зонах состоит из настоящего Закона и иных нормативных правовых актов Кыргызской Республики, и вступивших в установленном законом порядке в силу международных договоров, участницей которых является Кыргызская Республика.

2. Налогообложение резидентов особых экономических зон осуществляется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики о налогах и сборах.

3. Таможенное регулирование осуществляется в соответствии с регулирующими таможенные правоотношения международными договорами, Таможенным кодексом Таможенного союза и законодательством Кыргызской Республики в сфере таможенного дела.

4. Порядок проведения проверок субъектов предпринимательства по вопросу соблюдения налогового и таможенного законодательства регулируется Налоговым кодексом, Таможенным кодексом Таможенного союза и законодательством Кыргызской Республики в сфере таможенного дела.

Статья 3. Основные понятия, используемые в настоящем Законе

В настоящем Законе используются следующие понятия:

бизнес-план - документ, предусматривающий развернутое обоснование цели создания особой экономической зоны, раскрывающий стратегию, направления и масштабы экономической деятельности;

заявление — документ, на бумажном носителе, либо в форме электронного документа, направляемый лицом, намеревающимся получить статус резидента особой экономической зоны управляющей компании, для заключения соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны;

государственный реестр резидентов особой экономической зоны — электронная база данных, содержащая сведения о резидентах особой экономической зоны;

инициатор создания особой экономической зоны- органы государственной власти, органы местного самоуправления, физическое и/или юридическое лицо, а равно группа физических и/или юридических лиц, зарегистрированных в качестве субъектов предпринимательской деятельности в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке, внесшие в уполномоченный государственный орган предложение о создании особой экономической зоны.

инновационно-технологическая особая экономическая зона - зона, резиденты которой, осуществляют виды экономической деятельности направленные на создание, разработку, внедрение и производство наукоемких технологий, научно-исследовательских центров, промышленных парков, логистических, научно-технических парков (в том числе центров образования при высших учебных заведениях);

координационный совет - коллегиальный орган, образуемый при уполномоченном государственном органе, состоящий из представителей бизнес-сообщества и уполномоченных государственных органов, осуществляющий рассмотрение и одобрение предложений о создании особой экономической зоны;

особая экономическая зона - определенная Правительством Кыргызской Республики зона (территория), включающая в себя свободные экономические зоны, свободные таможенные зоны в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

объекты особой экономической зоны- комплекс объектов недвижимости, включающий технические, производственные, административные, складские и иные помещения и сооружения, расположенные на территории особой экономической зоны, обеспеченные энергоносителями, инженерной, транспортной и иной инфраструктурой;

промышленно-производственная особая экономическая зона - зона, резиденты которой осуществляют виды экономической деятельности, относящиеся к обрабатывающим и перерабатывающим производствам;

туристско-рекреационная особая экономическая зона - зона, резиденты которой осуществляют виды экономической деятельности, направленные на строительство, реконструкцию, эксплуатацию объектов туристской индустрии, объектов, предназначенных для санаторно-курортного лечения и профилактики заболеваний, медицинской реабилитации и отдыха граждан, использования природных ресурсов в лечебных целях;

техничко-экономическое обоснование—разработка комплекса документов, в котором определены результаты проведения технической, финансовой, юридической и экологической оценки, оценки ключевых угроз и рисков для самих туристско-рекреационных объектов, персонала, населения и окружающей среды;

резидент - юридическое лицо (в том числе и иностранное) или индивидуальный предприниматель, зарегистрированные в качестве субъекта экономической деятельности в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке, заключившие соглашение об осуществлении деятельности на территории особой

экономической зоны и включенные в государственный реестр резидентов особой экономической зоны;

центральный орган исполнительной власти —орган исполнительной власти, осуществляющий функции по разработке и реализации государственной политики в области экономики;

уполномоченный государственный орган - уполномоченный Правительством Кыргызской Республики орган, осуществляющий функции по реализации государственной политики в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства;

управляющая компания — юридическое лицо, зарегистрированное в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики о регистрации юридических лиц, независимо от организационно-правовой формы, наделенное полномочиями осуществлять руководство деятельностью особой экономической зоны, обеспечивающее создание условий для осуществления экономической деятельности ее резидентами.

фонд развития резидентов и подготовки инвестиционных проектов— некоммерческая организация, созданная за счет негосударственных средств, разрабатывающая инвестиционные проекты, грантовые предложения (в зависимости от потребности в развитии экономической деятельности резидентов особой экономической зоны), направленные на поддержку их деятельности.

экономическое обоснование — документ, предусматривающий результаты анализа, оценки и расчетов экономической целесообразности предложения о создании особой экономической зоны.

Статья 4. Виды особых экономических зон

1. На территории Кыргызской Республики могут создаваться особые экономические зоны следующих видов:

- 1) промышленно-производственная;
- 2) инновационно-технологическая;
- 3) туристско-рекреационная.

2. В населенных пунктах, на территории которых отсутствуют предприятия (имущественные комплексы, на которых осуществляется экономическая деятельность) особые экономические зоны по решению Правительства Кыргызской Республики могут быть созданы в пределах всей территории населенного пункта.

3. Положения о промышленно-производственной, инновационно-технологической, туристско-рекреационной особых экономических зонах утверждается Правительством Кыргызской Республики.

4. Перечень видов экономической деятельности, осуществление которых допускается на промышленно-производственной, инновационно-технологической и туристско-рекреационной особых экономических зонах определяется положениями, указанными в части 3 настоящей статьи.

5. На территории особых экономических зон не допускается:

1) разработка, разведка месторождений полезных ископаемых, их добыча и иная запрещенная законодательством Кыргызской Республики деятельность, за исключением нерудных полезных ископаемых и строительных материалов, требуемых для завершения строительства особой экономической зоны и извлекаемых из недр на момент нулевого этапа строительства, котлована, пресных подземных вод.

2) на промышленно-производственной и инновационно-технологической зонах не допускается оптовая и розничная торговля товарами и услугами, не произведенными ее резидентами.

6. Правительство Кыргызской Республики имеет право определять и иные виды экономической деятельности, осуществление которых не допускается на особых экономических зонах.

Статья 5. Инициаторы создания особых экономических зон

1. Инициаторами создания особой экономической зоны могут быть следующие:

- 1) государственные органы;
- 2) органы местного самоуправления;
- 3) физическое и/или юридическое лицо, а равно группа физических и/или юридических лиц, зарегистрированных в качестве субъектов экономической деятельности в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке.

2. При формировании предложения о создании особой экономической зоны инициатор должен представить данные, показывающие возможность обеспечения финансовыми ресурсами, за счет всех потенциальных источников покрытия.

3. В качестве таких источников должны рассматриваться:

- 1) средства кредита;
- 2) иностранные инвестиции;
- 3) инвестиции юридических и физических лиц Кыргызской Республики;
- 4) средства государственной поддержки;
- 5) другие средства, не запрещенные законодательством Кыргызской Республики.

Глава 2. Создание и упразднение особых экономических зон

Статья 6. Порядок внесения предложения о создании промышленно-производственной и инновационно-технологической особых экономических зон

1. Предложение о создании промышленно-производственной или инновационно-технологической особых экономических зонах вносится инициатором в уполномоченный государственный орган.

2. Уполномоченный государственный орган вносит запись о регистрации предложения о создании промышленно-производственной или инновационно-технологической экономической зоны, подлежащее рассмотрению в течение десяти дней с момента регистрации такого предложения.

3. Предложение о создании промышленно-производственной или инновационно-технологической зон должно содержать:

1) цель создания, вид особой экономической зоны, общую площадь и месторасположение земельного участка, необходимого для создания особой экономической зоны, вид права собственности на земельный участок;

2) бизнес-план особой экономической зоны;

3) экономическое обоснование создания особой экономической зоны.

4. Экономическое обоснование целесообразности создания особой экономической зоны должно содержать:

1) комплексную характеристику социально-экономического потенциала предполагаемой зоны, в том числе производственной, коммерческой, социальной и иной инфраструктур;

2) обоснование этапов и сроков, связанных с созданием, проведением, восстановлением транспортной, социальной, инженерной объектов инфраструктур.

3) расчеты об объеме необходимых инвестиций.

5. Отсутствие информации и сведений, перечисленных в части 3 настоящей статьи является основанием для отказа в рассмотрении предложения о создании промышленно-производственной или инновационно-технологической зонах.

Статья 7. Порядок создания туристско-рекреационной особой экономической зоны

1. Предложение о создании туристско-рекреационной зоны вносится в уполномоченный государственный орган – органами государственной власти или органами местного самоуправления, состоящее из:

1) технико-экономического обоснования;

2) сведений о состоянии объектов туристской и курортной инфраструктур и перспективы их развития после создания;

3) сведений о характеристике туристско-рекреационного потенциала предполагаемой особой экономической зоны;

4) оценки экологического состояния и оценку воздействия на окружающую среду с созданием туристско-рекреационной особой экономической зоны;

5) расчетов объема необходимых инвестиций.

2. Технико-экономическое обоснование должно соответствовать следующим критериям:

1) целесообразность - соответствие мероприятий, предусмотренных в технико-экономическом обосновании;

2) обоснованность - наличие доказательств, подтвержденных расчетами, объема финансирования на реализацию мероприятий в разрезе каждого компонента;

3) результативность - наличие доказательств, подтвержденных расчетами, возможности достижения прямого и конечного результатов.

Выделение бюджетных средств на разработку технико-экономического обоснования осуществляется в соответствии с бюджетным законодательством Кыргызской Республики.

3. Уполномоченный государственный орган вносит запись о регистрации предложения о создании туристско-рекреационной особой экономической зоны, подлежащее рассмотрению в течение десяти дней с момента регистрации такого предложения.

4. Отсутствие сведений, перечисленных в части 1 настоящей статьи является основанием для отказа в рассмотрении предложения о создании туристско-рекреационной особой экономической зоны.

Статья 8. Порядок рассмотрения предложения о создании особых экономических зон

1. При уполномоченном государственном органе образуется координационный совет, основной функцией которого является рассмотрение сведений, указанных в статьях 6-7 настоящего Закона.

2. В состав координационного совета входят:

1) руководитель (в его отсутствие заместитель руководителя) центрального органа исполнительной власти, осуществляющий функции по разработке и реализации государственной политики в области экономики;

2) руководитель (в его отсутствие заместитель руководителя) уполномоченного государственного органа, осуществляющего функции по реализации государственной политики в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства;

3) руководитель (в его отсутствие заместитель руководителя) уполномоченного государственного органа, обеспечивающего реализацию государственной политики по управлению и приватизации государственного имущества;

4) руководитель (в его отсутствие заместитель руководителя) органа местного самоуправления на территории которого создается особая экономическая зона;

5) семь представителей бизнес-сообщества.

3. Состав координационного совета образуется в количестве 11 человек и утверждается уполномоченным государственным органом на 3 года.

4. Положение о порядке деятельности координационного совета утверждается Правительством Кыргызской Республики.

5. Председатель координационного совета избирается из числа его членов на период действия состава координационного совета.

6. Уполномоченный государственный орган совместно с координационным советом рассматривает предложения о создании особой экономической зоны в течение десяти дней с момента регистрации такого предложения и в случае одобрения направляет заключение о создании особой экономической зоны на утверждение в Правительство Кыргызской Республики.

7. Решение Правительства Кыргызской Республики о создании особой экономической зоны принимается в форме постановления, которое предусматривает:

- 1) вид особой экономической зоны;
- 2) описание месторасположения границ особой экономической зоны;
- 3) перечень видов экономической деятельности, осуществляемых на территории особой экономической зоны;
- 4) минимальный объем капитальных вложений и сроки создания инженерной, транспортной, социальной, и иных объектов инфраструктур особой экономической зоны и источники финансирования;
- 5) потребность количества создаваемых рабочих мест;
8. Максимальный срок функционирования особой экономической зоны допускается до сорока девяти лет.
9. Досрочное упразднение особой экономической зоны допускается в случае, если:

1) это вызвано необходимостью защиты жизни и здоровья людей, охраны природы и культурных ценностей, обеспечения обороны страны и безопасности государства;

2) по истечении трех лет с даты принятия решения о создании особой экономической зоны не заключено ни одного соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны или все заключенные соглашения расторгнуты;

3) в течение трех лет с момента создания особой экономической зоны ее резидентами не осуществляется экономическая деятельность;

4) территория особой экономической зоны используется управляющей компанией в нарушение целевого назначения.

10. Решение о досрочном упразднении особой экономической зоны принимается Правительством Кыргызской Республики в форме постановления.

11. Досрочное упразднение особой экономической зоны по основаниям, указанным в части 9 настоящей статьи не влечет возмещения расходов или упущенной выгоды управляющей компании, физических или юридических лиц, инвестировавших финансовые средства в создание и функционирование особой экономической зоны со стороны государства, его органов и органов местного самоуправления.

12. В случае досрочного упразднения особой экономической зоны по основаниям, указанным пунктами 2-4 части 9 настоящей статьи, а также в случаях невыполнения условий соглашения управляющей компанией, предусмотренных частью 4 статьи 9 настоящего Закона, управляющая компания несет ответственность за возмещение расходов резидентов, инвестировавших финансовые средства для осуществления деятельности в особой экономической зоне.

Глава 3. Структура и управление особой экономической зоной

Статья 9. Порядок организации управления особой экономической зоной

1. В течение тридцати дней со дня принятия Правительством Кыргызской Республики решения о создании промышленно-производственной или инновационно-технологической особой экономической зоны, инициатор обязан определить орган по его управлению.

2. Инициатор обязан принять одно из следующих решений:

1) самостоятельно осуществлять функции управления особой экономической зоной;

2) управлять посредством вновь зарегистрированной управляющей компании в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики о государственной регистрации юридических лиц;

3) найм управляющей компании через проведение конкурса уполномоченным государственным органом.

3. Часть 2 настоящей статьи не распространяется на управление туристско-рекреационной особой экономической зоной, порядок управления которой производится согласно Положению, предусмотренному частью 3 статьи 4 настоящего Закона.

4. После принятия инициатором решений, предусмотренных подпунктами 1 или 2 части 2 настоящей статьи, между уполномоченным государственным органом, инициатором и управляющей компанией до истечения срока, определенного частью 1 настоящей статьи заключается соглашение об управлении особой экономической зоной.

5. Требования к форме и содержанию соглашения об управлении особой экономической зоной утверждается Правительством Кыргызской Республики.

6. В случае принятия решения инициатором найма управляющей компании, уполномоченным государственным органом объявляется конкурс, порядок которого определяется частью 7 настоящей статьи.

7. Порядок создания и упразднения управляющей компании, осуществления деятельности на территории особой экономической зоны, определяется Правительством Кыргызской Республики.

Статья 10. Управляющая компания

1. В целях обеспечения размещения объектами инфраструктуры особой экономической зоны управляющая компания осуществляет следующие функции:

1) обеспечивает привлечение финансирования для выполнения работ, связанных с созданием и функционированием особой экономической зоны;

2) организует планирование, проектирование, строительство и эксплуатацию объектов инфраструктуры особых экономических зон;

3) организует строительство и эксплуатацию автомобильных дорог;

4) организует размещение объектов инфраструктуры;

5) получает необходимые документы на строительство, на ввод объектов в эксплуатацию при осуществлении строительства, реконструкции, капитального ремонта объектов капитального строительства, подключения (технологического присоединения) к сетям инженерно-технического обеспечения;

6) управляет переданными во временное пользование объектами, находящимися в государственной или муниципальной собственности, находящимися на территории особых экономических зон в соответствии с соглашением об управлении особой экономической зоной;

- 7) организует транспортное обслуживание;
 - 8) организует электроснабжение, теплоснабжение, газоснабжение, холодное и горячее водоснабжение, водоотведение;
 - 9) организует сбор, транспортировку и утилизацию отходов, а также благоустройство особой экономической зоны;
 - 10) привлекает юридических лиц и индивидуальных предпринимателей для осуществления деятельности в качестве резидентов особых экономических зон;
 - 11) осуществляет регистрацию юридических лиц и индивидуальных предпринимателей в качестве резидентов;
 - 12) организует предоставление резидентам услуг, необходимых для осуществления деятельности (в том числе юридических услуг, услуг по ведению бухгалтерского учета, услуг по таможенному оформлению и другое);
 - 13) представляют интересы резидентов во взаимодействии с государственными органами и органами местного самоуправления;
 - 14) создает условия для обеспечения резидентов услугами связи, общественного питания, торговли и бытового обслуживания, организации досуга;
 - 15) участвует в проектах государственно-частного партнерства по вопросам инвестирования в развитие особых экономических зон;
 - 16) сотрудничает с высшими учебными заведениями, центрами образования для покрытия потребности в кадрах особых экономических зон;
 - 17) сотрудничает с научно-исследовательскими центрами, центрами использующими современные технологии для создания условий в особых экономических зонах;
 - 18) представляет и защищает интересы резидентов в суде, предъявляет иски по делам, возникающим из административных и иных правоотношений о защите прав и законных интересов юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, имеющих статус резидента;
 - 19) представляет уполномоченному государственному органу ежегодную отчетность о результатах деятельности в порядке, определяемом Правительством Кыргызской Республики;
 - 20) осуществляет иные функции, предусмотренные соглашением об управлении особой экономической зоной.
2. Управляющая компания не вправе передавать третьим лицам осуществление своих функций.
 3. Управляющая компания на своем официальном сайте размещает для всех пользователей информацию, содержащую сведения о требованиях для получения статуса резидента, об услугах оказываемых управляющей компанией, сведения о наличии свободных земельных участков, расположенных в границах особых экономических зон другое.

Статья 11. Финансовое обеспечение особой экономической зоны

1. Финансовое обеспечение функций, предусмотренных статьей 10, может осуществляться за счет собственных средств управляющей компании, привлеченных средств, средств республиканского и местных бюджетов, иных источников в соответствии с законодательством Кыргызской Республики о создании особых экономических зон.
2. Управляющая компания вправе привлекать займы, кредиты или использовать способы финансирования, установленные законодательством о государственном частном партнерстве.

3. Имущество, находящееся в государственной или муниципальной собственности переданное управляющей компании во временное владение и пользование не может быть передано в залог.

4. Управляющая компания обеспечивает развитие и функционирование особой экономической зоны за счет доходов, полученных в результате осуществления деятельности на территории такой зоны, а также иных средств, предусмотренных настоящим Законом.

5. Основными финансовыми источниками управляющей компании являются:
 - 1) оплата, взимаемая в соответствии с частью 1 статьи 15 настоящего Закона;
 - 2) поступления от сдачи в аренду имущества, объектов и земельных участков, находящихся на территории особой экономической зоны;
 - 3) финансовые средства иностранных инвесторов, в том числе привлеченные модели государственно-частного партнерства,
 - 4) привлеченные финансовые средства, включая кредиты банков и других финансово-кредитных учреждений;
 - 5) добровольные взносы резидентов особой экономической зоны на развитие ее инфраструктуры;
 - 6) средства республиканского и местных бюджетов, выделенные в порядке и объемах, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики;
 - 7) иные поступления, связанные с осуществлением функций управляющей компании, не запрещенные законодательством Кыргызской Республики.
6. Для обеспечения экономической деятельности резидентов на территории особых экономических зон могут создаваться фонды развития резидентов и подготовки инвестиционных проектов.
7. Положение о фонде развития резидентов и подготовки инвестиционных проектов утверждается Правительством Кыргызской Республики.

Статья 12. Земли особых экономических зон

1. Особые экономические зоны могут создаваться на земельных участках, находящихся в государственной и муниципальной собственности, в том числе на территориях, на которых находятся неиспользуемые, простаивающие промышленные, транспортные и иные предприятия, здания, сооружения.
2. На территориях, на которых находятся неиспользуемые, простаивающие промышленные, транспортные и иные объекты, особые экономические зоны создаются в порядке определяемом положениями, предусмотренными частью 3 статьи 4 настоящего Закона.
3. На земельных участках, находящихся на праве частной собственности особые экономические зоны могут создаваться с согласия собственника в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования.
4. Земельные участки, находящиеся в государственной и муниципальной собственности, на которых создается особая экономическая зона, предоставляются во временное безвозмездное землепользование на срок, установленный законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования.
5. Земельные участки, находящиеся в государственной и муниципальной собственности, предоставленные уполномоченными органами в сфере землепользования управляющей компании во временное безвозмездное пользование, резидентам предоставляются на льготных условиях. Порядок предоставления регулируется положениями, предусмотренными частью 3 статьи 4 настоящего Закона.

6. Неиспользование в течении трех лет в пределах одной особой экономической зоны земельных участков, находящихся в государственной и муниципальной собственности, предоставленных во временное безвозмездное пользование, влечет за собой возврат, порядок которого определяется положениями предусмотренными частью 3 статьи 4 настоящего Закона.

7. Земельные участки, предоставленные управляющей компании во временное безвозмездное землепользование, используемые в нарушение целевого назначения, подлежат изъятию согласно законодательства Кыргызской Республики в сфере землепользования.

8. Туристско-рекреационная зона может создаваться на земельных участках, находящихся в категории земель особо охраняемых природных территорий, лесного фонда Кыргызской Республики в соответствии с законодательством, в сферах землепользования и лесного хозяйства Кыргызской Республики.

9. На территории туристско-рекреационной особой экономической зоны могут быть застроены объекты туристско-рекреационного значения, строительство иных объектов не допускается.

10. Земельные участки, изъятые по основанию, предусмотренному подпунктом 1 части 1 статьи 66 Земельного кодекса Кыргызской Республики могут использоваться для создания туристско-рекреационной особой экономической зоны.

11. Земельный участок, предназначенный для создания особой экономической зоны должен соответствовать в совокупности следующим условиям:

- 1) быть свободным от любых обременений;
- 2) не являться предметом судебных споров, находящихся в процессе рассмотрения и/или разрешения судами Кыргызской Республики;
- 3) иметь выход к транспортным путям.

12. В границы особой экономической зоны могут быть включены земельные участки, расположенные на территории одной административно-территориальной единицы или нескольких административно-территориальных единиц.

13. Допускается включать в границы особой экономической зоны земельные участки, на которых расположены здания, сооружения, находящиеся в государственной и муниципальной, а также частной собственности в пределах, допустимых законодательством в сфере землепользования Кыргызской Республики.

14. Решение об изменении границ особой экономической зоны принимается Правительством Кыргызской Республики по предложению уполномоченного государственного органа и органа местного самоуправления.

15. Не допускается приватизация земельных участков, переданных для создания особых экономических зон.

Статья 13. Порядок приобретения и прекращения статуса резидента особой экономической зоны

1. Лицо, намеревающееся получить статус резидента особой экономической зоны, направляет управляющей компании заявление на бумажном носителе либо в форме электронного документа, с приложением следующих документов:

- 1) бизнес-план, форма которого утверждена приказом уполномоченного государственного органа;
- 2) сведения об экономической деятельности, соответствующей виду особой экономической зоны;
- 3) информация о площади земельного участка, необходимого для осуществления экономической деятельности;
- 4) об объеме финансовых вложений или иностранных инвестиций на период деятельности на территории особой экономической зоны, об объеме капитальных

вложений в течение трех лет со дня заключения соглашения о осуществлении деятельности;

5) письменное подтверждение о наличии финансовых средств для осуществления деятельности;

6) копии учредительных документов (для юридических лиц) и/или копия свидетельства о государственной регистрации юридического лица или индивидуального предпринимателя.

2. Обязательным условием рассмотрения заявления на получение статуса резидента особой экономической зоны является регистрация вновь созданного юридического лица либо индивидуального предпринимателя. Не допускается регистрация в качестве резидента юридического лица, осуществляющего экономическую деятельность на территории Кыргызской Республики, имеющего зарегистрированный товарный знак в соответствии с законодательством о товарных знаках Кыргызской Республики.

3. По результатам рассмотрения поступивших документов, предусмотренных частью 1 настоящей статьи уполномоченный государственный орган принимает решение о присвоении статуса резидента либо принимает решение об отказе в присвоении статуса резидента.

4. Отказ в рассмотрении заявления на заключение соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны допускается в случае:

- 1) непредставления лицом документов, указанных в части 2 настоящей статьи;
- 2) отсутствия в границах особой экономической зоны свободного земельного участка, соответствующего условиям, указанным в заявлении;
- 3) несоответствия предполагаемой деятельности резидента видам деятельности, осуществление которых разрешено на территории особой экономической зоны.

5. В случае принятия решения о присвоении статуса резидента управляющая компания заключает соглашение с резидентом с письменным уведомлением уполномоченного государственного органа и регистрирует резидента.

6. Уполномоченный государственный орган вносит запись в государственный реестр резидентов особой экономической зоны (далее –реестр).

7. Резидент особой экономической зоны не вправе иметь филиалы и представительства за пределами территории особой экономической зоны.

8. Резидентами не могут быть юридические лица, применяющие иные специальные налоговые режимы, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики о налогах и сборах.

9. Налоговый режим применяется к резидентам особой экономической зоны в соответствии с законодательством о налогах и сборах Кыргызской Республики.

10. Резидентами не могут быть финансовые организации, в том числе кредитные и страховые организации и профессиональные участники рынка ценных бумаг.

11. Решение о лишении статуса резидента особой экономической зоны принимает управляющая компания.

12. Основанием для лишения и прекращения статуса резидента особой экономической зоны является:

- прекращение физическим лицом деятельности в качестве индивидуального предпринимателя;
- ликвидации юридического лица;
- нарушение условий соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны;
- собственное желание резидента;
- истечение срока действия соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны;
- банкротство резидента;

- вступление в силу обвинительного приговора суда в отношении резидента особой экономической зоны;
- при двух и более существенных нарушениях резидентом особой экономической зоны налогового и (или) таможенного законодательства.

Статья 14. Государственный реестр резидентов особой экономической зоны

Государственный реестр резидентов особой экономической зоны (далее- реестр) формирует уполномоченный государственный орган.

В реестре указываются следующие сведения:

- 1) полное и (в случае, если имеется) сокращенное наименование, в том числе фирменное наименование, и организационно-правовая форма резидента, юридический адрес;
- 2) для индивидуальных предпринимателей - регистрационный номер записи о государственной регистрации индивидуального предпринимателя;
- 3) вид особой экономической зоны на которой осуществляется деятельность и ее местонахождение;
- 4) срок действия соглашения об осуществлении деятельности;
- 5) идентификационный номер налогоплательщика;
- 6) основание и дата лишения статуса резидента.

Реестр подлежит обязательному размещению на официальном сайте уполномоченного государственного органа и является открытым и доступным для ознакомления со сведениями, содержащимися в нем, за исключением сведений, доступ к которым ограничен законодательством Кыргызской Республики.

Статья 15. Предмет и условия соглашения об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны

1. Условия, порядок заключения и расторжения соглашения об осуществлении деятельности резидентом на территории особой экономической зоны, права и обязанности сторон, аренды имущества, земельных участков и других вопросов, регулируется соглашением, форма и содержание которого определяется Правительством Кыргызской Республики.

2. Соглашение об осуществлении деятельности резидентом на территории особой экономической зоны может предусматривать обязанность управляющей компании в срок, установленный соглашением, заключить с резидентом договор купли-продажи или аренды иного имущества, принадлежащего ей на праве собственности, для осуществления им соответствующей деятельности.

3. Заключенным Соглашением об осуществлении деятельности на территории особой экономической зоны резидентам обеспечивается гарантия на рабочие места, которые должны поддерживаться и сохраняться на протяжении не менее пяти лет со дня получения статуса резидента.

4. Действие соглашения об осуществлении деятельности резидентом на территории особой экономической зоны прекращается в случаях:

- 1) истечения срока, на который было заключено соглашение;
- 2) досрочного расторжения соглашения;
- 3) досрочного упразднения особой экономической зоны;
- 4) в случае лишения лица статуса резидента особой экономической зоны;
- 5) по соглашению сторон.

5. Резидент особой экономической зоны оказывает содействие управляющей компании в осуществлении контроля за выполнением условий соглашения об осуществлении деятельности, в том числе обеспечивает беспрепятственный допуск

управляющей компании к объектам инфраструктуры на территории особой экономической зоны, представляет в устной и письменной форме необходимую для осуществления контроля информацию.

Статья 16. Меры государственной поддержки развития особой экономической зоны

1. Для развития особой экономической зоны настоящим Законом устанавливаются следующие меры государственной поддержки, которые могут предоставляться управляющей компании и резидентам особой экономической зоны:

1) информационная и консультационная поддержка управляющей компании и резидентов, в том числе содействие в установлении внешнеэкономических связей, необходимых для создания и развития особых экономических зон в Кыргызской Республике;

2) передача на льготных условиях в аренду управляющей компании и резидентам особых экономических зон государственного и муниципального имущества Кыргызской Республики в порядке, предусмотренном законодательством Кыргызской Республики об управлении государственной собственностью и заключенными с ними договорами аренды этого имущества;

3) применение налогового режима для резидентов особой экономической зоны, определяемого законодательством Кыргызской Республики о налогах и сборах;

4) оказание помощи в проведении научных исследований и проведении маркетинговых исследований;

5) привлечение местного населения для осуществления трудовой деятельности по месту расположения особой экономической зоны.

2. Доля граждан Кыргызской Республики, привлекаемых в качестве работников на территории особой экономической зоны должна составлять не менее 80% от общего числа работников особой экономической территории.

3. Управляющей компании могут предоставляться иные меры государственной поддержки в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

Глава 5. Заключительные положения

Статья 17. Вступление в силу настоящего Закона

1. Настоящий Закон вступает в силу с 1 июня 2019 года.

2. Поручить Правительству Кыргызской Республики в 3-месячный срок с момента официального опубликования:

1) принять необходимые нормативные правовые акты по вопросам, отнесенным настоящим Законом к компетенции Правительства Кыргызской Республики;

2) привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом;

3) решить финансовые, организационные и иные вопросы, вытекающие из настоящего Закона.

**Президент
Кыргызской Республики**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө

Ушул Мыйзам Кыргыз Республикасынын аймагында өзгөчө экономикалык зоналардын түзүлүшүнүн, иштөөсүнүн жана жоюлушунун тартибин белгилейт.

1-глава. Жалпы жоболор

1-берене. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүнүн максаттары жана милдеттери

1. Кыргыз Республикасында өзгөчө экономикалык зоналаржаңы технологияларга негизделген, экспортко багытталуучу жана импортту алмаштыруучу өндүрүштөрдү өнүктүрүүгө инвестицияларды тартуу жана Кыргыз Республикасынын калкынын жумуштуулугун камсыз кылуу максаттарында түзүлөт.

2. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүнүн милдеттери болуп төмөндөгүлөр саналат:

- 1) жогорку технологиялык өндүрүштөрдү киргизүү;
- 2) илим сыйымдуу өндүрүштү өнүктүрүүнү колдоо;
- 3) чет өлкөлүк инвестицияларды тартуу;
- 4) инновациялык товарларды, кызмат көрсөтүүлөрдү өндүрүү;
- 5) өнөр жайлык, транспорттук жана башка инфраструктуранын туруп калган (пайдаланылбаган) мамлекеттик жана жеке менчик ишканаларын жандандыруу;
- 6) туристтик индустрияны өнүктүрүүдө рекреациялык ресурстарды пайдалануу;
- 7) алдыңкы өндүрүштүк тажрыйбаны жана менеджментти пайдалануу;
- 8) жумуш орундарын түзүү жана калктын жумуштуулугун көбөйтүү.

2-берене. Өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары

1. Өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары ушул Мыйзамдан жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынан жана Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерден турат.

2. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине салык салуу Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

3. Бажылык жөнгө салуу бажылык укук мамилелерин жөнгө салуучу эл аралык келишимдерге, Бажы бирлигинин Бажы кодексине жана бажы иши чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

4. Салыктык жана бажылык мыйзамдарды сактоо маселелери боюнча ишкердик субъекттерин текшерүүлөрдү жүргүзүүнүн тартиби Бажы бирлигинин Салык кодекси жана Бажы кодекси жана бажы иши чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен жүзөгө ашырылат.

3-берене. Ушул Мыйзамда пайдаланылуучу негизги түшүнүктөр

Ушул Мыйзамда төмөнкүдөй түшүнүктөр пайдаланылат:

бизнес-план - өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн максатыне кеңейтилген негиздемени кароочу, экономикалык иш-аракеттин стратегиясын, багыттарын жана масштабын ачуучу документ;

арыз - иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууну түзүү үчүн өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алуу максатында башкаруучу компанияга өзгөчө экономикалык зонаны түзүүгө ниеттенген жак тарабынан жөнөтүлгөн кагаз түрүндөгү же болбосо электрондук формадагы документ;

өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин мамлекеттик реестри - өзгөчө экономикалык зонанын резиденттери жөнүндө маалыматтарды камтуучу электрондук маалыматтык база;

өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн демилгечиси - ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунуш киргизген мамлекеттик орган же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте ишкердик иштин субъекттери катары катталган жеке жана/же юридикалык жак, буга тете жеке жана/же юридикалык жактардын тобу;

инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зона - резиденттери экономикалык иш-аракеттин илим сыйымдуу технологияларды түзүүгө, иштеп чыгууга, киргизүүгө жана өндүрүүгө багытталган түрлөрүн, илимий-изилдөө борборлорун, индустриялык парктарды, логистикалык, илимий-техникалык парктарды (анын ичинде жогорку окуу жайлардын алдындагы билим берүү борборлорун) жүзөгө ашыруучу зона;

координациялык кеңеш - ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын алдында түзүлүүчү, бизнес-коомдоштуктун жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын өкүлдөрүнөн туруучу, өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жөнүндө сунуштарды кароону жана жактырууну жүзөгө ашыруучу коллегиялуу орган;

өзгөчө экономикалык зона - Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык өзүндө эркин экономикалык зоналарды, эркин бажылык зоналарды камтыган зона (аймак);

өзгөчө экономикалык зонанын объекттери - өзгөчө экономикалык зонанын аймагында жайгашкан, техникалык, өндүрүштүк, административдик, кампалык жана башка жайларды жана курулмаларды камтыган, энергия менен, инженердик, транспорттук жана башка инфраструктура менен камсыздалган кыймылсыз мүлк объекттеринин комплекси;

өнөр жайлык-өндүрүштүк өзгөчө экономикалык зона - резиденттери экономикалык иш-аракеттин иштетүүчү жана кайра иштетүүчү өндүрүшкө таандык түрлөрүн жүзөгө ашыруучу аймак;

туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зона - резиденттери экономикалык иш-аракеттин туристтик индустрия объекттерин, санаторийлик-курорттук дарылоого жана оору-дарттардын алдын алууга, жарандардын медициналык реабилитацияланышына жана эс алуусуна, жаратылыш ресурстарын дарыгерлик максатта пайдаланууга арналган объекттерди курууга, кайра конструкциялоого, иштетүүгө багытталган түрлөрүн жүзөгө ашыруучу зона;

резидент - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте ишкердик иштин субъекти катары катталган, өзгөчө экономикалык зонада ишти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууну түзгөн жана өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин мамлекеттик реестрине киргизилген кайсы болбосун юридикалык жак (анын ичинде чет өлкөлүк) же жеке ишкер;

аткаруу бийлинин борбордук органы - экономика жаатында мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу аткаруу бийлик органы;

ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган - Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан ыйгарым укуктар берилүүчү, инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке

өнөктөштүк жаатында мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу орган;

башкаруучу компания - уюштуруучулук-укуктук формасына карабастан, Кыргыз Республикасынын каттоо жөнүндө мыйзамдарында белгиленген тартипте катталган, өзгөчө экономикалык зонанын ишине жетекчиликти жүзөгө ашырууга ыйгарым укуктар берилген, анын резиденттеринин экономикалык ишти жүзөгө ашыруусу үчүн шарттарды түзүүнү камсыз кылуучу юридикалык жак;

резиденттерди өнүктүрүүнүн жана инвестициялык долбоорлорду даярдоонун фонду - мамлекеттик эмес каражаттардын эсебинен түзүлгөн, резиденттердин ишин колдоого багытталган инвестициялык долбоорлорду, гранттык сунуштарды (өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин экономикалык иш-аракетин өнүктүрүүгө болгон керектөөгө жараша) иштеп чыгуучу коммерциялык эмес уюм;

экономикалык негиздеме - өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунуштун экономикалык максатка ылайыктуулугун талдоонун, баалоонун жана эсептеп чыгуунун натыйжаларын кароочу документ.

4-берене. Өзгөчө экономикалык зоналардын түрлөрү

1. Кыргыз Республикасынын аймагында төмөнкүдөй түрлөрдөгү өзгөчө экономикалык зоналар түзүлүшү мүмкүн:

- 1) өнөр жайлык-өндүрүштүк;
- 2) инновациялык-технологиялык;
- 3) туристтик-рекреациялык.

2. Аймагында ишканалар (экономикалык иш-аракет жүргүзүлүүчү мүлктүк комплекстер) болбогон калктуу конуштарда өзгөчө экономикалык зоналар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн чечими боюнча калктуу конуштун бүткүл аймагынын чегинде түзүлүшү мүмкүн.

3. Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө жоболор Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилет.

4. Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зоналарда жүзөгө ашырууга жол берилүүчү экономикалык иш-аракет түрлөрүнүн тизмеги ушул берененин 3-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жоболордо аныкталат.

5. Өзгөчө экономикалык зоналардын аймактарында төмөндөгүлөргө жол берилбейт:

1) өзгөчө экономикалык зонанын курулушун бүткөрүү үчүн талап кылынган руда эмес пайдалуу кендерди жана курулуш материалдарын жана курулуштун, котловандын нөлдүк этабында жер астынан алынуучу түзсүз сууларды кошпогондо, пайдалуу кен чыккан жерлерди иштеп чыгууга, чалгындоого жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынган башка иш-аракетке;

2) өнөр жайлык-өндүрүштүк жана инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зоналарда анын резиденттери өндүрбөгөн товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү дүң жана чекене соодалоого.

6. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзгөчө экономикалык зоналарда жүзөгө ашырууга жол берилбөөчү башка экономикалык иш-аракет түрлөрүн аныктоого укуктуу.

5. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүнүн демилгечилери

1. Төмөндөгүлөр өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн демилгечилери боло алат:

- 1) мамлекеттик бийлик органдары;
- 2) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары;

3) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте экономикалык иштин субъекти катары катталган жеке жана/же юридикалык жак, буга тете жеке жана/же юридикалык жактардын тобу.

2. Өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту калыптандырууда демилгечи сарптоолорду жабуунун бардык потенциалдуу каражаттарынын эсебинен финансылык ресурстар менен камсыздоо мүмкүнчүлүктөрүн көрсөтүүчү маалыматтарды бериши керек.

3. Мындай булактар катары төмөндөгүлөр каралууга тийиш:

- 1) кредит каражаттары;
- 2) чет өлкөлүк инвестициялар;
- 3) Кыргыз Республикасынын юридикалык жана жеке жактарынын инвестициялары;
- 4) мамлекеттик колдоонун каражаттары;
- 5) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка каражаттар.

2-глава. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жана жоюу

6-берене. Өнөр жайлык-өндүрүштүк жана инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жөнүндө сунушту киргизүүнүн тартиби

1. Өнөр жайлык-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жөнүндө сунуш демилгечи тарабынан ыйгарым укуктуу органга берилет.

2. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган өнөр жайлык-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту каттоо тууралуу жазуу киргизет, сунуш катталган учурдан тартып 10 күндүн ичинде каралууга жатат.

3. Өнөр жайлык-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушта төмөндөгүлөр камтылышы керек:

1) өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн максаты, зонанын түрү, өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн зарыл жер участогунун жалпы аянты жана жайгашкан орду, жер участкана менчик укугунун түрү;

2) өзгөчө экономикалык зонанын бизнес-планы;

3) өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн экономикалык негиздемеси.

4. Өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн максатка ылайыктуулугунун экономикалык негиздемесинде төмөндөгүлөр камтылууга тийиш:

1) болжолдонуп жаткан социалдык-экономикалык зонанын потенциалына, анын ичинде өндүрүштүк, коммерциялык, социалдык жана башка инфраструктураларына комплекстүү мүнөздөмө;

2) инфраструктуралардын транспорттук, социалдык, инженердик объекттерин түзүүгө, өткөрүүгө, калыбына келтирүүгө байланышкан этаптарга жана мөөнөттөргө негиздеме;

3) зарыл инвестициялардын көлөмү жөнүндө эсептөөлөр.

5. Ушул берененин 3-бөлүгүндө саналган маалыматтардын болбошу өнөр жайлык-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту кароодон баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

7-берене. Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн тартиби

1. Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунуш ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан берилет, анда төмөндөгүлөр камтылууга тийиш:

- 1) техникалык-экономикалык негиздеме;
 - 2) туристтик жана курорттук инфраструктуралардын объекттеринин абалы жөнүндө маалыматтар жана туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зона түзүлгөндөн кийин аларды өнүктүрүүнүн келечеги;
 - 3) болжолдонуп жаткан өзгөчө экономикалык зонанын туристтик-рекреациялык потенциалына мүнөздөмө;
 - 4) аймактын экологиялык абалына баа берүү жана өзгөчө экономикалык зона түзүлгөндөн кийин айлана-чөйрөгө болуучу таасирге баа берүү;
 - 5) зарыл инвестициялардын көлөмүнүн эсептөөлөрү;
2. Техникалык-экономикалык негиздеме туура келүүгө тийишболгон критерийлер:
- 1) максатка ылайыктуулук - техникалык-экономикалык негиздемеде каралган иш-чаралардын ылайык келиши;
 - 2) негиздүүлүк - иш-чараларды ишке ашырууну финансылоонун ар бир компонент боюнча көлөмүнүн эсептөөлөр менен ырасталган далилдеринин болушу;
 - 3) натыйжалуулук –тикелей жана акыркы натыйжарга жетишүү мүмкүнчүлүгүнүн эсептөөлөр менен ырасталган далилдеринин болушу.

Техникалык-экономикалык негиздемени иштеп чыгууга бюджеттик каражаттарды бөлүү Кыргыз Республикасынын бюджеттик мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

3. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органтуристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту каттоо тууралуу жазууну киргизет, сунуш катталган күндөн тартып 10 күндүн ичинде каралууга жатат.

4. Ушул берененин 1-бөлүгүндө саналып берилген маалыматтардын болбошу туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту кароодон баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

8-берене. Өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту кароонун тартиби

1. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын алдында координациялык кеңеш түзүлөт, анын негизги функциясы болуп ушул Мыйзамдын 6 – 7-беренелеринде көрсөтүлгөн маалыматтарды кароо саналат.

2. Координациялык кеңештин курамына төмөндөгүлөр кирет:

- 1) экономика жаатында мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу борбордук аткаруу бийлик органынын жетекчиси (ал болбогондо – жетекчинин орун басары);
- 2) инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жаатында мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жетекчиси (ал болбогондо – жетекчинин орун басары);
- 3) мамлекеттик мүлктү башкаруу жана менчиктештирүү боюнча мамлекеттик саясатты ишке ашырууну камсыз кылуучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жетекчиси (ал болбогондо – жетекчинин орун басары);
- 4) аймагында өзгөчө экономикалык зона түзүлүүчү жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жетекчиси (ал болбогондо – жетекчинин орун басары);
- 5) бизнес-коомдоштуктун жети өкүлү.

3. Координациялык кеңештин курамы 11 адамдан турган санда болот жана ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан 3 жылга бекитилет.

4. Координациялык кеңештин ишинин тартиби жөнүндө жобо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилет.

5. Координациялык кеңештин төрагасы анын мүчөлөрүнүн ичинен, координациялык кеңештин курамынын иштөө мезгилине шайланат.

6. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган координациялык кеңеш менен бирдикте өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунушту мындай сунуш катталган учурдан тартып 10 күндүн ичинде карайт жана ал жактырылган учурда өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө корутундуну Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн бекитүүсүнө жөнөтөт.

7. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө чечими токтом түрүндө кабыл алынат, анда төмөндөгүлөр каралат:

- 1) өзгөчө экономикалык зонанын түрү;
- 2) өзгөчө экономикалык зонанын чек арасы өтүүчү жерлердин сыпаттамасы;
- 3) экономикалык иш-аракеттин өзгөчө экономикалык зонанын аймагында ишке ашырылуучу түрлөрүнүн тизмеги;
- 4) өзгөчө экономикалык зонанын инженердик, транспорттук, социалдык, инновациялык жана башка объекттерин түзүүнүн капиталдык салымдарынын минималдык көлөмү жана мөөнөттөрү жана финансылоо булактары;
- 5) түзүлө турган жумуш орундарынын санына керектөө;

8. Өзгөчө экономикалык зонанын иштөөсүнүн максималдык мөөнөтүн 49 жылга чейин белгилөөгө жол берилет.

9. Өзгөчө экономикалык зонаны мөөнөтүнөн мурда жоюуга төмөнкүдөй учурларда жол берилет, эгерде:

- 1) адамдардын өмүрүн жана саламаттыгын, жаратылышты жана маданий баалуулуктарды коргоо, өлкөнү коргоону жана мамлекеттин коопсуздугун камсыз кылуу зарылдыгына байланыштуу болсо;
- 2) өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө чечим кабыл алынган күндөн тартып үч жыл өткөндөн кийин бул аймакта иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө бир дагы макулдашуу түзүлбөсө же бардык түзүлгөн макулдашуулар жокко чыгарылса;
- 3) өзгөчө экономикалык зона түзүлгөн учурдан тартып үч жылдын ичинде анын резиденттери тарабынан экономикалык иш-аракет жүзөгө ашырылбаса;
- 4) өзгөчө экономикалык зонанын аймагы башкаруучу компания тарабынан анын максаттуу арналышын бузуу менен пайдаланылса.

10. Өзгөчө экономикалык зонаны мөөнөтүнөн мурда жоюу жөнүндө чечим Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан токтом формасында кабыл алынат.

11. Өзгөчө экономикалык зонаны ушул берененин 9-бөлүгүндө көрсөтүлгөн негиздер боюнча мөөнөтүнөн мурда жоюу башкаруучу компаниянын, өзгөчө экономикалык зонаны түзүүгө жана иштетүүгө инвестиция салган жеке жана юридикалык жактардын чыгымдарынын жана албай калган пайдасынын ордун мамлекет, анын органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан толтуруп берүүгө алып келбейт.

12. Өзгөчө экономикалык зонаны ушул берененин 6-бөлүгүнүн 2 – 4-пункттарында көрсөтүлгөн негиздер боюнча мөөнөтүнөн мурда жоюлган учурда, ошондой эле макулдашуунун ушул Мыйзамдын 9-беренесинин 6-бөлүгүндө каралган шарттары башкаруучу компания тарабынан аткарылбаган учурда башкаруучу компания өзгөчө экономикалык зонада ишти жүзөгө ашыруу үчүн инвестиция салган резиденттердин чыгымдарынын ордун толтурууга жоопкерчилик тартат.

3-глава. Өзгөчө экономикалык зонанын структурасы жана аны башкаруу

9-берене. Өзгөчө экономикалык зонаны башкаруунун тартиби

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өнөр жайлык-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө чечимди кабыл алган күндөн тартып 30 күндүн ичинде демилгечи зонаны башкаруу боюнча органды аныктоого милдеттүү.

2. Демилгечи ушул Мыйзамдын 5-беренесинин 1-бөлүгүнүн 3-пунктуна ылайык келген төмөнкүдөй чечимдердин бирин кабыл алууга милдеттүү:

1) өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу функциясын өз алдынча жүзөгө ашыруу;

2) юридикалык мамлекеттик каттоо жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жаңыдан катталган башкаруучу компания аркылуу башкаруу.

3. Демилгечи катары мамлекеттик орган же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы чыккан учурда, ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган конкурс өткөрүү аркылуу башкаруучу компанияны жалдоожөнүндө чечим кабыл алат, конкурстун тартибигана шарттары Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынананыкталат.

4. Ушул берененин 2 жана 3-бөлүктөрүндө каралган чечимдер кабыл алынгандан кийин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын, демилгечинин жана башкаруучу компаниянын ортосунда ушул берененин 1-бөлүгүндө аныкталган мөөнөт бүткөнгө чейин, өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашуу түзүлөт.

5. Өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашуунун формасына жана мазмунуна карата талаптар Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилет.

6. Демилгечи башкаруучу компанияны жалдоо чечимин кабыл алган учурда ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган конкурс жарыялайт, анын тартиби ушул берененин 7-бөлүгүндө аныкталат.

7. Башкаруучу компанияны түзүүнүн жана жоюунун, өзгөчө экономикалык зонанын аймагында иш-аракетти жүзөгө ашыруунун тартибин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктайт.

10-берене. Башкаруучу компания

1. Өзгөчө экономикалык зонада инфраструктура объекттерин жайгаштырууну камсыз кылуу максатында башкаруучу компания төмөнкүдөй функцияларды жүзөгө ашырат:

1) өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүгө байланышкан жумуштарды аткаруу үчүн финансылуу тартууну камсыз кылат;

2) өзгөчө экономикалык зоналардын инфраструктура объекттерин пландоону, долбоорлоону жана иштетүүнү уюштурат;

3) автомобиль жолдорун курууну жана иштетүүнү уюштурат;

4) инфраструктура объекттерин жайгаштырууну уюштурат;

5) капиталдык курулуш объекттерин курууну, кайра конструкциялоону, капиталдык ондоону, инженердик-техникалык камсыздоо тармактарына кошууну (технологиялык бириктирүүнү) жүзөгө ашырууда курулуш курууга, объекттерди ишке киргизүүгө зарыл уруксат документтерин алат;

6) мамлекеттик жана муниципалдык менчикте турган, убактылуу пайдаланууга берилген, өзгөчө экономикалык зонанын аймагында жайгашкан объекттерди өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашууга ылайык башкарат;

7) транспорттук тейлөөнү уюштурат;

8) электр менен жабдууну, жылуулук менен жабдууну, газ менен жабдууну, муздак жана ысык суу менен жабдууну, сууну агызып кетүүнү уюштурат;

9) өзгөчө экономикалык зонада таштандыларды чогултууну жана ташып чыгарууну, утилдештирүүнү, аймакты абаттандырууну уюштурат;

10) юридикалык жактарды жана жеке ишкерлерди өзгөчө экономикалык зонанын резиденттери катары ишти жүзөгө ашыруу үчүн тартат;

11) юридикалык жактарды жана жеке ишкерлерди резиденттер катары каттоону жүзөгө ашырат;

12) ишти жүзөгө ашыруу үчүн резиденттерге зарыл кызматтарды (анын ичинде юридикалык кызматтарды, бухгалтердик эсепти жүргүзүү боюнча кызматтарды, бажылык тариздөө боюнча кызматтарды ж.б.) көрсөтүүнү уюштурат;

13) мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен өз ара аракеттенүүдө өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин кызыкчылыктарын билдирет;

14) резиденттерди байланыш, коомдук тамактануу, соода жана турмуш-тиричиликтик тейлөө кызмат көрсөтүүлөр менен камсыз кылуучун, ошондой эле эс алууну уюштуруу үчүн шарттарды түзөт;

15) өзгөчө экономикалык зонага инвестиция салуу маселелери боюнча мамлекеттик-жеке өнөктөштүк долбоорлоруна катышат;

16) өзгөчө экономикалык зонанын кадрларга керектөөлөрүн жабуу үчүн жогорку окуу жайлар, билим берүү борборлору менен кызматташат;

17) өзгөчө экономикалык зонада шарттарды түзүү үчүн илимий-изилдөө борборлору, заманбап маалыматтык технологияларды пайдаланып жаткан борборлор менен кызматташат;

18) резиденттердин кызыкчылыктарын сотто билдирет жана коргойт, резидент статусу бар юридикалык жактардын жана жеке ишкерлердин укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын коргоо жагындагы административдик жана башка укук мамилелеринен келип чыгуучу иштер боюнча доолорду коёт;

19) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга өзгөчө экономикалык зонанын иши жөнүндө отчеттуулукту Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилеген тартипте берет;

20) өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашууда каралган башка функцияларды жүзөгө ашырат.

2. Башкаруучу компания өз функцияларын жүзөгө ашырууну үчүнчү жактарга берүүгө укуксуз.

3. Башкаруучу компания бардык пайдалануучулар үчүн өзүнүн расмий сайтында резидент статусун алууга карата талаптар жөнүндө, башкаруучу компания тарабынан көрсөтүлүүчү кызматтар жөнүндө маалыматтарды, өзгөчө экономикалык зонанын чегинде жайгашкан бош жер участоктору жөнүндө жана башка маалыматтарды жайгаштырат.

11-берене. Өзгөчө экономикалык зонанын финансылык камсыз кылуу

1. Ушул Мыйзамдын 10-беренесинде каралган функцияларды финансылык камсыз кылуу башкаруучу компаниянын өз каражаттарынын, тартылган каражаттардын, республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин, өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка булактардын эсебинен жүзөгө ашырылат.

2. Башкаруучу компания насыяларды, кредиттерди тартууга же мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, финансылуу башка ыкмаларын пайдаланууга укуктуу.

3. Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган, башкаруучу компанияга убактылуу ээлик кылууга жана пайдаланууга берилген мүлк күрөөгө коюлушу мүмкүн эмес.

4. Башкаруучу компания өзгөчө экономикалык зонаны өнүктүрүүнү жана иштетүүнү мындай зонанын аймагында ишти жүзөгө ашыруунун натыйжасында алынган кирешелердин, ошондой эле ушул Мыйзамда каралган башка каражаттардын эсебинен камсыз кылат.

5. Башкаруучу компаниянын негизги финансылык булактары болуп төмөндөгүлөр саналат:

- 1) ушул Мыйзамдын 15-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык алынуучу төлөм;
- 2) өзгөчө экономикалык зонанын аймагында жайгашкан мүлктү, объекттерди жана жер участокторун ижарага берүүдөн келип түшкөн каражаттар;
- 3) чет өлкөлүк инвесторлордун финансылык каражаттары, анын ичинде мамлекеттик-жеке өнөктөштүктүн тартылган моделдери;
- 4) банктардын жана башка финансылык-кредиттик мекемелердин кредиттерин кошуп алганда, тартылган финансылык каражаттар;
- 5) өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин анын инфраструктурасын өнүктүрүүгө ыктыярдуу салымдары;
- 6) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган тартипте жана көлөмдөбөлүнгөн республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин каражаттары;
- 7) башкаруучу компаниянын функцияларын жүзөгө ашырууга байланышкан, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка келип түшүүлөр.
6. Өзгөчө экономикалык зонанын аймагында резиденттердин экономикалык иш-аракетин камсыз кылуу үчүн резиденттерди өнүктүрүү жана инвестициялык долбоорлорду даярдоо фонддору түзүлүшү мүмкүн.
7. Резиденттерди өнүктүрүү жана инвестициялык долбоорлорду даярдоо фонду жөнүндө жобо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилет.

12. Өзгөчө экономикалык зоналардын жерлери

1. Өзгөчө экономикалык зоналар мамлекеттик жана муниципалдык менчиктеги жер участокторунда, анын ичинде иштетилбей, токтоп турган өнөр жайлык, транспорттук жана башка ишканалар, имараттар, курулмалар турган аймактарда түзүлүшү мүмкүн.

2. Иштетилбей, токтоп турган өнөр жайлык, транспорттук жана башка объекттер турган аймактарда өзгөчө экономикалык зоналар ушул Мыйзамдын 4-беренесинин 3-бөлүгүндө каралган жоболордо аныкталган тартипте түзүлөт.

3. Жеке менчикте турган жер участокторунда өзгөчө экономикалык зоналар менчик ээсинин макулдугу менен, жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте түзүлүшү мүмкүн.

4. Өзгөчө экономикалык зоналар түзүлүүчү, мамлекеттик жана муниципалдык менчикте турган жер участоктору жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген мөөнөткө акысыз убактылуу пайдаланууга берилет.

5. Мамлекеттик жана муниципалдык менчикте турган, жер пайдалануу чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдар тарабынан башкаруучу компанияга убактылуу пайдаланууга берилген жер участоктору резиденттерге жеңилдетилген шарттарда берилет. Берүүнүн тартиби ушул Мыйзамдын 4-беренесинин 3-бөлүгүндө каралган жоболор менен жөнгө салынат.

6. Мамлекеттик жана муниципалдык менчикте турган, убактылуу пайдаланууга берилген жер участокторун бир өзгөчө экономикалык зонанын чегинде үч жыл бою пайдаланбоо аны кайтарып алууга алып келет, кайтарып алуунун тартиби ушул Мыйзамдын

4-беренесинин 3-бөлүгүндө каралган жоболор менен аныкталат.

7. Башкаруучу компанияга убактылуу пайдаланууга берилген, максаттык арналышын бузуу менен пайдаланылган жер участоктору жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык алып коюлууга жатат.

8. Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зона Кыргыз Республикасынын өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарынын, токой фондунун жерлеринин категориясында турган жер участокторунда, өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары,

жер пайдалануу жана токой чарба чөйрөлөрүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык түзүлүшү мүмкүн.

9. Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонанын аймагында туристтик-рекреациялык маанидеги объекттер гана курулушу мүмкүн, башка объекттерди курууга жол берилбейт.

10. Кыргыз Республикасынын Жер кодексинин 66-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда каралган негиздер боюнча алып коюлган жер участоктору туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн пайдаланылышы мүмкүн.

11. Өзгөчө экономикалык зонаны түзүүгө арналган жер участогу бүтүндөйтүрүндө төмөнкүдөй шарттарга туура келүүгө тийиш:

- 1) кайсы болбосун жүктөнүмдөн эркин болушу;
- 2) Кыргыз Республикасынын сотторунда каралуу жана/же чечилүү процессинде турган соттук талаштардын предмети болбошу;
- 3) транспорттук жолдорго чыга турган жолунун болушу.

12. Өзгөчө экономикалык зонанын чегине бир аймактык-административдик бирдиктин же бир нече административдик-аймактык бирдиктердин аймагында жайгашкан жер участоктору киргизилиши мүмкүн.

13. Өзгөчө экономикалык зонанын чегине мамлекеттик жана муниципалдык, ошондой эле жеке менчикте турган имараттар, курулмалар жайгашкан жер участокторун жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жол берилген чектерде киргизүүгө жол берилет.

14. Өзгөчө экономикалык зонанын чек арасын өзгөртүү жөнүндө чечим ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан кабыл алынат.

15. Өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн берилген жер участокторун менчиктештирүүгө жол берилбейт.

13. Өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алуунун жана токтотуунун тартиби

1. Өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алууга ниеттенген жак өз арызын кагаз түрүндө же болбосо электрондук формада башкаруучу компанияга жөнөтөт, агатөмөнкүдөй документтер тиркелет:

1) бизнес-план, анын формасы ыйгарым укуктуу органдын буйругу менен бекитилет;

2) өзгөчө экономикалык зонанын түрүнө туура келүүчү экономикалык иш-аракет жөнүндө маалыматтар;

3) экономикалык иш-аракетти жүзөгө ашыруу үчүн зарыл жер участогунун аянты жөнүндө маалымат;

4) өзгөчө экономикалык зонадагы иш-аракет мезгилине карата финансылык салымдардын же чет өлкөлүк инвестициялардын көлөмү жөнүндө, иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуу түзүлгөн күндөн тартып үч жылдын ичиндеги капиталдык салымдардын көлөмү жөнүндө маалымат;

5) иш-аракетти жүзөгө ашыруу үчүн финансылык ресурстардын бар экени жөнүндө жазуу жүзүндөгү ырастоо;

6) түзүлүш документтеринин көчүрмөлөрү (юридикалык жактар үчүн) жана юридикалык жакты же жеке ишкерди мамлекеттик каттоо жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсү.

2. Өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алууга арызды кароонун милдеттүү шарты болуп жаңыдан түзүлгөн юридикалык жакты же болбосо жеке ишкерди каттоо саналат. Кыргыз Республикасынын аймагында экономикалык иш-аракетти жүзөгө

ашырып жаткан, товардык белгилер жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык катталган товардык белгиси бар жакты резидент катары каттоого жол берилбейт.

3. Ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн документтер алынган учурдан тартып 3 күндүн ичинде ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган резидент статусун ыйгаруу жөнүндө чечим кабыл алат же болбосо резидент статусун ыйгаруудан баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

4. Өзгөчө экономикалык зонанын аймагында иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуу түзүүгө арызды кароодон баш тартууга төмөнкүдөй учурларда жол берилет:

1) жак ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн документтерди бербегенде;

2) арызда көрсөтүлгөн шарттарга туура келген жер участогу өзгөчө экономикалык зонанын чегинде болбогондо;

3) резидент болуучунун болжолдонуп жаткан иш-аракети өзгөчө экономикалык зонада жүзөгө ашырууга уруксат кылынган иш-аракет түрлөрүнө туура келбегенде.

5. Резидент статусун ыйгаруу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда башкаруучу компания ыйгарым укуктуу мамлекеттик органды жазуу жүзүндө кабардар кылуу менен макулдашууну түзөт жана резидентти каттайт.

6. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин мамлекеттик реестрине (мындан ары – реестр) жазуу киргизет.

7. Өзгөчө экономикалык зонанын резиденти өзгөчө экономикалык зонанын чегинен сырткары филиалдарга жана өкүлчүлүктөргө ээ болууга укуксуз.

8. Кыргыз Республикасынын салыктар жана жыйымдар жөнүндө мыйзамдарында каралган башка атайын салык режимин колдонуучу юридикалык жактар резидент боло албайт.

9. Өзгөчө экономикалык зонанын резиденттерине карата салык режимин Кыргыз Республикасынын салыктар жана жыйымдар жөнүндө мыйзамдарына ылайык колдонулат.

10. Финансылык уюмдар, анын ичинде кредиттик жана камсыздандыруу уюмдары жана баалуу кагаздар рыногунун кесипкөй катышуучулары резидент боло албайт.

11. Өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алып коюу жөнүндө чечимди башкаруучу компания кабыл алат.

12. Өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусун алып коюуга жана токтотууга негиз болуп төмөндөгүлөр саналат:

- жеке жактын жеке ишкер катары иш-аракетин токтотушу;

- юридикалык жактын жоюлушу;

- өзгөчө экономикалык зонанын аймагында иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун шарттарын бузуу;

- резиденттин өз каалоосу;

- өзгөчө экономикалык зонанын аймагында иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун колдонуу мөөнөтүнүн бүтүшү;

- резиденттин банкрот болушу;

- өзгөчө экономикалык зонанын резидентине карата соттун айыптоо өкүмүнүн күчүнө кириши;

- өзгөчө экономикалык зонанын резиденти тарабынан салык жана (же) бажы мыйзамдарын эки же андан көп бузуу.

14-берене. Өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин мамлекеттик реестри

Өзгөчө экономикалык зонанын резиденттеринин мамлекеттик реестрин (мындан ары – реестр) ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган түзөт.

Реестрде төмөнкүдөй маалыматтар көрсөтүлөт:

1) резиденттин толук жана (эгерде бар болсо) кыскартылган аталышы, анын ичинде фирмалык аталышы жана уюштуруу-укуктук формасы, юридикалык дареги;

2) жеке ишкерлер үчүн – жеке ишкерди мамлекеттик каттоо жөнүндө жазуунун каттоо номери;

3) аймагында иш-аракет жүргүзүлүп жаткан өзгөчө экономикалык зонанын түрү жана ал жайгашкан жер;

4) иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун колдонуу мөөнөтү;

5) салык төлөөчүнүн идентификациялык номери;

6) резиденттин статусун алып коюунун негиздемеси жана датасы.

Реестр ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын расмий сайтында милдеттүү түрдө жайгаштырылууга жатат жана, жеткиликтүүлүгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында чектелген маалыматтарды кошпогондо, анда камтылган маалыматтар менен таанышуу үчүн кызыкдар жактарга ачык жана жеткиликтүү болуп саналат.

15-берене. Өзгөчө экономикалык зонанын аймагында иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун предмети жана шарттары

1. Өзгөчө экономикалык зонанын аймагында резиденттин иш-аракетин жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууну түзүүнүн жана жокко чыгаруунун шарттары, тартиби, тараптардын укуктары жана милдеттери, мүлктү, жер участокторун ижаралоо жана башка маселелер макулдашууда жөнгө салынат, анын формасы жана мазмуну Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

2. Өзгөчө экономикалык зонада резиденттин иш-аракетин жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууда, резиденттин тийиштүү иш-аракетти жүзөгө ашыруусу үчүн, иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууда белгиленген мөөнөттө, резидентке менчик укугунда таандык болгон башка мүлктү сатып алуу-сатуу же ижарага алуу келишимин резидент менен түзүүгө башкаруучу компаниянын милдеттүүлүгү каральшы мүмкүн.

3. Өзгөчө экономикалык зонада иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууда резиденттерге резидент статусун алган күндөн тартып кеминде беш жыл бою кармалып жана сакталып туруучу жумуш орундарына кепилдик камсыз кылынат.

4. Резиденттин өзгөчө экономикалык зонанын аймагындагы иш-аракетин жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашууну колдонуу төмөнкүдөй учурларда токтотулат:

- 1) макулдашуу түзүлгөн мөөнөт бүткөндө;

- 2) макулдашуу мөөнөтүнөн мурда жокко чыгарылганда;

- 3) өзгөчө экономикалык зона мөөнөтүнөн мурда жоюлганда;

- 4) жактын өзгөчө экономикалык зонанын резидентинин статусу алып коюлганда;

- 5) тараптардын макулдашуусу боюнча.

5. Өзгөчө экономикалык зонанын резиденти иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун шарттарын аткарууну контролдоону жүзөгө ашыруу жагында башкаруучу компанияга көмөк көрсөтөт, анын ичинде өзгөчө экономикалык зонадагы инфраструктура объекттерине башкаруучу компаниянын тоскоолдуксуз кирүүсүн камсыз кылат, контролдоону жүзөгө ашыруу үчүн зарыл маалыматты оозеки жана жазуу жүзүндө берет.

16. Өзгөчө экономикалык зонанын өнүктүрүүнү мамлекеттик колдоо чаралары

1. Ушул Мыйзамда өзгөчө экономикалык зонаны өнүктүрүү үчүн өзгөчө экономикалык зонанын башкаруучу компаниясына жана резиденттерине бериле турган төмөнкүдөй мамлекеттик колдоо чаралары белгиленет:

1) башкаруучу компанияга жана резиденттерге маалыматтык жана консультациялык колдоо көрсөтүү, анын ичинде Кыргыз Республикасында өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жана өнүктүрүү үчүн зарылтышкы экономикалык байланыштарды түзүүгө көмөктөшүү;

2) өзгөчө экономикалык зонанын башкаруучу компаниясына жана резиденттерине Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык мүлкүн женилдетилген

шарттарда, мамлекеттик мүлктү башкаруу жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана алар менен түзүлгөн макулдашууларда каралган тартипте ижарага берүү;

3) өзгөчө экономикалык зонанын резиденттери үчүн Кыргыз Республикасынын салыктар жана жыйымдар жөнүндө мыйзамдарында аныкталуучу салыктык режимди колдонуу;

4) илимий изилдөөлөрдү жана маркетингдик изилдөөлөрдү жүргүзүүгө жардам берүү;

5) өзгөчө экономикалык зонада эмгек ишмердигин жүзөгө ашыруу үчүн жергиликтүү калкты тартуу.

2.Өзгөчө экономикалык зонанын аймагындакызматкер катары тартылуучу Кыргыз Республикасынын жарандарынын үлүшү тийиштүү өзгөчө экономикалык зонанын кызматкерлеринин кеминде 80 %н түзүүгө тийиш.

3. Башкаруучу компанияга мамлекеттик колдоонун башка чаралары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте көрүлүшү мүмкүн.

5-глава. Корутунду жоболор

17-берене. Ушул Мыйзамдын күчүнө кириши

1. Ушул Мыйзам 2019-жылдын 1-июнунан тартып күчүнө кирет.

2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып үч айлык мөөнөттө:

1) ушул Мыйзамда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн компетенциясына киргизилген маселелер боюнча зарыл ченемдик укуктук актыларды кабыл алсын;

2) өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин;

3) ушул Мыйзамдан келип чыгуучу финансылык, уюштуруучулук жана башка маселелерди чечсин.

**Кыргыз Республикасынын
Президенти**

СПРАВКА-ОБОСНОВАНИЕ к проекту Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике»

Проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» (далее – законопроект) является результатом длительного анализа международного опыта в создании особых экономических территорий в Турции, Китае, Российской Федерации, Украине, Республике Казахстан, Республике Молдова, Польши и других стран.

Как мы знаем, уже долгие годы ведется поиск наиболее эффективных мер государственной поддержки высокотехнологичных, инновационных, научных проектов, с помощью которых возможно было бы использовать передовые технологии и поднять социально-экономическое развитие страны на совершенно новый качественный уровень.

Одним из наиболее перспективных направлений в этой сфере является создание особых экономических зон, в том числе промышленно-производственных, инновационно-технологических и туристско-рекреационных. И конечно же без специализированного закона, регулирующего вопросы создания и функционирования таких зон реализовать все потенциальные инвестиционные проекты не представляется возможным.

Законопроектом определены основные задачи, которыми являются повышение инвестиционной привлекательности через привлечение отечественных и иностранных инвестиционных проектов, повышение конкурентоспособности промышленного комплекса на внутреннем и внешнем рынке, внедрение высокотехнологичных производств, развитие экспортноориентированных и импортозамещающих производств, оздоровление государственных и частных простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры, использование простаивающих (неиспользуемых) земель государственной, муниципальной и частной собственности, создание крупных туристических, оздоровительно-курортных объектов, использование передового производственного опыта и менеджмента, создание рабочих мест для местного населения и увеличения занятости.

Предлагаемый законопроект определяет основные виды особых экономических зон, процедуры создания, функционирования и упразднения зон, вопросы управления деятельностью резидентов, определения статуса резидентов, меры государственной поддержки и другое.

В условиях рыночной экономики необходимы масштабные, технологические изменения, направленные на разработку инвестиционных проектов, для реализации которых целесообразно выбрать регионы страны для создания особых экономических зон, имеющие для этого наиболее благоприятную инфраструктуру и геоэкономические факторы. За счет концентрации средств материальных, кадровых, научно-технических, инновационных ресурсов, особые экономические зоны способны играть роль точек роста, которые в дальнейшем инициируют активизацию экономики республики в целом. Благоприятный инвестиционный климат, который не удастся создать на территории всей республики, возможен в пределах каждого вида такой особой зоны.

Во многих странах мира выделение особых экономических зон внутри страны, которые имеют необходимую для старта производства инфраструктуру, предоставление льготных налоговых, таможенных и административных режимов, является широко распространенным в международной практике инструментом привлечения крупных компаний. Такие площадки создаются, как правило, по инициативе государства и служат для повышения конкурентоспособности экономики на международном и межрегиональном уровнях, для стимулирования развития регионов страны, приоритетных отраслей промышленности и сферы услуг, а также для расширения экспорта.

Законопроектом вводятся виды особых экономических зон: производственно-промышленная, инновационно-технологическая и туристско-рекреационная территории. Каждый вид территории будет создаваться исходя из потребностей регионов Кыргызстана. Они могут располагаться как на небольшой площади, так и охватывать территорию целых регионов.

Производственно-промышленная зона должна стать территорией, близкой к производственным ресурсам, с наличием свободных мощностей для инженерного обеспечения, транспортной доступности, размещение производства на такой промышленной территории позволит повысить конкурентоспособность продукции на отечественном рынке за счет снижения издержек и это лишь часть основных характеристик производственно-промышленной зоны, определяющей ее преимущества.

Инновационно-технологическая зона будет вовлекать в инновационную деятельность студентов, аспирантов, докторантов и научных работников, поддерживать малые инновационные компании, обеспечивающие доведение научной идеи до коммерческого освоения, выполняющих функцию «инкубатора идеи», будут предоставлять научно-консалтинговые услуги и другое.

Что касается третьего вида особой экономической зоны, то создание туристско-рекреационной зоны должно стать ключевой фишкой в развитии туристической отрасли в целом для Кыргызстана.

Современный туризм это высокодоходный, многоотраслевой комплекс, в потенциале способный обеспечить высокий уровень занятости и благосостояние людей, вовлеченных в сферу туризма. Сейчас туризм — один самых быстро развивающихся сегментов мировой экономики, по данным Всемирной туристской организации, туризм составляет около 10% от всей мировой экономики, среднегодовые темпы роста достигают порядка 4-5%.

В сфере туризма Кыргызстан обладает сильными конкурентными преимуществами. В первую очередь, это богатая живая самобытная культура и традиции, история, сохранившаяся экология. В основу развития туристско-рекреационной зоны должна лечь этническая особенность кыргызского народа, которая привлекает иностранных граждан. Этнический быт и культура кочевников должны стать основой для притяжения иностранных туристов и бизнес-партнеров, а это прямой приток привлечения капитала.

Кроме этого, у страны есть основа для формирования материальной базы туристско-рекреационной зоны, она богата природными красотами — это реликтовые леса, горные озера и реки, минеральные источники, обладающие целебными свойствами.

И конечно же, самым большим туристическим ресурсом Кыргызстана является озеро Иссык-Куль, с уникальным сочетанием горного и морского климата, великолепными пляжами, кристально чистой лечебной водой с минеральными источниками, грязевым и термоминеральным лечением.

Создать условия для образования этнико-туристических кластеров, которые на сегодняшний день являются эффективным инструментом управления экономикой - вот к чему должна стремиться Кыргызская Республика.

Для развития отдаленных и высокогорных регионов необходимо организовать особые экономические зоны, где хозяйствующим субъектам должны быть предоставлены определенные виды преференций и льгот, в зависимости от объема привлеченных инвестиций, количества созданных рабочих мест, объема продаж и экспорта промышленной продукции.

В целях обеспечения прозрачности создания особых экономических зон законопроектом вводится норма о ведении государственного реестра резидентов, который является единственным официальным источником подтверждения правового статуса резидента, и содержащиеся в нем сведения о резиденте позволяют всем пользователям получать достоверные сведения.

Кроме этого, законопроектом вводится создание такого независимого коллегиального органа как координационный совет, который будет формироваться на 70% из представителей бизнес-сообщества, что является важным аспектом при принятии независимого решения в создании особой экономической зоны.

Еще одно новшество законопроекта — это управление особыми экономическими зонами, которое будет передано управляющей компании по решению инициатора создания собой экономической зоны.

С момента принятия Правительством Кыргызской Республики решения о создании особой экономической территории инициатор решает будет управлять особой экономической территорией самостоятельно, создаст новую управляющую компанию либо найдет действующую компанию через конкурс.

Проект Закона определяет особую роль Правительства Кыргызской Республики в создании и функционировании особых экономических территорий, в мерах государственной поддержки и координации деятельности уполномоченного Правительством Кыргызской Республики органа, осуществляющего функции по реализации государственной политики в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства.

Согласно законопроекта, уполномоченный государственный орган имеет право и возможность постоянного мониторинга и оценки деятельности каждой особой экономической зоны через ведение государственного реестра резидентов, определения критериев эффективности бизнес-планов, представленных заявителями на создание особой экономической зоны, ежегодной отчетности управляющей компании о деятельности особых экономических зон.

Согласно статье 47 Закона Кыргызской Республики «О Регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» данный проект был размещен 23 марта 2018 года на официальном сайте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики. В ходе проведения предварительного обсуждения законопроекта с бизнес-сообществом поступили предложения и замечания, которые были рассмотрены и внесены в законопроект в той части, которая не противоречила общей концепции законопроекта.

Законопроект не противоречит Конституции Кыргызской Республики и нормам действующего законодательства, а также вступившим в установленном порядке в силу международным договорам, участницей которых является Кыргызская Республика.

Говоря о перспективах развития особых экономических зон в республике, необходимо предусмотреть внесение соответствующих изменений в законодательство Кыргызской Республики, а также утвердить ряд новых нормативных правовых актов, регламентирующих деятельность 3-х видов особых экономических зон в Кыргызской Республике.

В этой связи, данный законопроект вносится в пакете с проектом Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» (Налоговый кодекс Кыргызской Республики, Законы Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства, «О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республики», «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию») для их одновременного принятия Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Принятие данного законопроекта не влечет за собой отрицательных социальных, экономических, правовых, правозащитных, гендерных, экологических и коррупционных последствий. Источниками финансирования рассматриваются финансовые средства из республиканского бюджета, иностранные инвестиции, инвестиции резидентов Кыргызской Республики, а также другие средства, не запрещенные законодательством Кыргызской Республики.

В соответствии со статьей 19 Закона Кыргызской Республики «О нормативных правовых актах Кыргызской Республики» проекты нормативных правовых актов, направленные на регулирование предпринимательской деятельности, подлежат анализу

регулятивного воздействия в соответствии с методикой, утвержденной Правительством. К пакету законопроектов подготовлен анализ регулятивного воздействия (прилагается). Экономические последствия отражены в анализе регулятивного воздействия.

В связи с изложенным, вносится на рассмотрение проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике».

Депутаты

Жогорку Кенеша Кыргызской Республики

М.Э. Мавлянова

З.Э. Байбакпаев

Р.Т. Туманбаева

А.Т. Абжалиев

Т.Т. Мамытов

З.Э. Шарапов

А.Б. Баатырбеков

З.И. Жамалдинов

А.Н. Нурбаев

Т.З. Зулпукаров

Н.К. Алимбеков

А.Ш. Жээнбеков

Д.А. Джумабеков

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбооруна карата МААЛЫМКАТ-НЕГИЗДЕМЕ

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору (мындан ары - мыйзам долбоору) Түркияда, Кытайда, Россия Федерациясында, Украинада, Казакстанда, Молдовада, Польшада өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү боюнча эл аралык тажрыйбаны узак убакыт бою талдоонун жыйынтыгы болуп саналат.

Белгилүү болгондой, өлкөбүздө көп жылдардан бери алдыңкы технологияларды пайдаланууга жана өлкөнүн социалдык-экономикалык өнүгүшүн таптакыр жаңы сапаттык деңгээлге көтөрүүгө жардам бере турган жогорку технологиялык, инновациялык, илимий долбоорлорду мамлекеттик колдоонун бир кыйла натыйжалуу чараларын издөө жүргүзүлүп келүүдө.

Бул чөйрөдөгү эң келечектүү багыттардын бири болуп өзгөчө экономикалык зоналарды, аны ичинде өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды, инновациялык-технологиялык зоналарды жана туристтик-рекреациялык зоналарды түзүү эсептелет. Албетте, мындай зоналарды түзүүнүн жана иштетүүнүн маселелерин жөнгө салуучу атайын мыйзам болмоюнча, бардык мүмкүн болгон инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууга мүмкүн эмес.

Мыйзам долбоорунда негизги милдеттер аныкталган, алар төмөндөгүлөр: ата мекендик жана чет өлкөлүк инвестициялык долбоорлорду тартуу аркылуу инвестициялык тартымдуулукту жогорулатуу; өнөр жайлык комплекстин ички жана тышкы рыноктогу атаандаштыкка жарамдуулугун жогорулатуу; жогорку технологиялык өндүрүштөрдү киргизүү; экспортко багыттануучу жана импортту алмаштыруучу өндүрүштөрдү өнүктүрүү; өнөр жайлык, транспорттук жана башка инфраструктуранын иштетилбеген (пайдаланылбаган) мамлекеттик жана жеке менчик ишканаларын жандандыруу; иштетилбеген (пайдаланылбаган) мамлекеттик, муниципалдык жана жеке менчик жерлерди пайдалануу; ири туристтик кластерлерди, саламаттык чыңдоочу-курорттук объекттерди түзүү; алдыңкы өндүрүштүк тажрыйбаны жана менеджментти пайдалануу; жумуш орундарын түзүү.

Сунушталып жаткан мыйзам долбоорунда өзгөчө экономикалык зоналардын негизги түрлөрү, мындай зоналарды түзүүнүн, иштетүүнүн жана жоюунун жол-жоболору, өзгөчө экономикалык зонада иш-аракетти башкаруунун, резиденттердин статусун аныктоонун маселелери, мамлекеттик колдоо чаралары жана башкалар аныкталат.

Рынок экономикасынын шарттарында, инвестициялык долбоорлорду иштеп чыгууга багытталган масштабдуу, технологиялык өзгөртүүлөр зарыл, ал эми аларды жүргүзүү үчүн өлкөбүздөгү бир кыйла жагымдуу инфраструктурасы жана геоэкономикалык факторлору бар региондорду өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү үчүн тандап алуу максатка ылайыктуу болот.

Материалдык, кадрдык, илимий-техникалык, инновациялык ресурстарды топтоштуруунун эсебинен өзгөчө экономикалык зоналар өсүш таянычынын ролун аткарууга жарамдуу боло алат, алар андан кийин бүтүндөй өлкөбүздүн экономикасын активдештирүүгө түрткү берет. Өлкөбүздүн бүткүл аймагында түзүүгө болбой турган жагымдуу инвестициялык климатты өзгөчө экономикалык зоналарда түзүүгө мүмкүн болот.

Дүйнөдөгү көптөгөн өлкөлөрдө алардын ички аймагында өндүрүштү баштоо үчүн зарыл инфраструктурасы бар өзгөчө экономикалык зоналарды бөлүп чыгаруу, аларга жеңилдетилген салыктык, бажылык жана административдик режимдерди берүү ири компанияларды тартуунун эл аралык практикада кеңири таралган инструменти болуп саналат. Мындай аянтчалар, эреже катары, мамлекеттин демилгеси боюнча түзүлөт жана экономиканын эл аралык жана региондор аралык атаандаштыкка жарамдуулугун

жогорулатуу үчүн, өлкөнүн региондорунун, өнөр жайдын жана кызмат көрсөтүү чөйрөсүнүн өнүгүшүнө түрткү берүүчүн, ошондой эле экспортту кеңейтүү үчүн кызмат кылат.

Мыйзам долбоорунда өзгөчө экономикалык зоналардын түрлөрү: өнөр жайлык-өндүрүштүк аймак, инновациялык-технологиялык аймак жана туристтик-рекреациялык аймак киргизилип жатат. Алардын ар бири Кыргыз Республикасынын региондорунун керектөөлөрүнө жараша түзүлөт. Алар чакан аянтта жайгашуусу, ошондой эле бүтүндөй региондордун аймагын камтуусу мүмкүн.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк аймак өндүрүштүк ресурстарга жакын турган, инженердик камсыздоо үчүн бош кубаттуулуктар бар, транспорт бара алган аймак болушу керек, мындай зонада өндүрүштү жайгаштыруу чыгымдарды азайтуунун эсебинен ата мекендик рынокто өндүрүмдүн атаандаштыкка жарамдуулугун жогорулатууга мүмкүндүк берет. Бул болсо өнөр жайлык-өндүрүштүк зонанын артыкчылыгын аныктоочу негизги мүнөздөмөсүнүн бир гана бөлүгү болуп саналат.

Инновациялык-технологиялык аймак студенттерди, аспиранттарды, докторанттарды жана илимий кызматкерлерди инновациялык иш-аракетке тартат, илимий идеяны коммерциялык өздөштүрүүгө чейин жеткирүүнү камсыз кылуучу, «идеялар инкубатору» функциясын аткаруучу чакан инновациялык компанияларды колдойт, илимий-консалтингдик жана башка кызматтарды көрсөтөт.

Ал эми өзгөчө экономикалык зоналардын үчүнчү түрүнө келсек, туристтик-рекреациялык зоналарды түзүү Кыргыз Республикасында бүтүндөй туристтик тармакты өнүктүрүүдөгү түйүндүү жагдай болуп калышы керек.

Азыркы убактагы туризм жогорку кирешелүү, көп тармактуу комплекс болуп саналат, анын дарамети жумуштуулукту жогорулатууну жана туризмге тартылган адамдардын жашоо-турмушун жакшыртууну камсыз кылууга жарамдуу. Учурда туризм – дүйнөлүк экономиканын абдан тез өнүгүп жаткан сегменттеринин бири, Бүткүл дүйнөлүк туризм уюмунун маалыматтары боюнча туризм дүйнөлүк экономиканын 10 %га жакынын түзөт, анын жылдык орточо өсүш темпи 4 – 5 %га чейин болууда.

Туризм чөйрөсүндө Кыргыз Республикасынын күчтүү атаандашуучулук артыкчылыктары бар. Биринчи кезекте бул – элибиздин жашап турган өзүнчө маданияты жана салттары, тарыхы, бузулбаган экологиябыз. Туристтик-рекреациялык аймакты өнүктүрүүгө негиз катары кыргыз элинин чет өлкөлүктөрдү өзүнө тарткан этностук өзгөчөлүктөрү алынууга тийиш. Көчмөндөрдүн этностук турмуш-тирлиги жана маданияты чет өлкөлүк туристтерди жана бизнес-өнөктөштөрдү тартуу үчүн негиз болуп калышы керек, бул болсо капиталды тартуунун тикелей агымы болуп саналат.

Мындан тышкары, өлкөбүздө туристтик-рекреациялык аймакты түзүү үчүн негиз бар, бизде табигый кооз жерлер көп – бул, реликт токойлор, тоолордогу көлдөр жана өздөрд, дарылык касиети бар минералдык булактар.

Албетте, Кыргыз Республикасынын эң чоң туристтик ресурсу болуп Ысык-Көл жана анын аймагы эсептелет, анда тоо жана деңиз климаты уникалдуу айкалышкан, мыкты пляждар, таза жана минералдуу булак суулары, дарылоочу баткактар жана ысык суулар бар.

Этностук-туристтик кластерлерди түзүү үчүн шарттарды камсыз кылуу бүгүнкү күндө экономиканы башкаруунун натыйжалуу инструменттеринин бири болуп саналат жана Кыргыз Республикасы муну ишке ашырууга умтулушу керек.

Алыскы жана тоолуу региондорду өнүктүрүү үчүн түзүлүүчү өзгөчө экономикалык зоналарда аларга тартылган инвестициялардын көлөмүнө, түзүлгөн жумуш орундарынын санына, өнөр жай өндүрүмүн сатуунун жана экспорттоонун көлөмүнө жараша чарбакер субъекттерге преференциялардын жана жеңилдиктердин белгилүү бир түрлөрү берилүүгө тийиш.

Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүнүн ачык-айкындыгын камсыз кылуу максатында мыйзам долбоорунда резиденттердин мамлекеттик реестрин жүргүзүү жөнүндө норма киргизилип жатат, бул реестр резиденттин укуктук статусун ырастоонун бирден бир расмий булагы болуп саналат, анда камтылган маалыматтар бардык пайдалануучуларга резидент жөнүндө анык маалыматтарды алууга мүмкүндүк берет.

Мыйзам долбоорунда координациялык кеңеш түрүндөгү көз карандысыз коллегиялуу органды түзүү киргизилүүдө, анын 70%ы бизнес-коомдоштуктун өкүлдөрүнөн турат, бул болсо өзгөчө экономикалык аймакты түзүүдө көз карандысыз чечим кабыл алуу үчүн зор мааниге ээ болот.

Мыйзам долбоорундагы жаңылыктардын бири - өзгөчө экономикалык аймакты түзүүнүн демилгечисинин чечими боюнча, өзгөчө экономикалык аймакты башкарууну башкаруучу компанияларга берүү.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзгөчө экономикалык аймакты түзүү жөнүндө чечимди кабыл алган учурдан тартып, өзгөчө экономикалык аймакты түзүүнүн демилгечиси бул аймакты өз алдынча башкара тургандыгын же жаңы башкаруучу компанияны түзө тургандыгын же болбосо башкаруучу компанияны конкурс аркылуу жалдай тургандыгын чечет.

Мыйзам долбоорунда өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүдө жана иштетүүдө, аларды мамлекеттик колдоо чараларында, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ыйгарым укуктарды берген, инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жагында мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу мамлекеттик органдар ишин координациялоодо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн өзгөчө ролу аныкталып жатат.

Мыйзам долбооруна ылайык, ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган резиденттердин мамлекеттик реестрин жүргүзүү, өзгөчө экономикалык аймакты түзүүнү сунуш кылуучулар берген бизнес-пландардын натыйжалуулугунун критерийлерин аныктоо, башкаруучу компаниянын өзгөчө экономикалык зоналардын иши жөнүндө ар жылдык отчеттуулугун алуу аркылуу ар бир өзгөчө экономикалык зонанын ишине туруктуу мониторингди жана баа берүүнү жүргүзүүгө укугу жана мүмкүнчүлүгү болот.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Регламенти жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 47-беренесине ылайык, бул мыйзам долбоору коомдук талкуулоо үчүн 2018-жылдын 23-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин расмий сайтына жайгаштырылган. Мыйзам долбоорун алдын ала талкуулоонун жүрүшүндө бизнес-коомдоштуктун өкүлдөрүнөн сунуштар жана сын-пикирлер келип түшпү, алар каралып чыкты жана мыйзам долбоорунун жалпы концепциясына каршы келбеген бөлүгүндө мыйзам долбооруна киргизилди.

Сунушталган долбоор Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын ченемдерине, ошондой эле белгиленген тартипте күчүнө кирген Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган эл аралык келишимдерге каршы келбейт.

Кыргыз Республикасында өзгөчө экономикалык зоналарды өнүктүрүүнүн келечегин эске алганда, өлкөнүн мыйзамдарына тийиштүү өзгөртүүлөрдү киргизүүнү кароо, ошондой эле Кыргыз Республикасында өзгөчө экономикалык зоналардын түрлөрүнүн ишин тартипке салуучу бир катар ченемдик укуктук актыларды бекитүү зарыл болот.

Ушуга байланыштуу, бул мыйзам долбоору «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору менен бир пакетте, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бир убакта кабыл алуу үчүн киргизилип жатат.

Сунушталып жаткан мыйзам долбоорун кабыл алуу социалдык, экономикалык, укуктук, укук коргоочулук, гендердик, экологиялык жана коррупциялык терс натыйжаларга алып келбейт. Каржылоо булактары катары республикалык бюджеттин

эсебинен, чет өлкөлүк инвестициялар, Кыргыз Республикасынын резиденттеринин инвестициялары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка каражаттар каралат.

«Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 19-беренесине ылайык, ишкердик ишти жөнгө салууга багытталган ченемдик укуктук актылардын долбоорлору алардын ишкердик ишти жөнгө салуучу таасирин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен методикага ылайык талдоого жатат. Ушул мыйзам долбоорунун ишкердик ишти жөнгө салуучу таасирин талдоо жүргүзүлдү (тиркелет). Бул таасирдин экономикалык натыйжалары талдоодо чагылдырылган.

Жогоруда баяндалгандын негизинде “«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору кароого киргизилет.

**Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин депутаттары**

М.Э. Мавлянова

З.Э. Байбакпаев

Р.Т. Туманбаева

А.Т. Абжалиев

Т.Т. Мамытов

З.Э. Шарапов

А.Б. Баятырбеков

З.И. Жамалдинов

А.Н. Нурбаев

Т.З. Зулпукаров

Н.К. Алимбеков

А.Ш. Жээнбеков

Д.А. Жумабеков

Проект

**Закон Кыргызской Республики
«О внесении изменений в некоторые законодательные акты
Кыргызской Республики»**

(Налоговый кодекс Кыргызской Республики, Законы Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства, «О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республики», «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию»)

Статья 1

Внести в Налоговый Кодекс Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2008 г., № 8) следующие изменения:

1) Часть 3 статьи 40 дополнить пунктом 8 следующего содержания:
«8) налоговый режим на территории особых экономических зон.»

2) Раздел XV «Специальные налоговые режимы» дополнить Главой 60 следующего содержания:

«Глава 60 «Налоговый режим на территории особых экономических зон

Статья 390. Общие положения

Налоговый режим, предусмотренный настоящей главой, применяется только в отношении управляющей компании и резидентов особых экономических зон, осуществляющих экономическую деятельность, при условии их соответствия требованиям, установленным законодательством Кыргызской Республики об особых экономических зонах.

Статья 391. Особенности налогообложения резидентов особой экономической зоны

1. Налоговый режим, предусмотренный настоящей главой, применяется в отношении управляющей компании и резидентов особой экономической зоны, инвестировавшие финансовые средства в создание и функционирование особой экономической территории.

2. Управляющая компания освобождается от уплаты всех видов налогов, при инвестировании в создание и функционирование особой экономической зоны финансовых средств в размере:

- от 100 000 000 до 200 000 000 сомов - сроком на 3 года;
- от 200 000 000 до 500 000 000 сомов - сроком на 5 лет;
- от 500 000 000 - сроком на 7 лет;

3. Резидент освобождается от уплаты всех видов налогов, за исключением подоходного налога, при инвестировании финансовых средств в размере:

- от 20 000 000 до 50 000 000 сомов - сроком на 3 года;
- от 50 000 000 до 100 000 000 сомов - сроком на 5 лет;
- от 100 000 000 - сроком на 7 лет;

4. В отношении экономической деятельности остальных резидентов особой экономической зоны применяется общий налоговый режим.

5. Ставка подоходного налога для работников резидента особой экономической зоны, резидентов особой экономической зоны, управляющей компании устанавливается в размере 5 процентов.

6. Порядок определения суммы инвестиций в создание и функционирование особых экономических территорий определяется Правительством Кыргызской

Республики в соответствии с законодательством в сфере инвестиций Кыргызской Республики.

7. Резидент особой экономической зоны представляет налоговую отчетность в органы налоговой службы в соответствии с настоящим Кодексом.».

Статья 2

Внести в Земельный кодекс Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., № 9, ст. 440) следующие дополнения:

1) Часть 4 статьи 32 дополнить абзацами 2, 3, 4, следующего содержания:

«Физическим и юридическим лицам Кыргызской Республики, инициировавшим создание особой экономической зоны земельные участки, находящиеся в государственной или муниципальной собственности могут предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для целей создания промышленно-производственной или инновационно-технологической зон.

Государственному органу или органу местного самоуправления, инициировавшему создание особой экономической зоны на земельных участках, находящихся в государственной или муниципальной собственности может предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для целей создания туристско-рекреационной зоны.

Земельные участки, находящиеся на праве частной собственности могут предоставляться в возмездное пользование для целей, указанных в абзаце 2 части 4 с согласия собственника в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования.».

2) Статью 67 дополнить частью 3 следующего содержания:

«В случае изъятия земельного участка по основанию, предусмотренному подпунктом 1 части 1 статьи 66 настоящего Кодекса, земельный участок может использоваться для создания туристско-рекреационной особой экономической зоны».

Статья 3

Внести в Лесной кодекс Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., № 12, ст. 534) следующее дополнение:

Статью 13 дополнить абзацем 3 следующего содержания:

«С учетом создания туристско-рекреационной особой экономической зоны участки государственного лесного фонда могут предоставляться в безвозмездное пользование государственным органам или органам местного самоуправления, инициировавшим создание такой зоны, на условиях и порядке определяемого законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства.».

Статья 4

Внести в Закон Кыргызской Республики «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию» (Республиканская газета "Эркин-Тоо", 2004 г., №8) следующее дополнение:

Дополнить Закон статьей 7-2 следующего содержания:

«Статья 7-2. Ставки тарифов страховых взносов для резидентов особых экономических зон и их работников

Тарифы страховых взносов в особых экономических зонах устанавливаются:

а) для работодателей (физических и юридических лиц) - ежемесячно в размере 5 процентов, исчисленных от 40 процентов размера среднемесячной заработной платы.

Распределение сумм страховых взносов по фондам производится в следующих размерах:

в Пенсионный фонд - 4 процента;

в Фонд обязательного медицинского страхования - 1 процент;

б) для работников - ежемесячно в размере 5 процентов, исчисленного от 40 процентов размера среднемесячной заработной платы.

Распределение сумм страховых взносов по фондам производится в следующих размерах:

в Пенсионный фонд - 4 процента;

в Государственный накопительный фонд - 1 процента;

Уплата страховых взносов осуществляется в порядке, устанавливаемом Правительством Кыргызской Республики.».

Статья 5

Внести в Закон Кыргызской Республики «О введении моратория на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни в другие категории земель и виды угодий» (Республиканская газета Эркин-Тоо, 2009 г. №78) следующее дополнение:

Часть 2 статьи 1 дополнить пунктом 12 следующего содержания:

«12) в земли, выделяемые для создания особых экономических зон.».

Статья 6

Внести в Закон Кыргызской Республики «Об особо охраняемых природных территориях» (газета Эркин-Тоо, 2011 г., № 35) следующее дополнение:

Статью 8 дополнить частью 3 следующего содержания:

«В особо охраняемых природных территориях допускается создание особой экономической зоны исключительно туристско-рекреационного вида в порядке, определяемом Правительством Кыргызской Республики.».

Статья 7

Внести в Закон Кыргызской Республики «О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республике» (газета «ЭркинТоо» от 28 февраля 2012 года № 17) следующее дополнение:

Часть 1 статьи 3 дополнить пунктом 11 следующего содержания:

«11) создания и функционирования особых экономических зон.».

Статья 8

1) Настоящий Закон вступает в силу с 1 июня 2019 года.

2) Правительству Кыргызской Республики привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом.

Президент

Кыргызской Республики

Долбоор

«Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы
(Кыргыз Республикасынын Салык кодексине, Кыргыз Республикасынын жерди пайдалануу жана токой чарбасы чөйрөсүндөгү мыйзамдарга, «Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө», «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына)

1-берене

Кыргыз Республикасынын Салык кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2008-ж., №8) төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 40-берененин 3-бөлүгү төмөнкү мазмундагы 8-пункт менен толукталсын:
«8) өзгөчө экономикалык зоналар аймагындагы салык режимин.».

2) «Атайын салык режимдери» аталышындагы XV бөлүм төмөнкү мазмундагы 60-глава менен толукталсын:

«60-глава «Өзгөчө экономикалык зоналар аймагындагы салык режимин».

390-берене. Жалпы жоболор

Ушул главада каралган салык режимин башкаруучу компанияга жана алар өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тарабынан белгиленген талаптарга туура келген шарттарда экономикалык ишти жүзөгө ашырган өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине гана карата колдонулат.

391-берене. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине салык салуунун өзгөчөлүктөрү

1. Ушул главада каралган салык режимин башкаруучу компанияга жана өзгөчө экономикалык аймакты түзүүгө жана иштетүүгө каржы каражаттарын инвестициялоочу өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине карата колдонулат.

2. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүгө жана иштетүүгө төмөнкү өлчөмдөгү каржы каражаттарын инвестициялаганда башкаруучу компания салыктардын бардык түрүн төлөөдөн бошотулат:

- 100 000 000 сомдон 200 000 000 сомго чейин – 3 жыл мөөнөт менен;
- 200 000 000 сомдон 500 000 000 сомго чейин – 5 жыл мөөнөт менен;
- 500 000 000 сомдон баштап – 7 жыл мөөнөт менен;

3. Резиденттөмөнкү өлчөмдөгү каржы каражаттарын инвестициялаганда, киреше салыгын кошпогондо, салыктардын бардык түрүн төлөөдөн бошотулат:

- 20 000 000 сомдон 50 000 000 сомго чейин – 3 жыл мөөнөт менен;
- 50 000 000 сомдон 100 000 000 сомго чейин – 5 жыл мөөнөт менен;
- 100 000 000 сомдон баштап - 7 жыл мөөнөт менен;

4. Өзгөчө экономикалык зоналардын калган резиденттеринин экономикалык ишмердигине карата жалпы салык режимин колдонулат.

5. Өзгөчө экономикалык зоналардын резидентинин кызматчылары, өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери, башкаруучу компания үчүн киреше салыгынын ставкасы 5 пайыз өлчөмүндө бекитилет.

6. Өзгөчө экономикалык аймакты түзүүгө жана иштетүүгө инвестициянын суммасын аныктоо тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан Кыргыз Республикасынын инвестиция чөйрөсүндөгү мыйзамдарга ылайык аныкталат.

7. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденти салык отчетун ушул Кодекске ылайык салык кызматынын органдарына берет.».

2-берене.

Кыргыз Республикасынын Жер кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 1999, №9, 440-ст.) төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

1) 32-берененин 4-бөлүгү төмөнкү мазмундагы 2,3,4 - абзацтар менен толукталсын:
«Мамлекеттик же муниципалдык менчикте болгон жер участокторунда өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү демилгелеген Кыргыз Республикасынын жеке жана юридикалык жактарына өнөр-жай-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык чөлкөмдү түзүү максаты үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан пайдаланууга акысыз берилиши мүмкүн.

Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган жер участокторунда өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү демилгелеген мамлекеттик органга же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органына туристтик-рекреациялык зонаны түзүү максаты үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан пайдаланууга акысыз берилиши мүмкүн.

Жеке менчик укугунда болгон жер участоктору 4-бөлүктүн 2-абзацында көрсөтүлгөн максаттар үчүн жерди пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген тартиптеменчик ээсинин макулдугу менен пайдаланууга акы аркылуу берилиши мүмкүн.».

2) 67-статья төмөнкү мазмундагы 3-бөлүк менен толукталсын:

«Ушул кодексин 66-статьясынын 1-бөлүгүнүн 1-пунктчасында каралган негиз боюнча жер участогун алып койгон учурда, жер участогу туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн пайдаланылышы мүмкүн.».

3-берене

Кыргыз Республикасынын Токой кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 1999, №12, 534-ст.) төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

13-берене төмөнкү мазмундагы 3-абзац менен толукталсын:

«Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү эске алуу менен, жерди пайдалануу жана токой чарбасы чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен аныкталган шарттарда жана тартиптемамлекеттик токой фондунун участоктору мындай зонаны түзүүнү демилгелеген мамлекеттик органдарга же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына акысыз пайдаланууга берилиши мүмкүн.».

4-берене

«Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына («Эркин-Тоо» республикалык гезити, 2004-ж., №8) төмөнкүдөй толуктоолор киргизилсин:

Мыйзам төмөнкү мазмундагы 7-2 статья менен толукталсын:

«7-2-статья. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери жана анын жумушчулары үчүн камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтеринин чендери

Өзгөчө экономикалык зоналардагы камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери төмөнкүдөй бегиленет:

а) иш берүүчүлөр үчүн (жеке жана юридикалык жактар) –ай сайын, орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнүн 40 пайызынан эсептелген 5 пайыз өлчөмүндө.

Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн суммасын фонддор боюнча бөлүштүрүү төмөнкүдөй өлчөмдө жүргүзүлөт:

Пенсиялык фондго – 4 пайыз;

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна - 1 пайыз;

б) эмгекчилер үчүн -ай сайын, орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнүн 40 пайызынан эсептелген 5 пайыз өлчөмүндө.

Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн суммасын фонддорго бөлүштүрүү төмөнкү өлчөмдө жүргүзүлөт:

Пенсиялык фондго – 4 пайыз;

Мамлекеттик топтоо фондуна - 1 пайыз;

Камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген тартипте жүзөгө ашырылат.».

5-берене

«Сугат айдоо жерлерин жарактуу жерлердин башка категорияларына жана түрлөрүнө которууга (трансформациялоого) мораторий киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына («Эркин-Тоо» республикалык гезити, 2009-ж., №78) төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

1-беренин 2-бөлүгү төмөнкү мазмундагы 12-пункт менен толукталсын:

«12) өзгөчө экономикалык зона түзүү үчүн бөлүнгөн жерлерге.».

6-берене

«Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Эркин-Тоо гезити, 2011-ж., №35) төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

8-берене төмөнкү мазмундагы 3-бөлүк менен толукталсын:

«Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарында туристтик-рекреациондук түрүндөгү гана өзгөчө экономикалык зона түзүүгө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте жол берилет.».

7-берене

«Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына («Эркин-Тоо» гезити, 28-февраль 2012-жыл, «17) төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

3-беренин 1-бөлүгү төмөнкү мазмундагы 11-пункт менен толукталсын:

«11) өзгөчө экономикалык зона түзүү жана иштетүү;».

8-берене

1) Бул Мыйзам 2019-жылдын 1-июнунан баштап күчүнө кирет.

2) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

СПРАВКА-ОБОСНОВАНИЕ

к проекту Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики

(Налоговый кодекс Кыргызской Республики, законы Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства, «О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республики», «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию»)

В настоящее время иницируется проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике», который определяет основные виды особых экономических зон, процедуры создания, функционирования и упразднения таких зон, вопросы управления деятельностью на особой экономической территории, определения статуса резидентов, меры государственной поддержки и другое.

Вышеназванным проектом закона устанавливаются нормы, регулирующие земельные участки и их использование, находящиеся в государственной и муниципальной собственности, оздоровление государственных и принадлежащих на праве частной собственности, простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры, использование простаивающих (неиспользуемых) земель государственной, муниципальной и принадлежащей на праве частной собственности, создание крупных туристических кластеров, оздоровительно-курортных объектов на землях лесных фондов и особо-охраняемых территорий, установления специального налогового режима для резидентов особой экономической зоны, меры государственной поддержки и другое.

В этой связи, вышеперечисленные вопросы создания, функционирования и упразднения особых экономической зоны требуют внесения поправок в законодательство Кыргызской Республики для полноценной реализации поставленных проектом Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических территориях в Кыргызской Республике задач.

Проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» соответствует Конституции Кыргызской Республики, законодательству Кыргызской Республики, а также общепризнанным нормам и принципам международного права.

Согласно статье 47 Закона Кыргызской Республики «О Регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» данный проект был размещен 23 марта 2018 года на официальном сайте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики. В ходе проведения предварительного обсуждения законопроекта с бизнес-сообществом поступили предложения и замечания, которые были рассмотрены и внесены в законопроект в той части, которая не противоречила общей концепции законопроекта.

Принятие и реализация проекта Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» не повлечёт правовых, правозащитных, социальных, экономических, экологических и гендерных, коррупционных последствий.

Предлагаемые нормы вносимых поправок не противоречат действующим нормам нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

Принятие данного законопроекта не требует выделения дополнительных средств из республиканского бюджета, поэтому не требуется уточнение об источниках финансирования.

В соответствии со статьей 19 Закона Кыргызской Республики «О нормативных правовых актах Кыргызской Республики» к проекту Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» был проведен анализ регулятивного воздействия, в котором предусмотрен анализ по вносимым изменениям и дополнениям.

В этой связи, данный законопроект вносится в пакете с проектом Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» для их одновременного принятия Жогорку Кенешем Кыргызской Республики.

Депутаты
Жогорку Кенеша
Кыргызской Республики

М.Э. Мавлянова

З.Э. Байбакпаев

Р.Т. Туманбаева

А.Т. Абжалиев

Т.Т. Мамытов

З.Э. Шарапов

А.Б. Баатырбеков

З.И. Жамалдинов

А.Н. Нурбаев

Т.З. Зулпукаров

Н.К. Алимбеков

А.Ш. Жээнбеков

Д.А. Джумабеков

**«Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» (Кыргыз Республикасынын Салык кодексине, Кыргыз Республикасынын жерди пайдалануу жана токой чарбасы чөйрөсүндөгү мыйзамдарга, «Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө», «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына) Кыргыз Республикасынын Мыйзам долбооруна
МААЛЫМКАТ-НЕГИЗДЕМЕ**

Учурда өзгөчө экономикалык зоналардын негизги түрлөрүн, мындай зоналарды түзүү, иштетүү жана жоюу процедураларын, өзгөчө экономикалык аймакта ишмердикти башкаруу маселелерин, резиденттердин статусун аныктоону, мамлекеттик колдоо ченемдерин жана башканы аныктоочу «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору демилгеленип жатат.

Мыйзамдын жогоруда аталган долбоору менен мамлекеттик жана муниципалдык менчикте болгон жер участкторун жана аларды пайдаланууну, мамлекеттик жана жеке менчик укугунда ээлик болгон, токтоп турган (пайдаланылбаган) өнөр-жай, транспорт жана башка инфратүзүмдү оңдоп-түзөөнү, мамлекеттик, муниципалдык жана жеке менчик укугунда ээлик болгон токтоп турган (пайдаланылбаган) жерлерди пайдаланууну, токой фондунун жерлеринде туристтик ири кластерлерди, саламаттыкты чыңдоочу курорттук объектилерди жана өзгөчө кайтарылуучу аймактарды түзүүнү, өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери үчүн атайын салык режимин, мамлекеттик колдоонун ченемдерин белгилөөнү жана башкаларды жөнгө салуучу ченемдер белгиленет.

Ушуга байланыштуу өзгөчө экономикалык зоналар түзүүнүн, иштетүүнүн жана жоюунун жогоруда саналып өткөн маселелери «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору менен коюлган милдеттерди толук кандуу ишке ашыруу үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына түзөтүүлөрдү киргизүүнү талап кылат.

«Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзам долбоору Кыргыз Республикасынын Конституциясына, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, жана ошондой эле жалпы таанылган ченемдерге жана эл аралык укуктун принциптерине шайкеш келет.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Регламенти жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 47-беренесине ылайык, бул мыйзам долбоору коомдук талкуулоо үчүн 2018-жылдын 23-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин расмий сайтына жайгаштырылган. Мыйзам долбоорун алдын ала талкуулоонун жүрүшүндө бизнес-коомдоштуктун өкүлдөрүнөн сунуштар жана сын-пикирлер келип түштү, алар каралып чыкты жана мыйзам долбоорунун жалпы концепциясына каршы келбеген бөлүгүндө мыйзам долбооруна киргизилди.

«Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзам долбоорун кабыл алуу жана ишке ашыруу укуктук, укук коргоочулук, социалдык, экономикалык, экологиялык жана гендердик, коррупциялык кесепеттерди алып келбейт.

Киргизилип жаткан түзөтүүлөрдүн сунушталган ченемдери Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын колдонуудагы ченемдерине каршы келбейт.

Бул мыйзамдын кабыл алынышы республикалык бюджеттен кошумча каражат бөлүүнү талап кылбайт, андыктан каржылоо булагы жөнүндө тактоо талап кылынбайт.

«Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 19-беренесине ылайык «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын

договора, регулятивный таасир этүүнү талдоо жүргүзүлгөн, анда киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор боюнча талдоолор каралган.

Ушуга байланыштуу бул мыйзам долбоору аларды Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бир маалда кабыл алынышы үчүн «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоору менен бир топтомдо киргизилип жатат.

Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин депутаты

М.Э. Мавлянова
З.Э. Байбакиев
Р.Т. Туманбаева
А.Т. Абжалиев
Т.Т. Мамытов
З.Э. Шаратов
А.Б. Батырбеков
З.И. Жамалдинов
А.Н. Нурбаев
Т.З. Зулпукаров
Н.К. Алимбеков
А.Ш. Жээнбеков
Д.А. Джумабеков

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ТАБЛИЦА

к проекту Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики»
(Налоговый кодекс Кыргызской Республики, Законы Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства,
«О государственно-частном партнерстве в Кыргызской Республики», «О тарифах страховых взносов по государственному социальному
страхованию»)

Действующая редакция	Предлагаемая редакция
Налоговый Кодекс Кыргызской Республики	
<p>Статья 40. Налоговые режимы</p> <p>1. Налоговым режимом признается порядок исчисления и уплаты налогов, применяемый в случаях и в порядке, установленных налоговым законодательством Кыргызской Республики.</p> <p>2. В Кыргызской Республике устанавливаются общий налоговый режим и специальные налоговые режимы.</p> <p>3. Общим налоговым режимом является режим, установленный настоящим Кодексом, за исключением следующих специальных налоговых режимов:</p> <p>1) налог на основе обязательного патента;</p> <p>2) налог на основе добровольного патента;</p> <p>3) упрощенная система налогообложения на основе единого налога;</p> <p>4) налоги на основе налогового контракта;</p> <p>5) налоговый режим в свободных экономических зонах;</p> <p>6) (Утратил силу в соответствии с Законом КР от 18 января 2014 года № 13)</p> <p>7) налоговый режим в Парке высоких технологий.</p>	<p>Статья 40. Налоговые режимы</p> <p>1. Налоговым режимом признается порядок исчисления и уплаты налогов, применяемый в случаях и в порядке, установленных налоговым законодательством Кыргызской Республики.</p> <p>2. В Кыргызской Республике устанавливаются общий налоговый режим и специальные налоговые режимы.</p> <p>3. Общим налоговым режимом является режим, установленный настоящим Кодексом, за исключением следующих специальных налоговых режимов:</p> <p>1) налог на основе обязательного патента;</p> <p>2) налог на основе добровольного патента;</p> <p>3) упрощенная система налогообложения на основе единого налога;</p> <p>4) налоги на основе налогового контракта;</p> <p>5) налоговый режим в свободных экономических зонах;</p> <p>6) (Утратил силу в соответствии с Законом КР от 18 января 2014 года №13)</p> <p>7) налоговый режим в Парке высоких технологий.</p> <p>8) налоговый режим на территории особых экономических зон.</p>
Раздел отсутствует	<p>«1. Раздел XV «Специальные налоговые режимы» дополнить главой 60 следующего содержания:</p> <p>Глава 60 «Налоговый режим на территории особых экономических зон».</p> <p>Статья 390. Общие положения Налоговый режим, предусмотренный настоящей главой,</p>

	<p>применяется только в отношении управляющей компании и резидентов особых экономических зон, осуществляющих экономическую деятельность, при условии их соответствия требованиям, установленным законодательством Кыргызской Республики об особых экономических зонах.</p> <p>Статья 391. Особенности налогообложения резидентов особой экономической зоны</p> <p>1. Налоговый режим, предусмотренный настоящей главой, применяется в отношении управляющей компании и резидентов особой экономической зоны, инвестировавшие финансовые средства в создание и функционирование особой экономической территории.</p> <p>2. Управляющая компания освобождается от уплаты всех видов налогов, при инвестировании в создание и функционирование особой экономической зоны финансовых средств в размере:</p> <ul style="list-style-type: none"> - от 100 000 000 до 200 000 000 сомов - сроком на 3 года; - от 200 000 000 до 500 000 000 сомов - сроком на 5 лет; - от 500 000 000 - сроком на 7 лет; <p>3. Резидент освобождается от уплаты всех видов налогов, за исключением подоходного налога, при инвестировании финансовых средств в размере:</p> <ul style="list-style-type: none"> - от 20 000 000 до 50 000 000 сомов - сроком на 3 года; - от 50 000 000 до 100 000 000 сомов - сроком на 5 лет; - от 100 000 000 - сроком на 7 лет; <p>4. В отношении экономической деятельности остальных резидентов особой экономической зоны применяется общий налоговый режим.</p> <p>5. Ставка подоходного налога для работников резидента особой экономической зоны, резидентов особой экономической зоны, управляющей компании устанавливается в размере 5 процентов.</p> <p>6. Порядок определения суммы инвестиций в создание и функционирование особых экономических территорий</p>
--	--

2

	<p>определяется Правительством Кыргызской Республики в соответствии с законодательством в сфере инвестиций Кыргызской Республики.</p> <p>7. Резидент особой экономической зоны представляет налоговую отчетность в органы налоговой службы в соответствии с настоящим Кодексом.».</p>
Земельный кодекс Кыргызской Республики	
<p>Статья 32. Безвозмездное предоставление земельного участка в собственность или в пользование.</p> <p>1. Земельный участок предоставляется в собственность гражданам Кыргызской Республики уполномоченным органом безвозмездно один раз на всей территории Кыргызской Республики: для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства, дачного строительства по установленным нормам, а также гражданам Кыргызской Республики, имеющим право на земельную долю в размере, определенном Правительством Кыргызской Республики.</p> <p>2. Малопродуктивные сельскохозяйственные угодья, за исключением пастбищ, могут быть предоставлены гражданам Кыргызской Республики в собственность уполномоченным органом безвозмездно для освоения и ведения сельскохозяйственного производства.</p> <p>3. Земельные участки для целей, указанных в пункте 2 статьи 73 настоящего Кодекса, предоставляются безвозмездно один раз.</p> <p>4. Государственным и муниципальным землепользователям земельные участки предоставляются в пользование безвозмездно, а иным юридическим лицам Кыргызской Республики земельные участки могут предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для следующих целей: для государственных и общественных нужд, промышленного производства, для нужд обороны, водного хозяйства, транспорта, энергетики, связи и иного назначения, строительства государственных жилых домов, природоохранного, оздоровительного, рекреационного и историко-культурного назначения, для других целей, установленных законами Кыргызской Республики.</p> <p>5. Нормы земельных участков для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства и дачного строительства</p>	<p>Статья 32. Безвозмездное предоставление земельного участка в собственность или в пользование.</p> <p>1. Земельный участок предоставляется в собственность гражданам Кыргызской Республики уполномоченным органом безвозмездно один раз на всей территории Кыргызской Республики: для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства, дачного строительства по установленным нормам, а также гражданам Кыргызской Республики, имеющим право на земельную долю в размере, определенном Правительством Кыргызской Республики.</p> <p>2. Малопродуктивные сельскохозяйственные угодья, за исключением пастбищ, могут быть предоставлены гражданам Кыргызской Республики в собственность уполномоченным органом безвозмездно для освоения и ведения сельскохозяйственного производства.</p> <p>3. Земельные участки для целей, указанных в пункте 2 статьи 73 настоящего Кодекса, предоставляются безвозмездно один раз.</p> <p>4. Государственным и муниципальным землепользователям земельные участки предоставляются в пользование безвозмездно, а иным юридическим лицам Кыргызской Республики земельные участки могут предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для следующих целей: для государственных и общественных нужд, промышленного производства, для нужд обороны, водного хозяйства, транспорта, энергетики, связи и иного назначения, строительства государственных жилых домов, природоохранного, оздоровительного, рекреационного и историко-культурного назначения, для других целей, установленных законами Кыргызской Республики.</p> <p>Физическим и юридическим лицам Кыргызской Республики, инициировавшим создание особой экономической зоны земельные</p>

3

<p>устанавливаются на соответствующей территории уполномоченными органами.</p> <p>6. Земельный участок для обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства не подлежит изъятию для государственных, муниципальных и общественных нужд.</p> <p>7. Граждане Кыргызской Республики, имеющие право на безвозмездное получение земельного участка для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства, могут реализовать данные права путем создания жилищно-строительных кооперативов. В этом случае земельные участки для строительства многоквартирного дома жилищно-строительными кооперативами предоставляются уполномоченным органом безвозмездно, при наличии свободных земель.</p> <p>Положение о порядке организации жилищно-строительных кооперативов и предоставления им уполномоченным органом земельных участков разрабатывается Правительством Кыргызской Республики и утверждается ЖогоркуКенешем Кыргызской Республики.</p>	<p>участки, находящиеся в государственной или муниципальной собственности могут предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для целей создания промышленно-производственной или инновационно-технологической зоны.</p> <p>Государственному органу или органу местного самоуправления, инициировавшему создание особой экономической зоны на земельных участках, находящихся в государственной или муниципальной собственности может предоставляться в пользование безвозмездно уполномоченным органом для целей создания туристско-рекреационной зоны.</p> <p>Земельные участки, находящиеся на праве частной собственности могут предоставляться в возмездное пользование для целей, указанных в абзаце 2 части 4 с согласия собственника в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования.</p> <p>5. Нормы земельных участков для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства и дачного строительства устанавливаются на соответствующей территории уполномоченными органами.</p> <p>6. Земельный участок для обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства не подлежит изъятию для государственных, муниципальных и общественных нужд.</p> <p>7. Граждане Кыргызской Республики, имеющие право на безвозмездное получение земельного участка для строительства и обслуживания жилого дома и ведения личного подсобного хозяйства, могут реализовать данные права путем создания жилищно-строительных кооперативов. В этом случае земельные участки для строительства многоквартирного дома жилищно-строительными кооперативами предоставляются уполномоченным органом безвозмездно, при наличии свободных земель.</p> <p>Положение о порядке организации жилищно-строительных кооперативов и предоставления им уполномоченным органом земельных участков разрабатывается Правительством Кыргызской Республики и утверждается ЖогоркуКенешем Кыргызской Республики.</p>
<p>Статья 67. Изъятие земельного участка в случае его использования с нарушением целевого назначения</p> <p>1. Земельный участок может быть изъят в случае его использования с нарушением целевого назначения только на основании решения суда.</p>	<p>Статья 67. Изъятие земельного участка в случае его использования с нарушением целевого назначения</p> <p>1. Земельный участок может быть изъят в случае его использования с нарушением целевого назначения только на основании решения суда.</p>

4

<p>2. Уполномоченный орган вправе обратиться в суд с иском об изъятии земельного участка после письменного предупреждения собственника земельного участка или землепользователя об устранении нарушения в срок не менее трех месяцев.</p>	<p>2. Уполномоченный орган вправе обратиться в суд с иском об изъятии земельного участка после письменного предупреждения собственника земельного участка или землепользователя об устранении нарушения в срок не менее трех месяцев.</p> <p>3. В случае изъятия земельного участка по основанию, предусмотренному подпунктом 1 части 1 статьи 66 настоящего Кодекса, земельный участок может использоваться для создания туристско-рекреационной особой экономической зоны.</p>
---	--

Лесной кодекс Кыргызской Республики

<p>Статья 13. Бессрочное (без указания срока) пользование государственным лесным фондом</p> <p>В бессрочное (без указания срока) пользование участки государственного лесного фонда предоставляются территориальным государственным органам управления лесным хозяйством Кыргызской Республики.</p> <p>С учетом государственных или общественных интересов участки государственного лесного фонда могут предоставляться в пользование на условиях аренды соответствующим организациям (независимо от форм собственности) для культурно-оздоровительных целей, научно-исследовательских, природоохранных и других работ.</p> <p>Предоставление участков лесного фонда в бессрочное (без указания срока) пользование из состава земель государственного лесного фонда производится в соответствии с Земельным кодексом Кыргызской Республики.</p> <p>Право бессрочного (без указания срока) пользования участками земель лесного фонда удостоверяется государственным актом, выдаваемым в соответствии с Земельным кодексом Кыргызской Республики.</p>	<p>Статья 13. Бессрочное (без указания срока) пользование государственным лесным фондом</p> <p>В бессрочное (без указания срока) пользование участки государственного лесного фонда предоставляются территориальным государственным органам управления лесным хозяйством Кыргызской Республики.</p> <p>С учетом государственных или общественных интересов участки государственного лесного фонда могут предоставляться в пользование на условиях аренды соответствующим организациям (независимо от форм собственности) для культурно-оздоровительных целей, научно-исследовательских, природоохранных и других работ.</p> <p>С учетом создания особой экономической зоны туристско-рекреационного вида участки государственного лесного фонда могут предоставляться в безвозмездное пользование государственным органам или органам местного самоуправления, инициировавшим создание такой зоны, на условиях и в порядке определяемого законодательством Кыргызской Республики в сфере землепользования и лесного хозяйства.</p> <p>Предоставление участков лесного фонда в бессрочное (без указания срока) пользование из состава земель государственного лесного фонда производится в соответствии с Земельным кодексом Кыргызской Республики.</p> <p>Право бессрочного (без указания срока) пользования участками земель лесного фонда удостоверяется государственным актом, выдаваемым в соответствии с Земельным кодексом Кыргызской Республики.</p>
--	---

Отсутствует	<p>Статья 7-2. Ставки тарифов страховых взносов для резидентов особых экономических зон и их работников</p> <p>Тарифы страховых взносов в особых экономических зонах устанавливаются:</p> <p>а) для работодателей (физических и юридических лиц) - ежемесячно в размере 5 процентов, исчисленных от 40 процентов размера среднемесячной заработной платы.</p> <p>Распределение сумм страховых взносов по фондам производится в следующих размерах:</p> <p>в Пенсионный фонд - 4 процента;</p> <p>в Фонд обязательного медицинского страхования - 1 процент;</p> <p>б) для работников - ежемесячно в размере 5 процентов, исчисленного от 40 процентов размера среднемесячной заработной платы.</p> <p>Распределение сумм страховых взносов по фондам производится в следующих размерах:</p> <p>в Пенсионный фонд - 4 процента;</p> <p>в Государственный накопительный фонд - 1 процента;</p> <p>Уплата страховых взносов осуществляется в порядке, устанавливаемом Правительством Кыргызской Республики.</p>
-------------	---

Закон Кыргызской Республики «О введении моратория на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни в другие категории земель и виды угодий»

<p>Статья 1.</p> <p>Ввести мораторий на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни в другие категории земель и виды угодий.</p> <p>Мораторий не распространяется на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни:</p> <p>1) в земли, занятые многолетними плодовыми насаждениями с баллом бонитета ниже 40;</p> <p>2) в земли, выделяемые под кладбища;</p> <p>3) в земли, выделяемые под строительство общеобразовательных</p>	<p>Статья 1.</p> <p>Ввести мораторий на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни в другие категории земель и виды угодий.</p> <p>Мораторий не распространяется на перевод (трансформацию) орошаемых земель пашни:</p> <p>1) в земли, занятые многолетними плодовыми насаждениями с баллом бонитета ниже 40;</p> <p>2) в земли, выделяемые под кладбища;</p> <p>3) в земли, выделяемые под строительство общеобразовательных</p>
--	--

6

<p>объектов и объектов здравоохранения, физкультурно-оздоровительных комплексов, находящихся только в государственной или муниципальной собственности;</p> <p>4) в земли, выделяемые под строительство военных, пограничных объектов и застав;</p> <p>5) в земли, выделяемые под строительство малых и крупных электроэнергетических производственных мощностей и высоковольтных электрических линий напряжением от 110 кВ до 500 кВ, подстанций - от 110 кВ до 500 кВ;</p> <p>6) в земли, выделяемые для газовых труб и их сооружений, индустриально-логистических центров, промышленных объектов;</p> <p>7) в земли, выделяемые под строительство и реконструкцию железных, автомобильных дорог и мостов, туннелей, эстакад общего пользования;</p> <p>8) в земли, выделяемые под строительство государственных и муниципальных объектов питьевого водоснабжения, водоотведения, очистных сооружений;</p> <p>9) в земли, выделяемые для расширения территорий аэропортов Кыргызской Республики;</p> <p>10) в земли, выделяемые в целях переселения граждан, пострадавших от чрезвычайных ситуаций;</p> <p>11) в земли, выделяемые для перевода (трансформации) отдельных приграничных территорий Баткенской, Ошской и Джалал-Абадской областей в другие категории или виды земель, определяемых Правительством Кыргызской Республики. На данных приграничных территориях перевод (трансформация) земель в другие категории или виды производится Правительством Кыргызской Республики в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.</p> <p>Орошаемые земли пашни, переведенные (трансформированные) в соответствии с частью 2 настоящей статьи, не могут быть переведены в другие категории земель или использоваться по иному целевому назначению.</p> <p>В соответствии с частью 2 настоящей статьи не допускается перевод орошаемых земель Государственного фонда сельскохозяйственных угодий в земли, виды земель, занятые многолетними плодовыми насаждениями.</p>	<p>объектов и объектов здравоохранения, физкультурно-оздоровительных комплексов, находящихся только в государственной или муниципальной собственности;</p> <p>4) в земли, выделяемые под строительство военных, пограничных объектов и застав;</p> <p>5) в земли, выделяемые под строительство малых и крупных электроэнергетических производственных мощностей и высоковольтных электрических линий напряжением от 110 кВ до 500 кВ, подстанций - от 110 кВ до 500 кВ;</p> <p>6) в земли, выделяемые для газовых труб и их сооружений, индустриально-логистических центров, промышленных объектов;</p> <p>7) в земли, выделяемые под строительство и реконструкцию железных, автомобильных дорог и мостов, туннелей, эстакад общего пользования;</p> <p>8) в земли, выделяемые под строительство государственных и муниципальных объектов питьевого водоснабжения, водоотведения, очистных сооружений;</p> <p>9) в земли, выделяемые для расширения территорий аэропортов Кыргызской Республики;</p> <p>10) в земли, выделяемые в целях переселения граждан, пострадавших от чрезвычайных ситуаций;</p> <p>11) в земли, выделяемые для перевода (трансформации) отдельных приграничных территорий Баткенской, Ошской и Джалал-Абадской областей в другие категории или виды земель, определяемых Правительством Кыргызской Республики. На данных приграничных территориях перевод (трансформация) земель в другие категории или виды производится Правительством Кыргызской Республики в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.</p> <p>12) в земли, выделяемые для создания особых экономических зон.</p> <p>Орошаемые земли пашни, переведенные (трансформированные) в соответствии с частью 2 настоящей статьи, не могут быть переведены в другие категории земель или использоваться по иному целевому назначению.</p> <p>В соответствии с частью 2 настоящей статьи не допускается перевод орошаемых земель Государственного фонда сельскохозяйственных угодий в земли, виды земель, занятые многолетними плодовыми насаждениями.</p>
---	---

<p>Статья 8. Использование особо охраняемых природных территорий в туристических целях</p> <p>1. Особо охраняемые природные территории могут использоваться для развития экологического туризма, привлечения местного населения к формированию туристской инфраструктуры и обеспечения их устойчивого функционирования, а также для ознакомления с природными и историко-культурными достопримечательностями местности.</p> <p>2. В особо охраняемых природных территориях допускается организация и устройство экскурсионных экологических маршрутов, туристических троп и стоянок, размещение объектов туризма, музеев и экспозиций под открытым небом на специально выделенных участках, в зависимости от режима установленной зоны, в порядке, определяемом Правительством Кыргызской Республики.</p>	<p>Статья 8. Использование особо охраняемых природных территорий в туристических целях</p> <p>1. Особо охраняемые природные территории могут использоваться для развития экологического туризма, привлечения местного населения к формированию туристской инфраструктуры и обеспечения их устойчивого функционирования, а также для ознакомления с природными и историко-культурными достопримечательностями местности.</p> <p>2. В особо охраняемых природных территориях допускается организация и устройство экскурсионных экологических маршрутов, туристических троп и стоянок, размещение объектов туризма, музеев и экспозиций под открытым небом на специально выделенных участках, в зависимости от режима установленной зоны, в порядке, определяемом Правительством Кыргызской Республики.</p> <p>3. В особо охраняемых природных территориях допускается создание особой экономической зоны исключительно туристско-рекреационного вида в порядке, определяемом Правительством Кыргызской Республики.</p>
---	---

Закон Кыргызской Республики «О государственно-частном партнерстве»

<p>Статья 3. Применение ГЧП</p> <p>1. ГЧП применяется к инфраструктурным объектам и/или инфраструктурным услугам в сфере:</p> <p>1) производства, передачи и распределения электрической и тепловой энергии;</p> <p>2) переработки, хранения, перевозки, передачи и распределения нефти и природного газа;</p> <p>3) автомобильного, железнодорожного, водного, воздушного, городского электрического транспорта;</p> <p>4) автомобильных и железных дорог (включая мосты и туннели);</p> <p>5) коммунального хозяйства и коммунальных услуг;</p> <p>6) медицинской, лечебно-профилактической и иной деятельности в системе здравоохранения;</p> <p>7) образования, воспитания, культуры и социального обслуживания;</p> <p>8) подвижной, стационарной связи и телекоммуникаций;</p> <p>9) туризма, рекреации и спорта;</p>	<p>Статья 3. Применение ГЧП</p> <p>1. ГЧП применяется к инфраструктурным объектам и/или инфраструктурным услугам в сфере:</p> <p>1) производства, передачи и распределения электрической и тепловой энергии;</p> <p>2) переработки, хранения, перевозки, передачи и распределения нефти и природного газа;</p> <p>3) автомобильного, железнодорожного, водного, воздушного, городского электрического транспорта;</p> <p>4) автомобильных и железных дорог (включая мосты и туннели);</p> <p>5) коммунального хозяйства и коммунальных услуг;</p> <p>6) медицинской, лечебно-профилактической и иной деятельности в системе здравоохранения;</p> <p>7) образования, воспитания, культуры и социального обслуживания;</p> <p>8) подвижной, стационарной связи и телекоммуникаций;</p> <p>9) туризма, рекреации и спорта;</p>
---	---

8

<p>10) водных ресурсов;</p> <p>11) в иных сферах, связанных с предоставлением услуг широкому кругу потребителей.</p>	<p>10) водных ресурсов;</p> <p>11) создания и функционирования особых экономических зон;</p> <p>12) в иных сферах, связанных с предоставлением услуг широкому кругу потребителей.</p>
--	---

«Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» (Кыргыз Республикасынын Салык кодексине, Кыргыз Республикасынын жерди пайдалануу жана токой чарбасы чөйрөсүндөгү мыйзамдарга, «Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө», «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына) Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбооруна

САЛЫШТЫРМА ТАБЛИЦА

Колдонуудагы редакция	Сунушталган редакция
Кыргыз Республикасынын Салык кодексин	Кыргыз Республикасынын Салык кодексин
<p>40-берене. Салык режимдери</p> <p>1. Салык режими деп салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында белгиленген учурларда жана тартипте колдонулуучу тартиби түшүнүлөт.</p> <p>2. Кыргыз Республикасында жалпы салык режими жана атайын салык режимдери белгиленет.</p> <p>3. Жалпы салык режими деп, төмөнкүдөй атайын салык режимдерин кошпогондо, ушул Кодексте белгиленген режим саналат:</p> <p>1) милдеттүү патенттин негизиндеги салыкты;</p> <p>2) ыктыярдуу патенттин негизиндеги салыкты;</p> <p>3) бирдиктүү салыктын негизиндеги салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн системасын;</p> <p>4) салык контракттын негизиндеги салыкты;</p> <p>5) эркин экономикалык аймактардагы салык режимин;</p> <p>6) (КР 2014-жылдын 18-январындагы N 13 Мыйзамына ылайык күчүн жоготту)</p> <p>7) Жогорку технологиялар паркындагы салык режимин.</p>	<p>40-берене. Салык режимдери</p> <p>1. Салык режими деп салыктарды эсептөөнүн жана төлөөнүн Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында белгиленген учурларда жана тартипте колдонулуучу тартиби түшүнүлөт.</p> <p>2. Кыргыз Республикасында жалпы салык режими жана атайын салык режимдери белгиленет.</p> <p>3. Жалпы салык режими деп, төмөнкүдөй атайын салык режимдерин кошпогондо, ушул Кодексте белгиленген режим саналат:</p> <p>1) милдеттүү патенттин негизиндеги салыкты;</p> <p>2) ыктыярдуу патенттин негизиндеги салыкты;</p> <p>3) бирдиктүү салыктын негизиндеги салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн системасын;</p> <p>4) салык контракттын негизиндеги салыкты;</p> <p>5) эркин экономикалык аймактардагы салык режимин;</p> <p>6) (КР 2014-жылдын 18-январындагы N 13 Мыйзамына ылайык күчүн жоготту)</p> <p>7) Жогорку технологиялар паркындагы салык режимин</p> <p>8) өзгөчө экономикалык зоналар аймагындагы салык режимин.</p>
Бөлүм жок	<p>60-глава Өзгөчө экономикалык зоналар аймагындагы салык режими</p> <p>390-берене. Жалпы жоболор</p> <p>Ушул главада каралган салык режими башкаруучу компанияга жана алар өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тарабынан белгиленген талаптарга туура келген шарттарда экономикалык ишти жүзөгө ашырган өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине гана карата колдонулат.</p> <p>391-берене. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине салык салуунун өзгөчөлүктөрү</p> <p>1. Ушул главада каралган салык режими башкаруучу компанияга жана өзгөчө экономикалык аймакты түзүүгө жана иштетүүгө каржы каражаттарын инвестициялоочу өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттерине карата колдонулат.</p> <p>2. Өзгөчө экономикалык зоналарды түзүүгө жана иштетүүгө төмөнкү</p>

	<p>өлчөмдөгү каржы каражаттарын инвестициялаганда башкаруучу компания салыктардын бардык түрүн төлөөдөн бошотулат:</p> <p>- 100 000 000 сомдон 200 000 000 сомго чейин – 3 жыл моюнот менен;</p> <p>- 200 000 000 сомдон 500 000 000 сомго чейин – 5 жыл моюнот менен;</p> <p>- 500 000 000 сомдон баштап – 7 жыл моюнот менен;</p> <p>3. Резиденттөмөнкү өлчөмдөгү каржы каражаттарын инвестициялаганда, киреше салыгын кошпогондо, салыктардын бардык түрүн төлөөдөн бошотулат:</p> <p>- 20 000 000 сомдон 50 000 000 сомго чейин – 3 жыл моюнот менен;</p> <p>- 50 000 000 сомдон 100 000 000 сомго чейин – 5 жыл моюнот менен;</p> <p>- 100 000 000 сомдон баштап – 7 жыл моюнот менен;</p> <p>4. Өзгөчө экономикалык зоналардын калган резиденттеринин экономикалык ишмердигине карата жалпы салык режими колдонулат.</p> <p>5. Өзгөчө экономикалык зоналардын резидентинин кызматчылары, өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери, башкаруучу компания үчүн киреше салыгынын ставкасы 5 пайыз өлчөмүндө бекитилет.</p> <p>6. Өзгөчө экономикалык аймакты түзүүгө жана иштетүүгө инвестициянын суммасын аныктоо тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан Кыргыз Республикасынын инвестиция чөйрөсүндөгү мыйзамдарга ылайык аныкталат.</p> <p>7. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденти салык отчетун ушул Кодекске ылайык салык кызматынын органдарына берет.</p>
Кыргыз Республикасынын Жер кодекси	
<p>32-статья. Жер участогун менчикке же пайдаланууга акысыз берүү</p> <p>1. Жер участогу Кыргыз Республикасынын жарандарынын менчигине ыйгарым укуктуу орган тарабынан Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагында акысыз түрдө бир жолу, атап айтканда: турак үйдү курууга жана тейлөөгө жана белгиленген ченемдер боюнча өзүмдүк көмөкчү чарба жүргүзүүгө жана дача курууга, ошондой эле Кыргыз Республикасынын жер үлүшүнө укугу бар жарандарына Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган өлчөмдө берилет.</p> <p>2. Асылдуулугу төмөн айыл чарба жерлери, жайыттарды кошпогондо, ыйгарым укуктуу орган тарабынан Кыргыз Республикасынын жарандарына аны өздөштүрүү жана айыл чарба өндүрүшүн жүргүзүү үчүн акысыз берилиши мүмкүн.</p> <p>3. Ушул Кодекстин 73-статьясынын 2-пунктунда көрсөтүлгөн максаттарда жер участоктору бир жолу акысыз берилет.</p> <p>4. Мамлекеттик жана муниципалдык жерди пайдалануучуларга жер участоктору акысыз пайдаланууга берилет, ал эми Кыргыз Республикасынын айрым юридикалык жактарына жер участоктору ыйгарым укуктуу орган тарабынан төмөндөгү максаттар үчүн: мамлекеттик жана коомдук муктаждыктар, өнөр жай өндүрүшү үчүн, коргонуу, транспорт, энергетика, байланыш муктаждыктары жана башка багыттар үчүн, мамлекеттик турак үйлөрдү куруу, жаратылышты коргоо, ден соолукту чыңдоо, рекреациялык жана тарыхый-маданий</p>	<p>32-статья. Жер участогун менчикке же пайдаланууга акысыз берүү</p> <p>1. Жер участогу Кыргыз Республикасынын жарандарынын менчигине ыйгарым укуктуу орган тарабынан Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагында акысыз түрдө бир жолу, атап айтканда: турак үйдү курууга жана тейлөөгө жана белгиленген ченемдер боюнча өзүмдүк көмөкчү чарба жүргүзүүгө жана дача курууга, ошондой эле Кыргыз Республикасынын жер үлүшүнө укугу бар жарандарына Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган өлчөмдө берилет.</p> <p>2. Асылдуулугу төмөн айыл чарба жерлери, жайыттарды кошпогондо, ыйгарым укуктуу орган тарабынан Кыргыз Республикасынын жарандарына аны өздөштүрүү жана айыл чарба өндүрүшүн жүргүзүү үчүн акысыз берилиши мүмкүн.</p> <p>3. Ушул Кодекстин 73-статьясынын 2-пунктунда көрсөтүлгөн максаттарда жер участоктору бир жолу акысыз берилет.</p> <p>4. Мамлекеттик жана муниципалдык жерди пайдалануучуларга жер участоктору акысыз пайдаланууга берилет, ал эми Кыргыз Республикасынын айрым юридикалык жактарына жер участоктору ыйгарым укуктуу орган тарабынан төмөндөгү максаттар үчүн: мамлекеттик жана коомдук муктаждыктар, өнөр жай өндүрүшү үчүн, коргонуу, транспорт, энергетика, байланыш муктаждыктары жана башка багыттар үчүн, мамлекеттик турак үйлөрдү куруу, жаратылышты коргоо, ден соолукту чыңдоо, рекреациялык жана тарыхый-маданий багыттагы</p>

<p>багыттагы курулуштар, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген башка максаттар үчүн берилиши мүмкүн.</p> <p>5. Турак үйдү куруу жана тейлөө жана өзүмдүк көмөкчү чарба жүргүзүү жана дача куруу үчүн жер участкаларынун ченемдери тиешелүү аймакта ыйгарым укуктуу органдар тарабынан белгиленет.</p> <p>6. Турак үйдү тейлөө жана жеке менчик көмөк чарба үчүн арналган жер участкагу мамлекеттик, муниципалдык жана коомдук муктаждыктар үчүн алынбайт.</p> <p>7. Турак үй куруу жана тейлөө жана жекече көмөкчү чарба жүргүзүү үчүн акысыз жер участкасын алууга укугу бар Кыргыз Республикасынын жарандары ушул укуктарын турак жай-курулуш кооперативдерин түзүү жолу менен ишке ашыра алышат. Бул учурда көп квартиралуу үй куруу үчүн жер участкалары турак жай-курулуш кооперативдерине ыйгарым укуктуу орган тарабынан бош жер болгон учурда бекер берилет.</p> <p>67-статья. Жер участкагу максаттуу багытын бузуу менен пайдаланылган учурда аны алып коюу</p> <p>1. Жер участкагу анын максаттуу багытын бузуу менен пайдаланылган учурда, аны соттун чечиминин негизинде гана алып коюуга болот.</p> <p>2. Ыйгарым укуктуу орган жер участкагунун менчик ээси же жерди пайдалануучу үч айдан ашпаган мөөнөттө тартып бузууларды четтетпегендиги туурасында кат жүзүндө эскертилгенден кийин жер участкагун алып коюу жөнүндө доо менен сотко кайрылууга укуктуу.</p>	<p>курулуштар, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген башка максаттар үчүн берилиши мүмкүн.</p> <p>Мамлекеттик же муниципалдык менчикте болгон жер участкакторунда өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү демилгелеген Кыргыз Республикасынын жеке жана юридикалык жактарына өнөр-жай-өндүрүштүк же инновациялык-технологиялык чөлкөмдү түзүү максаты үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан пайдаланууга акысыз берилиши мүмкүн.</p> <p>Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган жер участкакторунда өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү демилгелеген мамлекеттик органга же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органына туристтик-рекреациялык зонаны түзүү максаты үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан пайдаланууга акысыз берилиши мүмкүн.</p> <p>Жеке менчик укугунда болгон жер участкактору 4-бөлүктүн 2-абзацында көрсөтүлгөн максаттар үчүн жерди пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген тартипте менчик ээсинин макулдугу менен пайдаланууга акы аркылуу берилиши мүмкүн.</p> <p>5. Турак үйдү куруу жана тейлөө жана өзүмдүк көмөкчү чарба жүргүзүү жана дача куруу үчүн жер участкакторунун ченемдери тиешелүү аймакта ыйгарым укуктуу органдар тарабынан белгиленет.</p> <p>6. Турак үйдү тейлөө жана жеке менчик көмөк чарба үчүн арналган жер участкагу мамлекеттик, муниципалдык жана коомдук муктаждыктар үчүн алынбайт.</p> <p>7. Турак үй куруу жана тейлөө жана жекече көмөкчү чарба жүргүзүү үчүн акысыз жер участкасын алууга укугу бар Кыргыз Республикасынын жарандары ушул укуктарын турак жай-курулуш кооперативдерин түзүү жолу менен ишке ашыра алышат. Бул учурда көп квартиралуу үй куруу үчүн жер участкалары турак жай-курулуш кооперативдерине ыйгарым укуктуу орган тарабынан бош жер болгон учурда бекер берилет.</p> <p>67-статья. Жер участкагу максаттуу багытын бузуу менен пайдаланылган учурда аны алып коюу</p> <p>1. Жер участкагу анын максаттуу багытын бузуу менен пайдаланылган учурда, аны соттун чечиминин негизинде гана алып коюуга болот.</p> <p>2. Ыйгарым укуктуу орган жер участкагунун менчик ээси же жерди пайдалануучу үч айдан ашпаган мөөнөттө тартып бузууларды четтетпегендиги туурасында кат жүзүндө эскертилгенден кийин жер участкагун алып коюу жөнүндө доо менен сотко кайрылууга укуктуу.</p> <p>3. Ушул кодекстин 66-статьясынын 1-бөлүгүнүн 1-пунктчасында каралган негиз боюнча жер участкагун алып койгон учурда, жер участкагу туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн пайдаланылышы мүмкүн.</p>
<p align="center">Кыргыз Республикасынын Токой кодекси</p>	
<p>13-берене. Мамлекеттик токой фондусун мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдалануу</p>	<p>13-берене. Мамлекеттик токой фондусун мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдалануу</p>

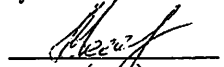
<p>Мамлекеттик токой фондусунун участкактору Кыргыз Республикасынын токой чарбачылыгын башкаруучу аймактык мамлекеттик органдарына мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдаланууга берилет.</p> <p>Мамлекеттик же коомдук кызыкчылыктарды эске алуу менен мамлекеттик токой фондусунун участкактору (менчигинин түрүнө карабастан) тийиштүү уюмдарга маданий, ден соолукту чыңдоо максаттар, илимий-изилдөө, жаратылышты коргоо жана башка иштер үчүн ижара шартында пайдаланууга берилиши мүмкүн.</p> <p>Токой фондусунун участкакторун мамлекеттик токой фондусунун жерлеринин курамынан мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдаланууга берүү Кыргыз Республикасынын Жер кодексине ылайык жүргүзүлөт.</p> <p>Токой фондусунун жер участкакторун мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдалануу укугу Кыргыз Республикасынын Жер кодексине ылайык берилүүчү мамлекеттик акт менен күбөлөндүрүлөт.</p>	<p>Мамлекеттик токой фондусунун участкактору Кыргыз Республикасынын токой чарбачылыгын башкаруучу аймактык мамлекеттик органдарына мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдаланууга берилет.</p> <p>Мамлекеттик же коомдук кызыкчылыктарды эске алуу менен мамлекеттик токой фондусунун участкактору (менчигинин түрүнө карабастан) тийиштүү уюмдарга маданий, ден соолукту чыңдоо максаттар, илимий-изилдөө, жаратылышты коргоо жана башка иштер үчүн ижара шартында пайдаланууга берилиши мүмкүн.</p> <p>Туристтик-рекреациялык өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнү эске алуу менен, жерди пайдалануу жана токой чарбасы чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен аныкталган шаттарда жана тартипте мамлекеттик токой фондунун участкактору мындай зонаны түзүүнү демилгелеген мамлекеттик органдарга же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына акысыз пайдаланууга берилиши мүмкүн.</p> <p>Токой фондусунун участкакторун мамлекеттик токой фондусунун жерлеринин курамынан мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдаланууга берүү Кыргыз Республикасынын Жер кодексине ылайык жүргүзүлөт.</p> <p>Токой фондусунун жер участкакторун мөөнөтсүз (мөөнөтү көрсөтүлбөй) пайдалануу укугу Кыргыз Республикасынын Жер кодексине ылайык берилүүчү мамлекеттик акт менен күбөлөндүрүлөт.</p>
<p align="center">«Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы</p>	
	<p>7-2-статья. Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери жана анын жумушчулары үчүн камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтеринин чендери</p> <p>Өзгөчө экономикалык зоналардагы камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери төмөнкүдөй белгиленет:</p> <p>а) иш берүүчүлөр үчүн (жеке жана юридикалык жактар) – ай сайын, орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнүн 40 пайызынан эсептелген 5 пайыз өлчөмүндө.</p> <p>Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн суммасын фонддор боюнча бөлүштүрүү төмөнкүдөй өлчөмдө жүргүзүлөт:</p> <p>Пенсиялык фондго – 4 пайыз;</p> <p>Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна – 1 пайыз;</p> <p>б) эмгекчилер үчүн – ай сайын, орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнүн 40 пайызынан эсептелген 5 пайыз өлчөмүндө.</p> <p>Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн суммасын фонддорго бөлүштүрүү төмөнкү өлчөмдө жүргүзүлөт:</p> <p>Пенсиялык фондго – 4 пайыз;</p> <p>Мамлекеттик топтоо фондуна – 1 пайыз;</p> <p>Камсыздандыруу төгүмдөрүн толгоо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген тартипте жүзөгө ашырылат.</p>

«Сугат айдоо жерлерин жарактуу жерлердин башка категорияларына жана түрлөрүнө которууга (трансформациялоого) мораторий киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	
<p>1-берене.</p> <p>Айдоо жерлерин жарактуу жерлердин башка категорияларына жана түрлөрүнө которууга (трансформациялоого) мораторий киргизилсин.</p> <p>Мораторий төмөнкү сугат айдоо жерлерин которууга (трансформациялоого) жайылтылбайт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) бонитетинин баллы 40тан төмөн көп жылдык мөмө-жемиш дарактары өстүрүлгөн жерлерге; 2) көрүстөнгө бөлүнгөн жерлерге; 3) мамлекеттик же муниципалдык гана менчикте турган жалпы билим берүү объекттерине жана саламаттык сактоо объекттерине, дене тарбия-ден соолукту чыңдоо комплекстерин курууга бөлүнгөн жерлерге; 4) аскердик, чек аралык объекттерди жана заставаларды курууга бөлүнгөн жерлерге; 5) чакан жана ири электр энергетикалык өндүрүштүк кубаттуулуктарды жана 110 кВдан 500 кВга чейинки чыңалуудагы жогорку вольттуу электр чубалгыларды, 110 кВдан 500 кВга чейинки көмөк чордондорду курууга бөлүнгөн жерлерге; 6) газ түтүктөрү жана алардын курулмалары, индустриялык-логистикалык борборлор, өнөр жай объекттери үчүн бөлүнгөн жерлерге; 7) жалпы пайдалануудагы темир, автомобиль жолдорду жана көпүрөлөрдү, туннелдерди, эстакадаларда курууга жана реконструкциялоого бөлүнгөн жерлерге; 8) ичүүчү суу менен камсыз кылуучу, сууну бөлүштүрүүчү, тазалоочу курулмалардын мамлекеттик жана муниципалдык объекттерин курууга бөлүнгөн жерлерге; 9) Кыргыз Республикасынын аэропортторунун аймактарын кеңейтүүгө бөлүнгөн жерлерге; 10) өзгөчө кырдаалдардан жабыр тарткан жарандарды көчүрүү максатында бөлүнгөн жерлерге; 11) Баткен, Ош жана Жалал-Абад областтарынын айрым чек арага жакын аймактарынын жерлерин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган жерлердин башка категорияларына же түрлөрүнө которуу (трансформациялоо) үчүн бөлүнгөн жерлерге. Ушул чек арага жакын аймактарда жерлерди башка категорияларга же түрлөргө которуу (трансформациялоо) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан жүргүзүлөт. <p>Ушул берененин 2-бөлүгүнө ылайык которулган (трансформацияланган) сугат айдоо жерлер жерлердин башка категорияларына которулушу же башка максаттагы багыттар боюнча пайдаланылышы мүмкүн эмес.</p> <p>Ушул берененин 2-бөлүгүнө ылайык Айыл чарбасына жарактуу жерлердин мамлекеттик фондунун сугат айдоо жерлерин көп жылдык мөмө-жемиш дарактары өстүрүлгөн жерге, жерлердин түрлөрүнө которууга жол берилбейт.</p>	<p>1-берене.</p> <p>Айдоо жерлерин жарактуу жерлердин башка категорияларына жана түрлөрүнө которууга (трансформациялоого) мораторий киргизилсин.</p> <p>Мораторий төмөнкү сугат айдоо жерлерин которууга (трансформациялоого) жайылтылбайт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) бонитетинин баллы 40тан төмөн көп жылдык мөмө-жемиш дарактары өстүрүлгөн жерлерге; 2) көрүстөнгө бөлүнгөн жерлерге; 3) мамлекеттик же муниципалдык гана менчикте турган жалпы билим берүү объекттерине жана саламаттык сактоо объекттерине, дене тарбия-ден соолукту чыңдоо комплекстерин курууга бөлүнгөн жерлерге; 4) аскердик, чек аралык объекттерди жана заставаларды курууга бөлүнгөн жерлерге; 5) чакан жана ири электр энергетикалык өндүрүштүк кубаттуулуктарды жана 110 кВдан 500 кВга чейинки чыңалуудагы жогорку вольттуу электр чубалгыларды, 110 кВдан 500 кВга чейинки көмөк чордондорду курууга бөлүнгөн жерлерге; 6) газ түтүктөрү жана алардын курулмалары, индустриялык-логистикалык борборлор, өнөр жай объекттери үчүн бөлүнгөн жерлерге; 7) жалпы пайдалануудагы темир, автомобиль жолдорду жана көпүрөлөрдү, туннелдерди, эстакадаларда курууга жана реконструкциялоого бөлүнгөн жерлерге; 8) ичүүчү суу менен камсыз кылуучу, сууну бөлүштүрүүчү, тазалоочу курулмалардын мамлекеттик жана муниципалдык объекттерин курууга бөлүнгөн жерлерге; 9) Кыргыз Республикасынын аэропортторунун аймактарын кеңейтүүгө бөлүнгөн жерлерге; 10) өзгөчө кырдаалдардан жабыр тарткан жарандарды көчүрүү максатында бөлүнгөн жерлерге; 11) Баткен, Ош жана Жалал-Абад областтарынын айрым чек арага жакын аймактарынын жерлерин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган жерлердин башка категорияларына же түрлөрүнө которуу (трансформациялоо) үчүн бөлүнгөн жерлерге. Ушул чек арага жакын аймактарда жерлерди башка категорияларга же түрлөргө которуу (трансформациялоо) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан жүргүзүлөт. 12) өзгөчө экономикалык зона түзүү үчүн бөлүнгөн жерлерге. <p>Ушул берененин 2-бөлүгүнө ылайык которулган (трансформацияланган) сугат айдоо жерлер жерлердин башка категорияларына которулушу же башка максаттагы багыттар боюнча пайдаланылышы мүмкүн эмес.</p> <p>Ушул берененин 2-бөлүгүнө ылайык Айыл чарбасына жарактуу жерлердин мамлекеттик фондунун сугат айдоо жерлерин көп жылдык мөмө-жемиш дарактары өстүрүлгөн жерге, жерлердин түрлөрүнө которууга жол берилбейт.</p>

«Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	
<p>8-берене. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарын туристтик максаттарда пайдалануу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары экологиялык туризмди өнүктүрүү, жергиликтүү калкты туристтик инфраструктураны түзүүгө жана алардын туруктуу иштешин камсыз кылууга тартуу, жаратылыш жана тарыхый-маданий кооз жерлер менен тааныштыруу максатында пайдаланылышы мүмкүн. 2. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарында белгиленген зонанын режимине жараша атайын бөлүнгөн участкалардо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталуучу тартипте экскурсиялык экологиялык маршруттарды, туристтик жолдорду жана аялдамаларды уюштурууга жана ачууга, туризм объекттерин, музейлерди жана ачык асман алдындагы экспозицияларды жайгаштырууга жол берилет. 	<p>8-берене. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарын туристтик максаттарда пайдалануу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактары экологиялык туризмди өнүктүрүү, жергиликтүү калкты туристтик инфраструктураны түзүүгө жана алардын туруктуу иштешин камсыз кылууга тартуу, жаратылыш жана тарыхый-маданий кооз жерлер менен тааныштыруу максатында пайдаланылышы мүмкүн. 2. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарында белгиленген зонанын режимине жараша атайын бөлүнгөн участкалардо Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталуучу тартипте экскурсиялык экологиялык маршруттарды, туристтик жолдорду жана аялдамаларды уюштурууга жана ачууга, туризм объекттерин, музейлерди жана ачык асман алдындагы экспозицияларды жайгаштырууга жол берилет. 3. Өзгөчө корголуучу жаратылыш аймактарында туристтик-рекреациондук түрүндөгү гана өзгөчө экономикалык зона түзүүгө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте жол берилет.
«Кыргыз Республикасындагы мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	
<p>3-берене. МЖӨ колдонуу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МЖӨ инфратүзүмдүк объекттерге жана/же төмөнкү чөйрөлөрдөгү инфратүзүмдүк кызмат көрсөтүүлөргө карата колдонулат: 1) электр жана жылуулук энергиясын өндүрүү, берүү жана бөлүштүрүү; 2) мунай жана жаратылыш газын кайра иштетүү, сактоо, ташуу, берүү жана бөлүштүрүү; 3) автомобиль, темир жол, суу, аба, шаардык электр транспорту; 4) автомобиль жана темир жолдор (көпүрөлөр менен тешкен тоо жолдорун кошуп алганда); 5) коммуналдык чарба жана коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр; 6) медицина, алдын ала-дарылоо жана саламаттыкты сактоо тутумундагы башка иштер; 7) билим берүү, тарбиялоо, маданият жана социалдык тейлөө; 8) кыймылдуу, туруктуу байланыш жана телекоммуникациялар; 9) туризм, рекреация жана спорт; 10) суу ресурстары; <p>11) керектөөчүлөрдүн кеңири чөйрөсүнө кызмат көрсөтүүлөрдү берүүгө байланышкан башка чөйрөлөр.</p>	<p>3-берене. МЖӨ колдонуу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. МЖӨ инфратүзүмдүк объекттерге жана/же төмөнкү чөйрөлөрдөгү инфратүзүмдүк кызмат көрсөтүүлөргө карата колдонулат: 1) электр жана жылуулук энергиясын өндүрүү, берүү жана бөлүштүрүү; 2) мунай жана жаратылыш газын кайра иштетүү, сактоо, ташуу, берүү жана бөлүштүрүү; 3) автомобиль, темир жол, суу, аба, шаардык электр транспорту; 4) автомобиль жана темир жолдор (көпүрөлөр менен тешкен тоо жолдорун кошуп алганда); 5) коммуналдык чарба жана коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр; 6) медицина, алдын ала-дарылоо жана саламаттыкты сактоо тутумундагы башка иштер; 7) билим берүү, тарбиялоо, маданият жана социалдык тейлөө; 8) кыймылдуу, туруктуу байланыш жана телекоммуникациялар; 9) туризм, рекреация жана спорт; 10) суу ресурстары; 11) өзгөчө экономикалык зона түзүү жана иштетүү; 12) керектөөчүлөрдүн кеңири чөйрөсүнө кызмат көрсөтүүлөрдү берүүгө байланышкан башка чөйрөлөр.

«БЕКТЕМИН»

Кыргыз
Республикасынын
Жогорку Кеңешинин
депутаты Мавлянова М.Э.

(кол) 2018-ж.

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын долбоорлоруна карата алардын жөнгө салуучу таасирин талдоо

Иштеп чыгуунун негиздери:

КР ЖКнын депутаты М.Э. Мавлянованын ташшырмасы

Талдоону жүргүзүү мөөнөтү: 2018-жылдын 9-январынан–9-апрелине дейре.

Жумушчу топтун курамы:

КР ЖК депутаты-жумушчу топтун башчысы М.Мавлянова

Депутаттын консультанты А.Насиров

КР ЖК «Бир-Бол» фракциясынын эксперти Б.Намазова

Көз карандысыз эксперт Н.Кулстова

«Серепчи» КБнин директору,
көз карандысыз эксперт Р.Жайлобаева

 С.Новосилов и президенти КР А.Нигматов, Е.П. А.Шарипов, Е.П. У.Шарипов

I. Проблемалар жана мамлекеттик кийлигишүү үчүн негиздер

- 1) Учурдук абалга баа берүү
- 2) Проблемалардын масштабы
- 3) Кызыкдар тараптардын талдоосу
- 4) Эл аралык тажрыйба

II. Мамлекеттик жөнгө салуунун варианттары

- 1) Жөнгө салуунун №1 варианты - «Баарын кандай болсо ошондой калтыруу»
- 2) Жөнгө салуунун №2 варианты – «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамын кабыл алуу
Жөнгө салуу ыгы
Жөнгө салуучу таасир
Ишке ашыруу тобокелдиктери
Укуктук жана башка талдоолор
Экономикалык талдоо
Талкуулоолордун натыйжалары
- 3) Жөнгө салуунун №3 варианты - «Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктураны түзүү»
Жөнгө салуу ыгы
Жөнгө салуучу таасир
Ишке ашыруу тобокелдиктери
Укуктук жана башка талдоолор
Экономикалык талдоо
Талкуулоолордун натыйжалары

III. Сунушталуучу жөнгө салуу

**«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө»
Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын долбоорлоруна карата
алардын жөнгө салуучу таасирин талдоо**

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбооруна жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбооруна карата алардын жөнгө салуучу таасирин талдоо «Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 19-беренесине, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын

30-сентябрындагы № 559 «Ченемдик укуктук актылардын ишкердик иштин субъекттеринин ишин жөнгө салуучу таасирине талдоо жүргүзүүнүн методикасын бекитүү жөнүндө» токтомуна ылайык даярдалды.

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын иштелип чыккан долбоорунда Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналардын укуктук статусу белгиленген, аларды түзүүнүн, иштетүүнүн жана жоюунун тартиби жөнгө салынган, Кыргыз Республикасында аймактарды туруктуу социалдык-экономикалык өнүктүрүүнү мамлекеттик колдоонун негиздери аныкталган, ошондой эле «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоорунда «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоорунун жоболору жер пайдалануу, токой чарбасы, салыктар жана жыйымдар чөйрөлөрүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына шайкеш келтирилген.

I. Проблемалар жана мамлекеттик кийлигишүү үчүн негиздер

1) Учурдук абалга баа берүү

Кыргыз Республикасы көз карандысыздыкты алган учурдап тартып макроэкономикалык жана саясий турукташтыкка жана либералдык жана демократиялык реформалардын курсун улантууга багытталган саясатты жүргүзүп келе жатат. Өлкөбүздө бир катар жылдардан бери Бүткүл дүйнөлүк соода уюмунун эрежелерин кыйшаюсуз аткаруунун, эл аралык инвестициялык макулдашууларга катышуунун жана басмырлабаган жана либералдык мыйзамдарды кабыл алуунун эсебинен инвестициялык иш-аракетке болушунча жагымдуу шарт түзүү режими иштеп келе жатат. Инвестициялык климаттын жакшыруусу жана бизнести жүргүзүү үчүн жагымдуу шарттардын түзүлүүсү өлкөбүздүн экономикасын туруктуу өнүктүрүүнүн негизги түйүндүү учурлары болуп калды. Өлкөбүздө чакан жана орто ишкердикти өнүктүрүү маанилүү артыкчылыктардын бири болуп саналат.

Белгилүү болгондой, Кыргызстанда эркин экономикалык зоналар 1992-жылы эле, «Кыргыз Республикасындагы эркин экономикалык зоналар (мындан ары – ЭЭЗ) жөнүндө» Кыргыз Республикасынын биринчи Мыйзамынын кабыл алынышы менен өнүгө баштаган. 90-жылдары, рынок экономикасына өтүүдө ЭЭЗдерди түзүү стихиялуу мүнөздө болгон. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ЭЭЗдерди өнүктүрүү программасын жана аны ишке ашыруу чараларын иштеп чыгууга аракеттер жасалган. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши ошол мезгилде жогоруда аталган Мыйзамга түзөтүүлөрдү бекиткен, алар Кыргызстанда ЭЭЗдерди өнүктүрүү үчүн жагымдуу шарттарды камсыз кылууга багытталган. ЭЭЗдер жөнүндө экинчи мыйзам кабыл алынганга чейин, 2012-жылга карата алганда биринчи мыйзамга 9 жолу өзгөртүүлөр киргизилген.

2014-жолу «Кыргыз Республикасындагы эркин экономикалык зоналар жөнүндө» жаңы Мыйзам кабыл алынган, андан кийин ага эки жолу өзгөртүүлөр киргизилген.

Кыргызстанда ЭЭЗдерди түзүү жөнүндө маселени калыптандыруу мезгилиндеги негизги максат өлкөнүн региондорун, айрыкча начар абалда турган региондорду өнүктүрүүдө турган. Бул максатты ишке ашыруу күтүлгөн натыйжаларды берген жок, анткени ЭЭЗдерди өнүктүрүү үчүн зарыл инвестициялардын, тиешелүү инфраструктуралардын, кесипкөй менеджменттин жана кадрдык потенциалдын жок экендиги иштеп жаткан ЭЭЗдердин абалынын начарлашына таасир тийгизген.

Белгилей кете турган жагдай, ЭЭЗдерди түзүүдө экономикалык жана функционалдык талдоолор жетиштүү деңгээлде жүргүзүлгөн эмес, мунун натыйжасында алардын экономикалык-географиялык абалы эсепке алынган эмес. Ушуга байланыштуу, региондун өнүгүшү, аны инфраструктуралык тейлөө, анын аймактык жайгашуусу, анын ичинде өлкөнүн борбор шаарынан алыстыгы, жаратылыштык байлыктарды, квалификациялуу кадрларды, өнөр жайлык өндүрүштөрдү, автомобиль жана темир жолдорду функционалдык пайдалануу сыяктуу функционалдык факторлор эске алынбай калган.

Азыркы убакта ЭЭЗ институту өзү иштеп келген мезгилде начар абалда болду деп ишенимдүү айтууга болот, анткени талаптагыдай мамлекеттик колдоонун, ошондой эле инвестициялык салымдардын болбогондугу ЭЭЗдердин өнүгүшүнө тоскоолдук кылды.

Дүйнөлүк тажрыйбадан алып караганда, ЭЭЗдердин ишин мыйзам чыгаруучулук колдоо багыты экономиканы турукташтыруу жана көтөрүү, региондорду кайра жаралтуу, тышкы экономикалык ишти өнүктүрүү жагында өлкөбүз үчүн артыкчылыктуу болгон бир катар проблемаларды чечүүгө көмөктөшө алат. Экономиканын деңгээлин жогорулатуу үчүн инструмент катары ЭЭЗдерди пайдалануу Дүйнөлүк соода уюмунун эрежелерине каршы келбейт, анткени 1994-жылдагы ГАТТтын XXIV беренесинде Бүткүл дүйнөлүк соода уюмунун мүчөлөрүнүн ортосунда соодадагы болушунча шарт түзүү реиминен эркин соода зонасы же бажы бирлиги жөнүндө макулдашуулардын катышуучулар үчүн белгилүү бир четтөөлөргө жол берилет. Эл аралык практикада ЭЭЗдерди түзүү жана ийгиликтүү иштетүү экономика жагындагы көптөгөн милдеттерди чечкен..

ЭЭЗдер жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жоболорун талдоо процессинде ЭЭЗдердин натыйжалуу өнүгүшүнө мүмкүндүк бербеген факторлор айкындалды, алар төмөндөгүлөр:

- ЭЭЗдин аймагын тосмолоп коюу талабынын кесепеттери «Каракол» ЭЭЗде жана «Нарын» ЭЭЗде өндүрүштүн деңгээлинин төмөндөшүнө алып келди. Аталган ЭЭЗдерде (алар иштеген мезгилде) рентабелдүүлүктүн деңгээлинин көрсөткүчтөрү 2011-жылы «Каракол» ЭЭЗде нөлгө чейин түшкөн, ал эми «Нарын» ЭЭЗде 8 млн. сом өлчөмүндө гана болгон;

- Кыргыз Республикасынын Салык кодексиндеги өзгөртүүлөр «Бишкек» ЭЭЗде өндүрүлгөн продукциянын көлөмүнүн төмөндөшүнө алып келген, андагы 615 субъект жоюлган же өз ишин токтотуп койгон («Бишкек» ЭЭЗдин маалыматы). Аталган өзгөртүүлөр менен ЭЭЗде иштеген-иштебегендигине карабастан бардык ишкерлер үчүн салык салуунун бирдей шарттары түзүлдү.

Дүйнөлүк экономикалык глобалдашуунун жана интеграциялануунун шартында ЭЭЗ жөнүндө мыйзамдардын көптөгөн жоболору ЭЭЗдерди экономиканын артыкчылыктуу тармактарына, экономикалык иштин келечектүү түрлөрүнө, ошондой эле өлкөнүн айрым региондорду өнүктүрүүгө инвестицияларды тартуунун инструменти катары толук өлчөмдө пайдаланууга мүмкүндүк берген жок.

Көптөгөн өлкөлөрдө ЭЭЗдерди түзүү практикасынан кете башташты, анткени түзүлгөн шарттарда ички инвестицияларга эсеп кылууга болбойт, ал эми тышкы инвестицияларды, анын ичинде чет өлкөлүк капиталды тартуунун бир кыйла реалдуу ыгы болуп өзгөчө экономикалык аймактарды түзүү саналат. Мындай аймактар практика жүзүндө бай-кедейине карабастан дүйнөдөгү бардык өлкөлөргө таралып, глобалдык мүнөз алды. Алардын жардамы менен бүтүндөй региондордун дүйнөлүк чарбалык байланыштардын

системасына интенсивдүү интеграциялануу процесси жүрүп жатат. Өзгөчө экономикалык зоналар аларда өндүрүлө турган товарлардын жана көрсөтүлө турган кызматтардын тибине жараша бир нече түрлөргө бөлүнө баштады. Алардын кээ бирлерине токтололу.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды (ӨӨЗ) киргизүүнүн дүйнөлүк тажрыйбасын иликтөөнүн жүрүшүндө өнөр жайды өнүктүрүүнү колдоо жагындагы Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарынын проблемалары айкындалды.

Белгилей турган жагдай, ишканалардын иштебей туруп калышы жергиликтүү калктын жумуштуулугунун индикаторуна терс таасир кылат. Ушундан улам ЭЭЗдерди түзүүнүн негизги факторлорунун бири болуп жаңы, жогорку өндүрүмдүү жана жогорку акы төлөнүүчү жумуш орундарын түзүү саналат.

Өнөр жай секторунун ички потенциалын натыйжалуу эмес пайдалануу инвестициялардын келишине тоскоолдук кылууда. Дүйнөлүк тажрыйбага таянуу менен, ЭЭЗдерди түзүү инвестициялык процесстердин өзүнчө бир катализатору болуп саналат жана өндүрүштү технологиялык жактан жаңылоону камсыз кылат.

Финансылык (өзүмдүк жана мамлекеттик) каражаттардын хроникалык жетишсиздиги өнөр жайдын жана анын субъекттеринин башкы проблемаларынын бири болуп саналат, ал тармакты инвестициялоого жана инновациялык технологияларды колдонууга жана аттаандашууга жарамдуу товарларды өндүрүүгө мүмкүндүк бербей жатат. Инвестициялык каражаттардын жетишсиздиги жергиликтүү калкты жумушка орноштуруу жана региондордо, бүткүл өлкөдө социалдык-экономикалык кырдаалды жакшыртуу боюнча милдеттерди чечүү процессин жайлатат.

Дүйнөлүк рыноктогу да, ЕАЭБ алкагындагы да атаандашуучулук шарттарында өлкөдө өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды түзүүгө жогору керектөө пайда болду. Сунуш кылынып жаткан «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоорунун кабыл алынышы менен өнөр жайды жандандыруу жана бүткүл экономиканын деңгээлин жогорулатуу, өлкөнүн региондорун экономикалык өнүктүрүү үчүн укуктук база түзүлөт, ошондой эле аймактарды экономикалык өнүктүрүү жана атаандашууга жарамдуулугун жогорулатуу, инвестициялык ишти активдештирүү, жаңы жумуш орундарын түзүү, өндүрүштүк жана рыноктук заманбап инфраструктураны өнүктүрүү камсыз кылынат.

Өнүккөн өлкөлөрдүн дүйнөлүк тажрыйбасы зоналарды өнүктүрүүнүн инновациялык жолунун натыйжалуулугун да, болбой койбос мыйзам ченемдүүлүгүн да ишенимдүү далилдеди. Бул жол экономикалык коопсуздукту камсыз кылуунун жана дүйнөлүк рыноктун конъюктурасына көз карандылыкты азайтуунун күрөөсү болуп саналат. «Өнүгүү векторун» чечкиндүү өзгөртмөйүнчө Кыргызстан глобалдык инновациялык мейкиндикте туруктуу позицияны ээлеп турган өнүккөн өлкөлөрдөн артта кала берет. Өлкөбүздүн инновациялык чакырыкты кабыл алышы жана ага жооп бериши биринчи кезекте чийкизаттын экспортуна ашыкча көз карандылыктан кутулууга, илим сыйымдуу өндүрүштөрдүн жана жогорку технологиялардын атаандашууга жарамдуу экономикасына бекем пайдубал салууга, ошондой эле көптөгөн социалдык-экономикалык проблемаларды чечүүгө мүмкүндүк берет.

Туристтик-рекреациялык зоналарга келсек, туризмди өнүктүрүүгө системалуу мамиле жасоо аркылуу туристтик тармакты стратегиялык башкарууну уюштуруу үчүн төмөнкүдөй проблемаларды чечүү зарыл:

- туристтик тармакты өнүктүрүүнүн максаттык багыттарынын макулдашылбагандыгы жана ыраатсыздыгы;
- туризм чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты ишке ашырууга мамлекеттик органдардын жетиштүү даражада активдүү катышпай жаткандыгы;
- туризм чөйрөсүндө мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүүсүнүн так жөнөдөлгөн системасынын жок экендиги;
- туризм чөйрөсүндө иштелип чыккан стратегиялык документтердин кадрдык, институциялык жана финансылык ресурстар менен бекемделбегендиги.

Туризм чөйрөсүндөгү мыйзам чыгаруу базасы туристтик иштин ар түрдүү аспекттерин жөнгө салууга багытталган төмөнкүдөй негизги беш блокукамтыйт:

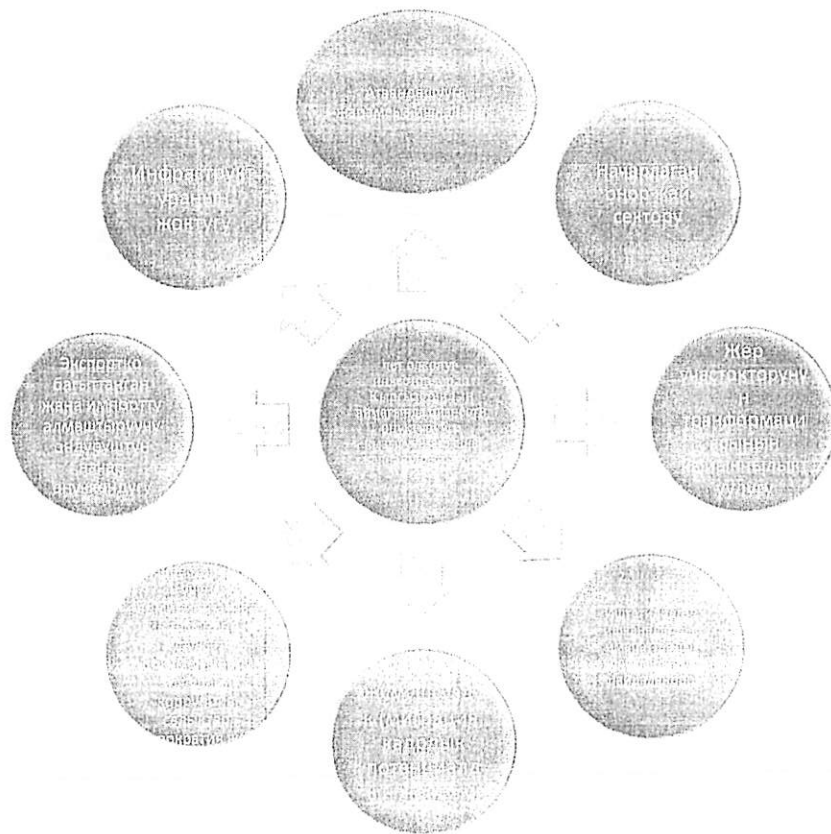
- туристтик тармакты уюштурууга багытталган ченемдик укуктук актылар;
- туристтик ресурстарды пайдалануунун тартибин жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылар;
- туризмдин коопсуздук маселелерин жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылар;
- туризм чөйрөсүндө ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын ишинин негиздерин белгилөөчү ченемдик укуктук актылар;
- чет өлкөлүк жарандардын Кыргыз Республикасына туристтик максаттарда келүүсү жана болуусу маселелерин жөнгө салуучу ченемдик укуктук актылар.

Түйүндүү проблема мында турат – өлкөбүздүн мыйзамдары туристтик тармакты өнүктүрүүгө мүмкүндүк бербейт, анткени туризмдин белгилүү бир түрлөрү токойлор, парктар, өзгөчө корголуучу аймактар жайгашкан жерлерге көз каранды болот, ал эми аларда ишти жүзөгө ашыруу бир катар мыйзамдык чектөөлөр менен жүргүзүлөт.

Кыргыз Республикасындагы жаратылыш аймактарынын өзүнчөлүктүүлүгү мында турат – бул аймактардын орчундуу бөлүгү өзгөчө корголуучу мүнөз алган, ошондуктан аларда чарбалык жана башка ишти жүргүзүүгө жана жаратылышты пайдаланууга орчундуу чектөөлөр киргизилген.

Корголуучу аймактарды ЭЭЗдердин ишинде пайдаланууда бир катар: укуктук, экономикалык, жаратылышты коргоочулук, финансылык, социалдык, маданий-тарыхый д.у.с. маселелерди чечүү керек болот. Бул болсо туристтик жаратылыш объекттеринин санынын өсүшүнө, алардын ээлеринин санынын кеңейишине, менчиктин ар кыл түрлөрүнө жана уюштуруучулук-экономикалык мамилелерге, жердин, жаратылыш чөлкөмдөрүнүн наркын, алардын коомдук маанисин баалоого байланышкан.

Проблемалар дарагы

2) Проблеманын масштабы

Азыркы убакта Кыргыз Республикасында иштетилбеген 50дөн ашык ишкана бар, бул мамлекеттин экономикалык конъюктурасына олуттуу терс таасир тийгизип жатат. Бүгүнкү күндө артыкчылыктуу милдеттер болуп пайдаланылбаган өнөр жайлык кубаттуулуктарды жандандыруу жана модернизациялоо саналат. Экономикалык реформалардын шартында өлкөбүздүн өнөр жайы башка КМШ өлкөрүндөгүдөй эле өз ишин натыйжалуу өнүктүрө алган жок, туруктуу өндүрүштү колдой албады, рыноктук атаандашууга каршы тура албады, кирешелүүлүктүн зарыл деңгээлин камсыз кыла албады. Мунун натыйжасында, көптөгөн объективдүү жана субъективдүү себептерден улам өлкөбүздө өнөр жай акырындап рецессияга түшүп кетти.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды (ӨӨЗ) киргизүүнүн дүйнөлүк тажрыйбасын иликтөөнүн жүрүшүндө өнөр жайды өнүктүрүүнү колдоо жагындагы Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарынын проблемалары айкындалды.

Белгилей турган жагдай, ишканалардын иштебей туруп калышы жергиликтүү калктын жумуштуулугунун индикаторуна терс таасир кылат. Ушундан улам ӨӨЗдерди түзүүнүн негизги факторлорунун бири болуп жаңы, жогорку өндүрүмдүү жана жогорку акы төлөнүүчү жумуш орундарын түзүү саналат.

Өнөр жай секторунун ички потенциалын натыйжалуу эмес пайдалануу инвестициялардын келишине тоскоолдук кылууда. Дүйнөлүк тажрыйбага таянуу менен, ӨӨЗдерди түзүү инвестициялык процесстердин өзүнчө бир катализатору болуп саналат жана өндүрүштү технологиялык жаңылоону камсыз кылат.

Финансылык (өзүмдүк жана мамлекеттик) каражаттардын хроникалык жетишсиздиги өнөр жайдын жана анын субъекттеринин башкы проблемаларынын бири болуп саналат, ал тармакты инвестициялоого жана инновациялык технологияларды колдонууга жана аттаандашууга жарамдуу товарларды өндүрүүгө мүмкүндүк бербей жатат. Инвестициялык каражаттардын жетишсиздиги жергиликтүү калкты жумушка орноштуруу жана региондордо, бүткүл өлкөдө социалдык-экономикалык кырдаалды жакшыртуу боюнча милдеттерди чечүү процессин жайлатат.

Экономикалык чен-өлчөмдө

Кыргыз Республикасынын Экономика министрлигинин акыркы маалыматтары боюнча азыркы убакта токтоп турган 50дөн ашык ишкана бар (түштүктө 31, түндүктө 20). Алардын көпчүлүгү техникалык модернизация үчүн финансылоонун жетишпегендигинен улам же чийкизатты сатып алуу үчүн финансылоонун жетишпегендигинен улам токтоп турат. Бул ишканалар бизнести кайра баштоого багытталган, чет өлкөлүк капиталды тартууга арналган бизнес-долбоорлорду түзөт.

Акыркы жылда Кыргыз Республикасына келген чет өлкөлүк тикелей инвестициялардын саны 12%га көбөйгөнү менен, өнөр жай чөйрөсүнө келген инвестициялардын агымы төмөн бойдон калып жатат. Инвестициялардын жалпы көлөмүндө өнөр жайга жана өндүрүшкө салынган тикелей инвестициялардын үлүшү 35%ды түзөт. Бул статистиканын маңызы бизнести жүргүзүү үчүн жагымдуу шарттар түзүлгөн адистешкен зоналардын жок экендигине байланышкан. Бизнес-чөйрөнүн өкүлдөрүн сурамжылоодо аныкталгандай, салыктык преференциялар жана минималдаштырылган мамлекеттик кийлигишүү сыяктуу жагымдуу шарттар бизнести жүргүзүүнүн башкы аспектери болуп саналат.

Аймактык чен-өлчөмдө

2015-жылдын статистикалык маалыматтары боюнча Бишкек шаарында жана Чүй областында чет өлкөлүк инвестициялардын көлөмү инвестициялардын бардык көлөмүнүн 75%н түзөт. Бул жагдай чет өлкөлүк инвестициялардын өлкөнүн региондору боюнча бирдей эмес өлчөмдө үлөштүрүлгөндүгүн көрсөтөт, бул региондордун өнүгүшүнө терс таасир тийгизет. Буга кошумча, кылдат иликтөө көрсөткөндөй, негизинен өнөр жай жагында чет өлкөлүк капитал Бишкек ЭЭЗге гага кирип жатат. Бул жагдай чет өлкөлүк инвесторлор жагымдуу климаты бар атайын уюштурулган аймактарга канчалык кызыкдар болуп жаткандыгын көрсөтөт. Бишкектен башка ири шаарларда, маселен Ош шаарында чет өлкөлүк компаниялардын активдүүлүгү байкалат, ал эми азыраак өнүккөн шаарларга жана региондорго чет өлкөлүк капитал кирбей жатат.

Убакыттык чен-өлчөмдө

Кыргыз Республикасы көз карандысыздык алган убакыттан бери өлкөдөгү чет өлкөлүк инвестициялардын саны жана өнөр жайдын өнүгүшү кошуна мамлекеттерден,

маселен Россиядан, Казакстандан жана Өзбекстандан катуу артта калып жатат. Системалуу мамиле жасоонун негизинде өнөр жай секторун өнүктүрүү үчүн нормативдик жөнгө салуунун зарылдыгы келип чыгып жатат, анткени чечилбей келе жаткан проблемалардын комплекси келечекте рецессияга, туруп калууга, өндүрүштүн/кайра иштетүүнүн/экспорттун азайышына алып келет, мунун натыйжасында иштердин азыркы абалы ого бетер начарлайт. Өнөр жайдын өнүкпөгөндүгүнүн проблемасы чечилбеген учурда Кыргыз Республикасы импорттоочу гана өлкө бойдон калуу тобокелдиги бар.

3) Кызыкдар тараптарды – ушул укуктук талаага түшүүчү структураларды талдоо:

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү:

- 1) өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү жана иштетүү жаатында мамлекеттик саясаттын негизги багыттарын аныктайт;
- 2) өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык зоналар жөнүндө жоболорду бекитет;
- 3) өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жана жоюу жөнүндө чечим кабыл алат;
- 4) координациялык кеңештин ишинин тартиби жөнүндө жобону бекитет;
- 5) өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашуунун формасын бекитет;
- 6) өзгөчө экономикалык зонада иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун формасын бекитет;
- 7) өзгөчө экономикалык зонаны өнүктүрүүнү мамлекеттик колдоо чараларын аныктайт;
- 8) ушул Мыйзамга жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган:

- 1) инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жаатында бирдиктүү мамлекеттик саясатты ишке ашырат;
- 2) өзгөчө экономикалык зонаны түзүү, иштетүү жана жоюу маселелери боюнча мамлекеттик органдардын жана башкаруучу компаниянын ишин координациялоону жүзөгө ашырат;
- 3) өзгөчө экономикалык зонанын түрлөрүн жөнгө салуучу ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгат;
- 4) өзгөчө экономикалык зонада иш-аракетти жүзөгө ашыруу жөнүндө макулдашуунун формасын иштеп чыгат;
- 5) өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашуунун формасын иштеп чыгат;
- 6) өзгөчө экономикалык зонаны түзүүнүн демилгечиси мындай зонаны өз алдынча башкара турган учурда демилгечи менен өзгөчө экономикалык зонаны башкаруу жөнүндө макулдашууну түзөт;
- 7) өзгөчө экономикалык зонаны резиденти катары каттоо үчүн арыздын формасын иштеп чыгат жана бекитет;
- 8) өзүнүн расмий сайтына бардык пайдалануучулар үчүн, өзгөчө экономикалык зонаны түзүү, анын иштөөсү жана ишин токтотуу жөнүндө маалыматтарды жайгаштырат;
- 9) башкаруучу компания берген маалыматтардын негизинде өзгөчө экономикалык аймактын резиденттеринин мамлекеттик реестрин жүргүзөт;
- 10) өзгөчө экономикалык зонанын иштөөсүнүн натыйжалуулугуна Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген тартипте ар жыл сайын баа берет;

11) ушул Мыйзамга жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары:

- 1) өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жана иштетүү жаатындагы мамлекеттик саясатты ишке ашырууга көмөктөшөт;
- 2) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга өзгөчө экономикалык зонаны түзүү жөнүндө сунуш киргизет;
- 3) өзгөчө экономикалык зонаны түзүү үчүн жер участкаларын жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте берет;
- 4) муниципалдык менчикте турган жер участкаларын жана инфраструктура объекттерин башкаруучу компанияга убактылуу пайдаланууга (ижарага) же ишенимдик башкарууга жер пайдалануу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык берет;
- 5) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган ыйгарым укуктарынын чегинде мамлекеттик колдоонун башка чараларын жүзөгө ашырат.

4) Эл аралык тажрыйба

Инвестицияларды тартуу – регионду экономикалык жактан көтөрүүнүн абдан белгилүү ыкмаларынын бири. Буга байланыштуу инвестицияларды тартуунун ыктары жөнүндөгү маселе актуалдуу бойдон кала берүүдө. Европа Бирлигинин өлкөлөрүндө чет өлкөлүк инвестицияларды тартууга ар кандай мамиле жасоолор колдонулат. Мисалы, Франция жакшы инфраструктурасы бар ири илимий борбор болгондуктан, өз максаттары үчүн эң жаңы технологияларды өнүктүрүүгө багыттанат, бирок бул максатта кошумча чет өлкөлүк илимий ресурстарды тартат. Ирландия инвестицияларды өз экономикасын калыбына келтирүүнүн жана өстүрүүнүн каражаты катары карайт. Бул өлкөлөрдө чет өлкөлүк инвестицияларды тартуунун стратегиясы коюлган максаттарга байланышкан: Францияга каражаттар илимий максаттарга, ал эми Ирландияга – коммерциялык максаттарга керек. Башкача айтканда, франциялык жол экономикалык, илимий жана техникалык жактан өнүккөн өлкөлөр үчүн бир кыйла ылайыктуу болот, ал эми ирландиялык стратегия проблемалуу, өнүгө баштаган же өткөөл экономикасы бар өлкөлөргө ылайык келет. Региондордун экономикасына инвестицияларды тартуунун натыйжалуу инструменти катары ЭЭЗдерди түзүү да кызмат кылат. Бажылык жол-жоболорду жөнөкөйлөтүү жана шайкештендирүү боюнча Эл аралык конвенцияга (Киото, 1973-ж.) ылайык, эркин зона («франко зона») деп өлкөнүн аймагынын товарлар улуттук бажылык аймактын чегинен сырткары жайгашкан (бажылык эксаймактуулук принциби) объекттер катары каралуучу бөлүгү түшүнүлөт, ошондуктан бул товарлар кадимки бажылык контролдоого жана салык салынууга учурабайт.

Өзгөчө экономикалык зоналарды (ӨЭЗ) түзүүнүн дүйнөлүк тажрыйбасы көрсөткөндөй, аларды түзүү инвестицияларды тартуунун натыйжалуу ыктарынын бири болуп саналат, ӨЭЗ өзү жайгашкан региондун, ошондой эле бүтүндөй өлкөнүн тышкы экономикалык байланыштарын жана экономикасын өнүктүрүүнүн катализатору болуп калат. ӨЭЗдердин натыйжалуу иштөөсүнүн бир кыйла айкын мисалдары болуп Түштүк Кореядагы «Масан» ӨЭЗ, Кытайдагы Шеньжень жана Шанхай ӨЭЗдери, ошондой эле дүйнөдөгү биринчи ЭЭЗ - Ирландиядагы Шеннон саналат. Мында, практика көрсөтүп жаткандай, бул зоналардын иштөөсүнүн натыйжалуулугу аларды түзүү саясатынын ойлонулгандыгынын даражасына жана аны ишке ашыруунун ырааттуулугуна толук көз каранды болот.

Бүткүл дүйнө жүзүндө чет өлкөлүк капиталдык салымдар үчүн атаандашуучулук курчуган сайын өзгөчө экономикалык зоналардын (ӨЭЗ) саны өсүп жатат. Бир нече он жылдыкта алардын саны бир нече ӨЭЗден 1000гө чейин өстү, аларда 30 млн. адам иштейт.

Акыр аягында, өзгөчө зоналардын дүйнөдө таралган түрлөрүнүн бирин – оффшордук зоналарды бөлүп көрсөтүүгө болот, алар эл аралык финансылык операцияларды тейлөөчү өзүнчө бир «салыктык оазистер» катары кызмат кылат. Оффшордук борборлордун мисалдары болуп баарынан мурда арал аймактар - Антиль, Багам, Бермуд, Виргин, Кайман, Барбадос, Гернси жана Джерси, Кипр, Мальта, Мадейра аралдары саналат, ошондой эле Гонконг, Батыш Самоа, Ирландия, Либерия, Ливан, Лихтенштейн, Панама, Сингапур жана башкалар эсептелет.

Оффшордук зоналарда аларды пайдалануучу чарбакер агенттерге төмөнкүдөй артыкчылыктар берилет: салыктык жеңилдиктер, орчундуу эркиндик, валюталык контролдун практика жүзүндө жоктугу, резиденттер менен операцияларды кайсы болбосун чет өлкөлүк валютада жүргүзүү мүмкүндүгү, сарптоолорду жеринде эсептен чыгаруу, финансылык операциялардын анонимдүүлүгү, жашырындыгы (негизинен бангизат бизнесине байланышкан шектүү операциялар жөнүндө бийликтерге маалымдоо талабы гана колдонулат). Мында зонанын ссудалык капиталынын ички рыногу резиденттердин эсептеринен өзүнчө бөлүнүп коюлат. Анткени, оффшордун классикалык вариантында оффшордук зонада резидент эместердин гана чарбалык жана финансылык иш-аракетине жол берилет.

Көрүнүп тургандай, дүйнөлүк практикада ӨЭЗдер кандайдыр бир белгилүү максаттарда түзүлөт, бул максаттар зоналардын өздөрүндө да, бүтүндөй өлкөнүн аймагында да жашоо деңгээлин жогорулатууга багытталат. Мындай максаттарга эреже катарында төмөндөгүлөр кирет: тышкы соода ишин активдештирүү, экспорттун көлөмүн көбөйтүү, өнөр жай өндүрүшүнө түрткү берүү, өлкөгө чет өлкөлүк инвестицияларды тартуу, депрессиялуу аймактарды көтөрүү, региондордун ортосундагы айырмачылыктарды теңдештирүү.

Чет өлкөлөрдүн практикасы көрсөткөндөй, адистешкен экономикалык зоналарды түзүү өндүрүштүк кубаттуулуктарды өнүктүрүүнүн өсүшүнө жагымдуу таасир көрсөтөт. Мисалы, Россия Федерациясынын, Казакстандын жана Түркиянын тажрыйбасын карап көрөлү.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк зона

Россия Федерациясында өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды түзүүгө өзгөчө көңүл бөлүнөт, алар эки критерий боюнча: гринфилд-парк жана браунфилд-парк түрүндө түзүлөт.

Гринфилд-парк – бул, жаңыдан бөлүнүп берилген, курулуш курулбаган, эреже катары, башынан эле инфраструктура менен камсыз кылынбаган жер участкаларында түзүлүүчү индустриялык (өнөр жайлык) парктар.

Браунфилд-парк –бул, мурдатан пайдаланылып келген, эреже катары, курулуштар, курулмалар жана инфраструктура менен камсыз кылынган өндүрүштүк аянттардын негизинде түзүлүүчү индустриялык (өнөр жайлык) парк, андагы курулуштарга, курулмаларга жана инфраструктурага карата индустриалдык (өнөр жайлык) парктын адистешүүсүнө ылайык кайра конструкциялоо жана (же) капиталдык оңдоо жүргүзүлөт.

Россиянын аймагында санитардык-коргоо зонасынын бирдиктүү долбоору иштейт. Бул долбоор ишканаларды зыяндуулуктун 4-классынын деңгээлинен ашпоого милдеттендирет. Мамлекет инженердик тармактарга туташтыруу үчүн төлөм албайт жана өндүрүштүк процессти жөндөй баштаган компаниялар үчүн ижаралык каникулдарды сунуш кылат. Андан кийин мамлекеттин сарптоолору салыктардын эсебинен компенсацияланат. Дагы бир белгилей турган жагдай, ар түрдүү парктардын резиденттерине ар түрдүү салыктык жеңилдиктер берилет. Сбербанк (Россиянын эң ири банкы жана Европанын эң ири банктарынын бири) «Индустриялык парк» деген өзгөчө кредиттик продукт берип жаткандыгы да ишкерлер үчүн плюс болуп саналат, бул продукт Россия Федерациясынын аймагында индустриялык парктарды (ӨЭЗ) түзүүнү финансылык арналган.

Казакстанда да өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналардын резиденттерине салыктык жана бажылык жеңилдиктер берилет. мамлекеттик колдоо төмөндөгүлөр аркылуу жүзөгө ашырылат:

- өндүрүш үчүн товарларды, материалдарды жана чийкизаттарды импорттоодо бажы алымдарын төлөөдөн бошотуу;
- корпоративдик киреше жана жер салыктарынан, мүлк салыгынан бошотуу;
- жер участкаларын пайдалангандык үчүн төлөмдөн аларды убактылуу пайдалануу (ижаралоо) келишиминде көрсөтүлгөн мөөнөткө, бирок 10 жылдан ашык эмес бошотуу.

Түркияда өндүрүштү өнүктүрүүнүн жогорку темпин камсыз кылууда 2000-жылы кабыл алынган индустриялык парктар – уюшулган өнөр жайлык зоналар жөнүндө мыйзам чоң роль ойноду. Бүгүнкү күндө 80 провинцияда жалпы аянты 27542 гектар болгон 263 уюшулган өнөр жайлык зоналар түзүлгөн, алардын ичинен 148 зона иштеп жатат, 115 зона түзүлүү процессинде турат. 2002 – 2008-жылдары өлкөдө ИДӨ жана экспорт 3 эседен ашык өстү. Жалпысынан алганда Түркияда уюшулган өнөр жайлык зоналардын аймактарында өз ишин жүзөгө ашыруучу компаниялардын саны азыркы убакта 41608 фирманы түзөт, аларда 1 миллион 200 миңден ашуун кызматкер иштейт, алардын санын учурда долбоорлоо этабында турган өндүрүштөр ишке берилгенде 2 миллионго жеткизүү пландалган. Түркиянын өнөр жайлык зоналары Түркиянын экономикасын тез темп менен өнүктүрүүгө мүмкүндүк берүүчү факторлордун бири болуп калды. Уюшулган өнөр жайлык зоналар Түркияда чакан жана орто бизнесте колдоо жана өнүктүрүү үчүн түзүлгөн.

Түркияда өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды киргизүүнүн ачык-айкын мисалдарынын бири болуп OSTIM саналат. OSTIM– бул өнөр жайдын жана сооданын өлкөнүн орто чыгышындагы борбору. Бул өз инфраструктурасы бар өнөр жайлык шаарча, анда Кыргызстандагы Талас сыяктуу эки шаардын калкына барабар келген жергиликтүү калк жашайт. Зонанын аймагында 5200 ири жана майда ишкана жайгашкан, аларда 50 миңден ашуун адам иштейт. OSTIM өнөр жайлык зонасында өз инфраструктурасы – жолдор, суу, жаратылыш газы, электр энергиясы, коммуникациялар, калдыктарды кайра иштетүү ишканасы бар. Ошондой эле өз телекөрсөтүүсү, радиосу жана газетасы да бар. Зонанын аймагында бала бакчалар, мектептериштейт, ал тургай барктуу техникалык жогорку окуу жайлардын факультеттери да иштейт. OSTIM сыяктуу зоналар чакан жана орто бизнестин жаңы жана иштеп жаткан ишканалары үчүн тартымдуу болуп саналат. Мындай зоналардын алкагында жеңилдетилген салык салуу, мамлекеттик банктар тарабынан кредиттөөнүн атайын шарттары жана башка түрткү берүүчү жана колдоочу чаралар каралган. Өнөр жайлык зоналар майда жана орто ишканаларды бир аймактагы кубаттуу өнөр жайлык комплекстерге бириктирет. Ошондой эле биргелешкен сатып алууларды уюштуруудан улам компаниялардын чийкизаттарды сатып алууга кеткен чыгымдары да азаят.

Туристтик-рекреациялык зона

Туристтик-рекреациялык зоналар туризм чөйрөсүндө туристтик жана башка иштин атаандашууга жарамдуулугун жогорулатуу, дарылоочу-сергектендирүүчү курортторду жана ооруларды дарылоо жана алардын алдын алуу, жаратылыштык дарылоочу ресурстарды пайдалануу боюнча ишти өнүктүрүү үчүн түзүлөт. Туристтик-рекреациялык ӨЭЗди түзүү өзгөчө мааниге болот, анткени туризм – бул, иштеген кызматкерлеринин саны жана кошумча жумуш орундарын түзүү жагынан алганда кызмат көрсөтүүлөрдүн эң мультипликативдик чөйрөсү болуп саналат.

Азыркы убактагы туризм жогорку кирешелүү, көп тармактуу комплекс болуп саналат, анын дарамети жумуштуулукту жогорулатууну жана туризмге тартылган адамдардын жашоо-турмушун жакшыртууну камсыз кылууга жарамдуу. Учурда туризм – дүйнөлүк экономиканын абдан тез өнүгүп жаткан сегменттеринин бири. Бүткүл дүйнөлүк туризм уюмунун маалыматтары боюнча туризм дүйнөлүк экономиканын 10 %га жакынын түзөт, анын жылдык орточо өсүш темпи 4 – 5 %га чейин болууда.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк жана инновациялык-технологиялык зоналардан туристтик-рекреациялык ӨЭЗдердин принциптүү айырмасы мында турат –аларда басым кандайдыр бир товарларды өндүрүүгө эмес, калкка кызматтарды көрсөтүүгө жасалат. Туристтик-рекреациялык ӨЭЗдин аймагында туристтик жана дарылоочу ресурстарды өнүктүрүү жана рационалдуу пайдалануу бүтүндөй алганда экономиканы көтөрүүгө көмөктөшүүгө тийиш.

Туристтик-рекреациялык ӨЭЗдерди өнүктүрүүдө мамлекеттик-жеке өнөктөштүктү пайдаланууга өзгөчө көңүл буруу зарыл. Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк туристтик саякаттардын эң кеңири белгилүү багыттарында ашыкча жүктөнүмдөрдү башкаруу, экологиялык жагдайды жакшыртуу, кризистик кырдаалдарда мамлекеттик жана мамлекеттик эмес уюмдардын аракеттерин координациялоо боюнча милдеттерди чечүү зарыл. Глобалдашуу процесстеринин активдешүүсүн, атаандаштыктын күчөөсүн эске алганда, мындай өнөктөштүк улуттук туристтик продуктту эл аралык рынокко жылдырууда, маркетингдик планды иштеп чыгууда, жарнамалык ишти жүзөгө ашырууда, туристтик долбоорлорду биргелешип финансылоодо зарыл болуп саналат.

Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн дүйнөлүк рыногунун өнүгүүсүнүн төмөнкүдөй тенденцияларын белгилөө керек:

1. Өнүккөн өлкөлөрдүн калкынын көпчүлүк бөлүгүндө «керектөөчүлүк психологиясы» деген дүйнөгө көз караштык жана жүрүм-турумдук багыттанмалар калыптангандыгынан улам туристтик сервисин жакшыруусу байкалат. Мындай багыттанмалар азыркы убакта «постиндустриялык коомдун», «молчулук коомдун», «бош убакыт коомунун» д.у.с-дын коомдук психологиясы түрүндө көрүнүүдө.

2. Дүйнөлүк туристтик рынокто бүгүнкү күндө төмөнкүдөй максаттык туристтик багыттанмалар басымдуулук кылууда: жаңы туум-таасирлер жана аларды тез алмаштаруу, активдүүлүк, компанияда же экөө болуп эс алуу, спонтандык, өз каалоолорун дароо канааттандырууга умтулуу, табиятка жана ландшафтка ыракаттануу.

3. Потенциалдуу керектөөчүлөрдүн жүрүм-турумундагы өзгөрүүлөргө туристтик индустриянын реакциясы болуп, биринчи кезекте, туристтик суроо-талаптын дифференциялануусунун натыйжасы катары туристтик продукттун дифференциялануусу саналат.

4. Бүгүнкү күндө дүйнө жүзүндө туристтик кызмат көрсөтүүлөрдү тармак-желе аркылуу соодалоонун калыптануу процесси активдүү өнүгүп жатат. Өнүккөн өлкөлөрдө туризмди өнүктүрүү жагында франчайзингди колдонуу кеңири таралган.

5. Туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн рыногунун өнүгүүсүнүн негизги тенденцияларынын бири болуп информатизациялоо жана тармакка инфокоммуникациялык технологияларды активдүү киргизүү саналат. Интернетте туристтик тармак өтө тез өнүгүп жатат, туристтик рыноктун ар түрдүү деңгээлдеги субъектеринин Интернетте өз мейкиндигин түзүүгө умтулгандарынын саны жылдан жылга көбөйүп жатат.

6. Дүйнө жүзүндө туристтик кызмат көрсөтүүлөрдүн рыногунун өнүгүшүндөгү кийинки тенденция катары туристтик индустрияны мамлекеттик колдоонун деңгээлин жогорулатууну белгилөөгө болот. Бүгүнкү күндө көптөгөн өлкөлөрдө туристтик региондун бирдиктүү брэнди калыптанууда, көптөгөн мамлекеттер өз өлкөсүнүн туристтик продуктун дүйнөлүк туристтик рынокто жылдырууга көмөк көрсөтүп жатат.

Өнүккөн өлкөлөрдүн дүйнөдөгү тажрыйбасы көрсөтүп жаткандай, өзгөчө статусу бар туристтик-рекреациялык аймактардын моделдерин калыптандыруу алардын ишин туура уюштурган шартта региондордун инвестициялык тартымдуулугунун өсүшүнүн маанилүү факторлорунун бири катары кызмат кыла алат. Мындай моделдер аркылуу сапаттык жана сандык өзгөрүүлөр жүрүп жатат, алар акыркы жылдарда активдүү трансформациялануу менен, кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүнүн традициялуу иштөөсүнүн структурасын жана эрежелерин кайра түзүүгө, уникалдуулукка, мультипликативдик инновациялуулукка, географиялык жалпылыкка, улуттар аралык маданий баалуулуктарды түзүүгө, индивидуалдаштырууга, инновациялык архитектурага, башка алдыңкы технологияларга

алып келүүдө, өздөрүнүн түзүлүү жана өнүгүү процесстеринде практика жүзүндө өз багытын товарларды өндүрүүдөн кызматтарды көрсөтүүгө ооштурууда.

Албетте, туристтик рекреациялык зоналарды түзүүнүн эң маанилүү максаттарынын бири болуп болжолдонуп жаткан рекреациялык аймактарда инвестициялардын тобокелдигин азайтуу саналат.

Жаңы мыйзам долбоорунун логикасы төмөнкүдөй: кыргызстандык жана чет өлкөлүк инвесторлор – резиденттер үчүн жагымдуу инвестициялык климат түзүлөт. Мамлекет өзүнө рекреациялык зонаны жөндөөнүн планын түзүү жана зонаны жабдуу боюнча, ошондой эле транспорттук, инженердик жана коммуналдык инфраструктураны республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин каражаттарынын эсебинен финансылоо боюнча милдеттенмелерди өзүнө алат. Жеке менчик бизнес болсо өзүнүн күч-аракеттерин туристтик объектердин өздөрүн түзүүгө, иштетүүгө жана кайра конструкциялоого багыттайт. Бул эки тарапка тең пайдалуу: мамлекетке пайдасы – биргелешкен аракеттердин натыйжасында туристтик комплекстин өнүгүшүнө гана эмес, бүткүл региондун өсүшүнө кошумча түрткүлөр түзүлөт; жеке ишкерлерге пайдасы – алар инфраструктуралык коромжуларды кетирбейт жана ишинин коопсуздугуна мамлекеттик кепилдик алуу менен, өзүнүн салымдарынын тобокелдигин минималдаштырат. Ошол эле убакта туристтик-рекреациялык зонанын маңызы салыктардан бошотууда эле эмес, мамлекет тарабынан инвесторлор үчүн түрткүлөрдүн системасын түзүүдө турат. Мында башкы фактор - бизнестин жүргүзүүгө байланышкан бардык чыгымдарды алдын ала биле алуунун болушу, ата мекендик да, чет өлкөлүк да инвесторлорго алардын менчик укуктарын коргоого ишенимдүүлүктү камсыз кылуучу мамлекеттик кепилдиктердин конкреттүү механизмин киргизүү.

Инновациялык-технологиялык зона

Өнүккөн жана ийкемдүү өнүгүүгө баштаган көптөгөн өлкөлөрдө чакан жана орто ишкердик (ЧОИ) секторунда инновациялык ишке мамлекеттик түрткү берүүнүн ар түрдүү методдору колдонулат. Мында ЧОИнин инновациялык иштелмелерин өкмөттүк уюмдардын тематикасы боюнча финансылоонун жана техникалык колдоонун бир катар мамлекеттик программалары түзүлөт. Мындан тышкары, бизнестин бардык чөйрөлөрүндө инновациялык ишти өнүктүрүүгө көмөктөшүүчү, мамлекеттик жана региондук деңгээлдердеги көптөгөн мыйзам чыгаруучулук, финансылык, салыктык жана мүлктүк рычагдар бар. Дүйнөлүк практикада чакан жана орто ишканалардын инновациялык ишине түрткү берүүнүн төмөнкүдөй негизги формалары калыптанган:

- өкмөттүк уюмдардын тематикасы боюнча иштерди аткаруучу инновациялык чакан жана орто ишканаларды финансылык жана техникалык колдоонун мамлекеттик программалары (АКШ, Япония, Улуу Британия, Индия, Кытай ж.б. өлкөлөр);
- тикелей финансылоо (субсидиялар, заемдор), анын көлөмү жаңы продукцияны жана технологияларды түзүүгө кетүүчү чыгымдардын 50%на чейин жетет;
- ссудаларды берүү, анын ичинде пайызы жок берүү (Швеция); жаңычылдыктарды киргизүүгө сарптоолордун 50%н жабууга орду толтурубаган ссудаларды берүү (Германия);
- илимий-изилдөөчүлүк иштелмелерге максаттуу дотациялар (практикада бардык өнүккөн өлкөлөрдө бар);
- мүмкүн болуучу коммерциялык тобокелди эсепке алуу менен, инновацияларды киргизүү фонддорун түзүү (Англия, Германия, Франция, Швейцария, Нидерланды);
- индивидуалдуу ойлоп табуучулар үчүн мамлекеттик алымдарды төмөндөтүү жана аларга салыктык жеңилдиктерди берүү (Австрия, Германия, АКШ, Япония и др.), ошондой эле аларды колдоо жана экономикалык камсыздандыруу үчүн атайын инфраструктура түзүү (Япония);
- эгерде ойлоп табуунун энергия үнөмдөөгө тиешеси болсо, алымдарды төлөөнү кийинкиге жылдыруу же алардан бошотуу (Австрия);

• индивидуалдуу ойлоп табуучулардын табыштамалары боюнча патенттик жактоочулардын акысыз кызмат көрсөтүүлөрү, алымдарды төлөөдөн бошотуу (Нидерланды, Германия, Япония, Индия);

• инновациялык чөйрөдө иштеген ишканалар үчүн салык салууну жеңилдетүү, анын ичинде салык салуудан илимий-инновациялык иштерге сарптоолорду алып салуу, университеттерге жана илимий-изилдөө институттарына жеңилдетилген салык салуу (АКШ, Улуу Британия, Индия, Кытай, Япония);

• интеллектуалдык менчикти жана автордук укуктарды коргоону мыйзам чыгаруучулук камсыз кылуу (бардык өнүккөн өлкөлөрдө бар);

• тобокелдерди азайтуу жана тобокелдик чыгашалардын ордун толтуруу боюнча мамлекеттик программалар (АКШ, Япония);

• чакан жана орто ишканалардын күчү менен инновациялык долбоорлорду ишке ашыруу үчүн пайдаланылуучу венчурдук капитал фонддорунун кеңири тармагын түзүү (бардык өнүккөн жана өнүгүп жаткан өлкөлөрдө бар);

• илимий парктардын, бизнес-инкубаторлордун жана технологиялык өнүгүү зоналарынын тармагын түзүү (бардык өнүккөн жана өнүгүп жаткан өлкөлөрдө бар);

• инновациялык чакан жана орто ишканаларга ар тараптуу илимий-техникалык, финансылык жана өндүрүштүк колдоо көрсөтүүнү камсыз кылуучу кубаттуу мамлекеттик уюмдарды (корпорацияларды, агенттиктерди) түзүү (АКШ, Япония, Индия, Кытай ж.б. өлкөлөр);

• кызыкдар ишканаларга зарыл техникалык чечимдерди жана мүмкүн болуучу өнөктөштөрдү тез арада табууга мүмкүндүк берүүчү, прогрессивдүү технологиялар жана инновациялык иштелмелер боюнча адистешкен маалыматтык-издөөчү сайттарды түзүү.

Мындан тышкары, көптөгөн өлкөлөрдө инновациялык чакан жана орто ишканаларды колдоонун эң маанилүү финансылык инструменттеринин бири болуп илимий-инновациялык иштерди жүргүзүүгө ар кандай уюмдар менен мамлекеттик контракттарды түзүү саналат. Мындай контракттар күтүлүүчү натыйжанын бардык негизги мүнөздөмөлөрүн, аткарылыш мөөнөттөрүн жана аткарууга кетүүчү зарыл сарптоолорду кылдат макулдашууну талап кылат. Адатта баа жумуш бапталганга чейин бычылат, ал эми биротоло эсептешүү жумуш бүткөрүлгөндөн кийин жүзөгө ашырылат. Субсидиялар жана субвенциялар адатта татаал илимий-инновациялык жумуштарды аткаруу тажрыйбасы бар ишканалардын реестрине кирүүчү инновациялык чакан жана орто ишканалар жүзөгө ашыруучу радикалдуу жана тобокелдүү долбоорлорду колдоо үчүн берилет. Мамлекеттик контракттарда төмөнкүдөй маанилүү талаптар милдеттүү түрдө каралат:

• белгиленген мөөнөттүн ичинде, тапшырыкчы билдирген илимий-техникалык проблеманы чечүү боюнча зарыл натыйжаларды аткаруучу тарабынан алынышы;

• жумуштарды аткаруунун бардык мезгилине аткаруучуга зарыл болгон кредиттөөнүн тапшырыкчы тарабынан берилиши;

• аткаруучунун жумушунун келечектеги натыйжаларын сатып алууга тапшырыкчынын кепилдиктери.

ЧОИ секторунда өндүрүштүк жана инновациялык ишмердикти колдоонун кызыктуу багыттарынын бири болуп учурда пенсияга чыккан жана өз билимдерин жана тажрыйбасын колдонуу үчүн мүмкүнчүлүгү бар жогорку квалификациялуу адистердин (башкаруучулардын, инженерлердин, илимпоздордун, финансистердин ж.б.) тажрыйбасын пайдалануу саналат. Практика жүзүндө бардык өнүккөн өлкөлөрдө пенсиялык курактагы адистер тейлеген консультациялык пункттар (ServiceCorps of Retired Executives — SCORE) түзүлгөн. Мисалы, АКШда мындай 389 консультациялык пункт иштейт, аларда 11400 адис-пенсиякер кызматташат. Ушул сыяктуу структуралар ЕБ өлкөлөрүндө иштейт, алар ишканаларга баруу менен, анын ичинде TACIS (European Senior Service Network — ESSN) программасынын алкагында КМШ өлкөлөрүнө баруу менен консультациялык жардам көрсөтөт. Бул кубаттуу интеллектуалдык резервди минималдык уюштуруучулук күч-аракеттер жана анча көп эмес сарптоолор менен ишке салууга болот. Мисалы, ЧОИни

колдоонун жергиликтүү структураларында ушул шаарда же райондо жашап жаткан жана активдүү кызматташууга кызыкдар болгон жогорку квалификациялуу адистер-пенсиякерлер жөнүндө локалдык маалымат базасын түзүүгө болот. Консультациялык кызмат көрсөтүүлөрдүн бул формасынын өнүгүшүнө жараша локалдык базалар Интернетке чыгуу менен, алардан ири базалар менен интеграциялана алат.

Конструкторлордун жана долбоорлоочулардын ассоциацияларынын күчү менен ЧОИ секторуна техникалык документацияны иштей чыгууга жардам көрсөтүү тайрыйбасы да өтө кызыктуу, Токиодо (Япония) иштеп жаткан «Өнөр жайлык конструкциялоого көмөктөшүү боюнча япон уюмунун» (JIDPO) иши мунун айкын мисалы болуп саналат.

ЧОИ секторунда инновациялык ишмердикти ургаалдуу өнүктүрүүнүн жана колдоонун зарылдыгы биринчи планга бул жумуштарды финансылоо жана иштеп чыгуучулардын, илимий-изилдөө институттарынын жана сыноочу лабораториялардын ортосундагы өз ара аракеттенүүнү камсыз кылуу милдеттерин чыгарды. Дүйнөлүк практикада мамлекеттик тематика боюнча илимий-инновациялык жумуштарды аткаруу максатында ар түрдүү мамлекеттик ведомстволордун финансылык ресурстарын бириктирүүнүн көптөгөн мисалдары бар. Бул багыттагы бир кыйла айкын мисал катары АКШда ишке ашырылап жаткан «ЧОИдеги инновациялык изилдөөлөр» (SBIR) жана «ЧОИ технологияларын жайылтуу» (STTR) деген программалар кызмат кылат. Мындай программалар көптөгөн өлкөлөрдө бар жана ийгиликтүү ишке ашырылып жатат.

Көптөгөн өлкөлөрдө ар түрдүү өлчөмдөрдөгү бир кыйла натыйжалуу жана өз ара байланыштуу ишканаларды бириктирүүчү кластерлерди түзүү экономикалык жана инновациялык өнүгүүнүн кубаттуу түрткү берүүчү фактору болуп калды. Бул кластерлер компаниялардын лидер болуучу тобун түзөт жана тармактык, улуттук жана дүйнөлүк рыноктордо атандашуучулук позицияларды камсыз кылат. Кластердик мамиле жасоо ири жана чакан бизнестин өз ара тыгыз аракеттенүүсүнүн негизинде региондук өнүктүрүү жана инновациялык ишмердикке түрткү берүү программаларын иштеп чыгууда жалпы мамлекеттик өнөр жай саясатын калыптандыруу үчүн активдүү колдонула баштады. Алдыңкы жана өнүгүп жаткан өлкөлөрдүн тажрыйбасы көрсөткөндөй, кластердик мамиле жасоо жекке менчик сектордун, мамлекеттин, соодалык ассоциациялардын, изилдөөчү жана билим берүүчү мекемелердин инновациялык процесстеги конструктивдүү өз ара аракеттенүүсү үчүн негиз болуп кызмат кылат.

Экономикалык потенциалды өстүрүүнүн зарылдыгын таанып билүү менен, өнүккөн жана өнүгүп жаткан өлкөлөрдүн өкмөттөрү илимий-инновациялык иштерге орчундуу каражаттарды салып жатат. Мисалы, АКШ изилдөөлөргө иштеп чыгууларга жылына 280 млрд. \$ жумшайт, Япония — 100 млрд. \$, ЕБтин негизги өлкөлөрү — 50 - 60 млрд. \$ жумшаган,

Кытай 1995-жылдан 2002-жылга чейин бул багыттагы чыгымдарды төрт эсеге - 18 ден 72 млрд. \$га чейин көбөйттү, ал эми 2010-жылы бул максатка 220 млрд. \$ бөлүүнү чечкен. Ошол эле убакта Россия бул максатка 20 млрд. \$ жумшайт (2008-жылдын маалыматтары боюнча). Инновациялык ишмердикке түрткү берүү боюнча күч-аракеттер мамлекеттин жана бизнестин узак мөөнөттүк инновациялык долбоорлорго кызыкдар болбогондугунун негизги себептерин четтетүүгө топтоштурулууга тийиш. Инновациялык ишмердикти мамлекеттик жөнгө салуунун механизмдерин биринчи кезекте иштеп чыгууну талап кылуучу эң маанилүү проблемалары катары төмөндөгүлөрдү атоого болот:

• ири инновациялык долбоорлорду кредиттөөнүн жаңы формаларын иштеп чыгуу (SBIR жана STTR мисалдарында);

• келечек мезгилге карата негизделген мамлекеттик илимий-техникалык саясатты иштеп чыгуу жана инновациялык өнүгүүнүн стратегиялык артыкчылыктарын аныктоо жана аларды ресурстар жактан камсыз кылуу;

• инновациялык чөйрөгө тартылган кредиттер боюнча мамлекеттик кепилдиктерди берүү;

• артыкчылыктуу илимий-техникалык милдеттерди ишке ашыруу үчүн экономиканын мамлекеттик жана жеке менчик секторлорунун финансылык ресурстарын топтоштуруунун механизмдерин өнүктүрүү;

• мамлекеттик структуралардын, илимий-изилдөө институттарынын, жогорку окуу жайлардын, венчурдук фонддордун жана инновациялык ишмердик чөйрөсүндө адистешкен коомдук коммерциялык эмес уюмдардын өнөктөштүк өз ара аракеттенүүсүн калыптандырууга жана жөнгө салууга көмөктөшүү;

• интеллектуалдык менчик укуктарын коргоонун таасирдүү мамлекеттик системасын жана жасалмаларды жана контрафакттык продукцияны өндүрүүгө жана сатууга каршы аракеттенүүнүн механизмдерин түзүү;

• инновациялык милдеттерди улуттук жана региондук деңгээлдердеги негизги экономикалык жана социалдык өнүгүү программаларына киргизүү;

• инновациялык чакан ишканаларда аткарылуучу илимий-инновациялык жумуштардын натыйжаларын жана илим сыйымдуу продукцияны сатып алуунун мамлекеттик программаларын иштеп чыгуу;

• венчурдук финансылуунун дүйнөлүк тажрыйбасын эсепке алуу менен, инновациялык программалардын жана долбоорлордун натыйжалуулугуна баа берүүнүн божомолдук методдорун иштеп чыгуу жана сертификациялоо;

• университеттердин жана изилдөөчүлүк борборлордун алдында чакан бизнеске техникалык көмөктөшүү, технологияларды берүү борборлорун түзүүдө көмөк көрсөтүү;

• инновациялык долбоорлорду экспертизалоо чөйрөсүндө жеке менчик уюмдарды өнүктүрүүгө көмөктөшүү.

Кыргызстан үчүн өзгөчө экономикалык зоналар жаңы көрүнүш болбогондуктан (мурда дагы эркин экономикалык зоналардын өнүгүшү үчүн шарттар түзүлгөн), ыкчам түрдө, экономиканы өнүктүрүүнүн бул келечектүү багытындагы дүйнөлүк тажрыйбаны, биринчи кезекте Кытайдын тажрыйбасын пайдалануу менен, аларды түзүү жана иштетүү үчүн зарылболгон нормативдик-укуктук жаңы платформаны түзүү, тийиштүү адистерди даярдоону уюштуруу же болбосо даяр кадрларды пайдалануу керек.

Бирок, өлкөбүздүн экономикасына чет өлкөлүк инвестицияларды тартуу жагында так мамлекеттик саясаттын болбой жатышы чет өлкөлүк инвесторлорго кепилдиктерди камсыз кылуу боюнча мыйзам чыгаруучулук базаны калыптандырууга тескери таасир кылууда.

Кыргызстандын аймактарынын өнүгүшү да базалык, атайын мыйзамдын, ошондой эле базалык мыйзамдан келип чыгуучу башка ченемдик укуктук актылардын жок экендигинен улам кечендеп жатат.

II. Мамлекеттик жөнгө салуунун варианттары жана натыйжаларга баа берүү

1) Жөнгө салуунун №1 варианты - «Баарын кандай болсо, ошондой калтыруу»

Жөнгө салуунун «баарын кандай болсо, ошондой калтыруу» вариантында жөнгө салуунун учурдагы модели сакталат. Бирок, бул модель натыйжалуу эмес болуп саналат жана өнөр жайлык-өндүрүштүк сектордо кырдаалдын мындан ары да начарлашына алып келиши мүмкүн.

Туруктуу өнүгүү стратегиясынын милдеттеринин бири болуп өлкөдөгү өнөр жайлык-өндүрүштүк кубаттуулуктарды жандандыруу саналат. Учурдагы жөнгө салууну сактап калуу кырдаалдын начарлашына алып келет: өндүрүштүк кубаттуулуктардын азайышы эң төмөнкү деңгээлге түшөт, ата мекендик товарларды чыгаруу нөлдүк (таптакыр жок) деңгээлге төмөндөйт. Кыргыз Республикасынын ЕАЭБге кирүүсүнө байланыштуу жергиликтүү рынок тышкы рынокторго атаандашууга акыбалы жок болууда, ал эми аларга чыгуу мүмкүндүгү жөнүндө айтууга да болбойт.

Учурдагы жөнгө салууга каршы бир катар кыйыр аргументтер да бар, алардын бири – импорттун логикалык түрдө көбөйүшү. Кыргыз Республикасынын рыногунун импорттук товарларга көз карандылыгынын натыйжасында улуттук валютанын девальвациясынын ыктымалдуулугу жогору. Ушуга байланыштуу, «баарын кандай болсо ошондой калтыруу» варианты натыйжалуу эмес жана кааланбас болуп эсептелет.

КР Улуттук статистика комитетинин расмий маалыматтары боюнча өнөр жайдын субъекттеринин финансылык-чарбалык ишмердиги 2014-жылы -0,6% деңгээлинде чыгашалуу болгон. Чыгашалуулук факты расмий булактардан алынган маалыматтарга негизделген эсептөөлөр менен да ырасталат. Жөнгө салуунун №1 моделин кабыл алганда, мамлекет формалдуу эмес төлөмдөрдүн эсебинен олуттуу чыгашаларды тартат, мындай төлөмдөр мамлекеттик бюджетти кыйгап өтүү менен коррупциялашкан адамдардын жеке бюджеттерине кетет. Бул схемада өнөр жай тармагы инфраструктуранын капитал сыйымдуулугунан, аргасыз формалдуу эмес төлөмдөрдөн, кымбат карыздык каражаттардан, бюрократиядан, салыктык тескөөнүн натыйжасыздыгынан, контрабанданын жогорку деңгээлинен улам да чыгаша тартууда. Коромжулардын оор жүгү өнөр жайга өз жүгүртүмүн кеңейтүүгө, экспортко чыгууга, жаңы өнөр жай тармактарын өнүктүрүүгө, туруктуу өсүштү жөндөөгө мүмкүндүк бербей жатат. Акыркы 5 жылда өнөр жайдын өсүш темпи терс болуп жатат, өндүрүштүн кыскаруусу жүрүп жатат.

2) Мамлекеттик жөнгө салуунун максаты:

Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык зоналарды өнүгүү инфраструктурасы катары кароо менен, мамлекеттин катышуусуз бул индустриялардын потенциалы толук өлчөмдө ачылбайт деген тыянакка келүүгө болот. Дүйнөдөгү чийкизаттык эмес экономикалардын көпчүлүгүндө өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык зоналар өнөр жайды, инновациялык өндүрүштөрдү, туризмди мамлекеттик колдоонун маанилүү каналы болуп саналат. Ошентип, мамлекет жеке менчик инвестицияларды реалдуу өндүрүшкө тартуу үчүн шарттарды түзөт, ал эми бул, эреже катары, социалдык-экономикалык эффект аркылуу өзүн өзү актай тургандыктан, ушул аркылуу мамлекеттин жоопкерчилигинин белгилүү бир модели (аймагы) түзүлөт.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык ишмердикти мамлекеттик жөнгө салуунун максаттарына жетишүүнүн индикаторлору болуп төмөндөгүлөр саналат:

1) сандык индикаторлор:

- чет өлкөлүк да, ата мекендик да компаниялардын инвестицияларынын агымынын көбөйүшү;
- өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык секторлордун субъекттеринин өндүрүштүк кубаттуулуктарынын көбөйүшү;
- чакан жана орто бизнестин субъекттеринин, Кыргыз Республикасынын резиденттеринин ишкердик активдүүлүгүнүн жогорулашы;

2) сапаттык индикаторлор:

- калктын жумуштуулугун камсыз кылуу максатында ири өнөр жайлык секторлордун түзүлүшү;
- ата мекендик рыноктун атаандашууга жарамдуулугунун жакшырышы (өндүрүштүк технологияларды модернизациялоо жолу менен);
- рыноктогу жогорку атаандаштык аркылуу өндүрүштүн жана акыркы продукттун сапатынын жогорулашы;
- инвесторлордун агымы аркылуу компаниялар үчүн да, персонал үчүн да ноу-хаунун келиши;
- социалдык-экономикалык инфраструктуранын сапатынын жогорулашы (жолдор,

лабораториялар, изилдөөчүлүк борборлору).

3) Жөнгө салуунун №2 варианты – «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналары жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» мыйзамдардын долбоорлорун кабыл алуу

Өзгөчө экономикалык зоналар (ӨЭЗ) – интернационалдык экономикалык түзүлмөлөр. Мындай аймактар практика жүзүндө бай-кедейине карабастан дүйнөдөгү бардык өлкөлөргө таралып, глобалдык мүнөз алды. Алардын жардамы менен бүтүндөй региондордун дүйнөлүк чарбалык байланыштардын системасына интенсивдүү интеграциялануу жүрүп жатат, бул болсо өзүнчө региондордун экономикасынын өнүгүшүнө орчундуу даражада көмөк берет. Учурда түзүлгөн шарттарда ички инвестицияларга эсеп кылууга болбойт, ал эми тышкы инвестицияларды, анын ичинде чет өлкөлүк капиталды тартуунун бир кыйла реалдуу ыгы болуп өзгөчө экономикалык аймактарды түзүү саналат. ӨЭЗ өндүрүштө жогорку технологияларды, ноу-хауну пайдалануучу ири эл аралык компанияларды тартууга, өзүнүн жаңы жана биргелешкен ишканаларын түзүүгө жарамдуу. ӨЭЗде коммерциялык структуралардын жеке менчик капиталын экономиканын өнүгүшүнө салуу үчүн реалдуу экономикалык шарттар түзүлөт, бул ата мекендик бизнестин өнүгүшү үчүн өтө маанилүү. Акыр аягында, ӨЭЗди түзүү бүтүндөй Кыргызстанда жана региондордо жаңы ишканаларды уюштурууга, калктын жумуштуулугун жакшыртууга, эмгек акыны жогорулатууга, региондун бюджетине кошумча салыктык келип түшүүлөрдү көбөйтүүгө көмөк берет. ӨЭЗ анча чоң эмес аянтта жайгашуусу жана бүтүндөй региондордун аймагын камтуусу мүмкүн.

ӨЭЗ — бул, экономикалык өнүгүүнүн интеграцияланган инструменти. Ал өзгөчө юридикалык статусу жана улуттук жана чет өлкөлүк ишкерлер үчүн жеңилдетилген экономикалык шарттары бар чектелген аймакты билдирет, аны мамлекет Кыргызстан үчүн артыкчылыктуу тармактарга инвесторлорду тартуу үчүн түзөт. Мындай зоналарды түзүүнүн башкы максаты – бүтүндөй мамлекетти же айрым аймакты өнүктүрүүнүн стратегиялык милдеттерин: тышкы соодалык, жалпы экономикалык, социалдык, региондук жана илимий-техникалык милдеттерди чечүү. ӨЭЗди түзүүнүн жалпыланган максаттарына төмөндөгүлөрдү киргизүүгө болот:

- ✓ алдыңкы технологияларды тартуу, эл аралык ишкердиктин дүйнөлүк тажрыйбасын алуу;
- ✓ чет өлкөлүк капиталды тартуу жолу менен региондун экономикасын активдештирүү;
- ✓ калктын жумуштуулугунун деңгээлин жогорулатуу жана жогорку квалификациялуу кадрларды даярдоо;
- ✓ ӨЭЗди эл аралык рыноктун жана ата мекендик чарбанын ортосундагы ортомчу катары пайдаланууга мүмкүндүк берүүчү рыноктук заманбап инфраструктураны түзүү;
- ✓ өлкөнүн экономикалык потенциалын өстүрүү;
- ✓ импортту алмаштыруучу жогорку сапаттагы товарларды өндүрүүнү жана ички рынокко чыгарууну уюштуруу;
- ✓ өндүрүштү уюштуруунун жана башкаруунун заманбап тажрыйбасын өздөштүрүү;
- ✓ ата мекендик жана чет өлкөлүк иштелмелердин эсебинен илимий-техникалык прогрессти тездетүү.

Дүйнөлүк тажрыйбадан алып караганда, өлкөбүздүн белгилүү бир региондорунун аймактарында ӨЭЗдерди түзүү жана өнүктүрүү чет өлкөлүк инвесторлорду тартууга багытталган. Алар ӨЭЗге капитал менен кошпо өндүрүштү уюштуруунун заманбап методдорун алып келет, жаңы техниканы жана технологияны, телекоммуникациялык байланышты, менеджментти, маркетингди киргизет, экономиканын натыйжалуу иштөөсүн камсыз кылуучу башка эң жаңы каражаттарын колдонот.

Жөнгө салуу ыгы

Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык зоналарды түзүү уюштуруучулук-укуктук формасы ачык акционердик коом түрүндөгү мамлекеттик да, жеке да демилге болушу мүмкүн.

Өнөр жайлык-өндүрүштүк, инновациялык-технологиялык, туристтик-рекреациялык зоналар аларды түзүүнүн талаптары канааттандырылган учурда Кыргыз Республикасынын бардык аймагында түзүлө алат. Өзгөчө экономикалык зонанын иши Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Ыйгарым укук берген, инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жаатында мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу орган тарабынан жөнгө салынат.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган өзгөчө экономикалык зонанын башкаруучу компаниясынын жана резиденттеринин ишин жөнгө салууну жана колдоону жүзөгө ашырат.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын алдында координациялык кеңеш түзүлөт.

Координациялык кеңештин курамына төмөндөгүлөр кирет:

- 1) экономика жаатында мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу борбордук аткаруу бийлик органынын бир өкүлү;
 - 2) инвестициялар, экспорт жана мамлекеттик-жеке өнөктөштүк жаатында мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча функцияларды жүзөгө ашыруучу Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бир өкүлү;
 - 3) мамлекеттик мүлктү башкаруу жана менчиктештирүү боюнча мамлекеттик саясатты ишке ашырууну камсыз кылуучу Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын бир өкүлү;
 - 4) аймагында өзгөчө экономикалык аймак түзүлө турган жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын бир өкүлү;
 - 5) бизнес-коомдоштуктун жети өкүлү.
3. Координациялык кеңештин курамы 11 адамдан турган санда болот жана Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан 3 жылга бекитилет.

Бул жөнгө салууну ишке ашыруу үчүн мамлекет мыйзам чыгаруучулук деңгээлде өзгөчө экономикалык зоналардын статусун бекитиши жана мыйзам долбооруна ылайык, бул зоналарды түзүүдө жана башкарууда бизнестин өкүлдөрүнө бардык тоскоолдуктарды четтетилиши керек.

Жөнгө салуучу таасир

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» мыйзамдардын долбоорлорун кабыл алуунун түпкү негизги фактору болуп өлкөбүздүн аймагындагы токтоп турган жандандыруунун жана жаңылоонун зарылдыгы саналат. Аталган мыйзамдардын долбоорлорун кабыл алуу өнөр жайды, туристтик-рекреациялык, инновациялык-технологиялык чөйрөлөрдү өнүктүрүү үчүн жана өлкөнүн региондорун экономикалык өнүктүрүүнү кошуп алганда бүтүндөй экономиканын деңгээлин көтөрүү үчүн укуктук базаны түзөт, ошондой эле аймактардын экономикалык өнүгүшүн жана атаандашууга жарамдуулугун жогорулашын, инвестициялык ишмердиктин активдешүүсүн, жаңы жумуш орундарынын түзүлүшүн, өндүрүштүк жана рыноктук заманбап инфраструктуранын өнүгүшүн камсыз кылат.

Аталган мыйзам долбоорлорун иштеп чыгуу үчүн өбөлгөлөр болуп төмөндөгүлөр саналат:

- 1) инвестицияларды тартуу (чет өлкөлүк да, ички да);
- 2) өлкөнүн экспорттук потенциалын колдоо;

- 3) Кыргыз Республикасынын эл аралык бирликтерге мүчө болуусу;
- 4) ВСП+ статусун алуу;
- 5) токтоп турган ишканаларды модернизациялоонун зарыл болуусу;
- 6) инновациялык технологияларды тартуунун зарыл болуусу.

Мыйзам долбоорлорунун максаттары жана милдеттери болуп төмөндөгүлөр саналат:

- 1) инвестицияларды тартуу;
- 2) экономиканын иштетүүчү тармактарын өнүктүрүү;
- 3) экспортко багытталган жана импортту алмаштыруучу өндүрүштөрдү өнүктүрүү;
- 4) жогорку технологиялык өндүрүштөрдү киргизүү;
- 5) илим сыйымдуу өндүрүштү өнүктүрүүнү колдоо;
- 6) мамлекеттик жана жеке менчиктеги, токтоп турган (пайдаланылбай турган) өнөр жайлык, транспорттук жана башка инфраструктура ишканаларын чыңдоо;
- 7) рекреациялык ресурстарды туристтик индустрияны өнүктүрүүгө пайдалануу;
- 8) алдыңкы өндүрүштүк тажрыйбаны жана менеждментти пайдалануу;
- 9) жумуш орундарын түзүү.

Ишке ашыруу тобокелдиктери

Аталган мыйзам долбоорлорун ишке ашырууда белгилүү бир тобокелдиктер бар, алар төмөнкүдөй факторлор менен байланышкан:

- ӨЭЗдин иштеп жаткан механизминин болушу;

(Азыркы күндө «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» мыйзам долбоорунда сунушталып жаткан ата мекендик продукцияны чыгаруу боюнча функцияларды эркин экономикалык зоналар (ЭЭЗ) аткарып келе жатат. Көп жылдар бою ЭЭЗдер ички жана тышкы рыноктордо андан ары пайдалануу үчүн продукция өндүрүү боюнча иштеп келди жана иштеп жатат. Буга кошумча, аталган мыйзам долбоору кээ бир аспектилерде «Эркин экономикалык аймактар жөнүндө» КР Мыйзамына окшош, анткени аларда өндүрүштөрдү жөндөө үчүн өзүнчөлөтүлгөн аймактар жана жеңилдиктер берилет. Бирок, мамлекеттик колдоодон башка аларда окшоштуктар жок.);

- ченемдик-укуктук базага кошумча жүктөнүмдүн болушу;

(Аталган мыйзам долбоорун кабыл алуудан кийинкөптөгөн ченемдик укуктук актыларга өзгөчө экономикалык зоналарга байланышкан түзөтүүлөрдү киргизүүнүн зарылдыгынан улам ченемдик укуктук актылардын базасын оптималдаштыруунун алкагында кошумча жүктөнүмдөр болот. Бул тобокелдикти азайтуу үчүн, аталган мыйзам долбоору менен бир эле убакта «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» мыйзам долбоору да иштелип чыкты.).

Укуктук жана башка талдоолор

Мыйзам долбооруна карата баштапкы талдоо анын Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана башка ченемдик укуктук актыларына каршы келүүсүн жана/же ылайык келбөөсүн багытталган, каршы келүүлөр жана ылайык келбөөлөр айкындалган жок. Мыйзам чыгаруучулук базадан тышкары, өнөр жайдын, туристтик-рекреациялык, инновациялык-технологиялык тармактардын өнүгүү стратегиялары талданды, алар боюнча олуттуу ылайык келбөөлөр айкындалган жок. Ошондуктан мыйзам долбоору формалдуу түрдө даяр деп ырастоого болот.

Бул демилгеден тышкары, бул чөйрөдөгү жөнгө салуу Кыргыз Республикасынын Жарандык, Эмгек, Салык кодекстеринин, ошондой эле башка ченемдик укуктук актыларынын жалпы жоболору менен камсыз кылынат.

Бул чөйрөдөгү ишкердик субъекттеринин мамилелерин жөнгө салуунун зарылдыгы Кыргыз Республикасында өнөр жайлык, туристтик-рекреациялык, инновациялык-

технологиялык ишмердикти өнүктүрүүдө жана колдоодо турат. Мамлекеттик колдоого кызыкдар ишкердик субъекттери тармакка инвестициялоого жана жаңы жумуш орундарын түзүүгө түрткү алат. Рыноктогу азыркы абал ушундай, өнөр жайды калыбына келтирүүнү инвестициялоо келечектүү болуп эсептелбейт, анткени мамлекеттик колдоо болбосо, ага зор каражаттарды салуу талап кылынат, ал эми бул болсо келечекте пайда алууну кепилдей албайт. Мындан тышкары, бул мыйзам долбоорунун алкагында ишкердик субъекттерин бөлүп көрсөтүү зарыл, себеби мыйзамдардагы боштуктарды толтуруу жана ченемдик укуктук базаны жакшыртуу керек. Өнөр жайлык, туристтик-рекреациялык, инновациялык-технологиялык тармактарда ишкердик иш-аракет менен алектенүү үчүн укуктук негизди түзүү ишкердик субъекттерине бул тармактарды инвестициялоого жана аларды өнүктүрүүгө жол ачат.

Коррупцияга каршы талдоо

Каралып жаткан мыйзам долбоорлорунда коррупциялык тобокелдиктер жок.

Жөнгө салуунун №2 вариантын экономикалык талдоо

Экономикалык талдоо (сарптоолорду жана пайдаларды эсептөө) өзүндө өнөр жайлык, туристтик-рекреациялык, инновациялык-технологиялык объекттерге карата талаптарды сактоо процессине убакыттык сарптоолорду (кыйыр коромжуларды) жана бир жолку да, кайталанма да акчалай каражаттарды (тикелей коромжуларды) камтыйт.

Жөнгө салынуучу чөйрөдө, КР Улуттук статистика комитетинин 2018-жылдын 1-январына карата маалыматтары боюнча бардыгы болуп 39132 чарба бар. Болжол менен алардын 30 пайызы, 11740 ишкана сунушталып жаткан зоналарга кириши мүмкүн.

					Комментарийлер
Мамлекеттик органдар	с о м	Саны	Баасы	Жыйынтыгы	
<i>Министрликтер, ведомстволор - ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгуу, текшерүүлөрдү жүргүзүү, айыптарды салуу, салыктарды өндүрүп алуу</i>		11740	0	0	Бул жумуштар маморгандардын бекитилген бюджеттеринин алкагында жүзөгө ашырылат
<i>Жергиликтөө өз алдынча башкаруу органдары - туристтик-рекреациялык зонада жерлерди жана башка мүлктү бергендик үчүн ижара акысын алуу</i>	сом	4066	20000 x12 ай	+975,840,000	
Салыктардын жана жыйымдардын келип түшүүсү	с о м	11740	25000 x 12 ай	+3,522,000,000	
Киреше салыгынын коюмун азайтуудан бюджеттин жоготуулары	с о м	176100	(14943x0,05) x12 ай	- 157,887, 738	Киреше салыгынын коюмун 10%дан 5%га чейин азайтуу бюджеттин

					жоготууларына алып келет
Социалдык чегерүүлөрдүн коюмдарын азайтуудан жоготуулар	с о м	17610	(14943x0,19) x 12 аһ	- 599,973,404	Социалдык чегерүүлөрдүн коюмдарын 17%дан 4%га, 10%дан 4%га чейин азайтуу социалдык фонддун жоготууларына алып келет
Баары				+3,739,978,858	Мамлекет зоналарды түзүүгө жана жөндөөгө кошумча сарптоолорду тартпайт, киреше салыгынын жана соц. чегерүүлөрдүн коюмдарын азайтуудан бир аз жоготот. Бирок, ижара акысын алуудан жана салыктарды жана жыйымдарды чогултуудан бюджетти толуктоо түрүндө пайда алат
Пайдалар - сарптоолор					
Ишкерлер					
<u>Башкаруучу компания</u> - маморгандар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен өз ара аракеттенүүдө резиденттердин кызыкчылыктарын билдирет, ыйгарым укуктуу маморганга иштин натыйжалары жөнүндө ар жылдык отчеттуулукту берет, резиденттердин кызыкчылыктарын сотто билдирет жана коргойт, доолорду коёт	с о м	6	35000 x 12 мес.	2,520,000	Ар бир региондо эч болбосо бирден ӨЭЗди түзүүгө, демек өлкөдө 5 – 6 ӨЭЗ түзүүгө болот, ошентип 5 – 6 башкаруучу компания болот. Зоналардын резиденттери пайдасынын белгилүү бир пайызын башкаруучу компанияга төлөйт

<u>Өзгөчө экономикалык зонанын резиденттери</u> - зонада ишмердикти жүзөгө ашыруу укугу үчүн акы төлөйт	с о м	11740	3535	41,500,900	КР Улуттук статистиканын комитетинин маалыматы боюнча, жөнгө салынуучу чөйрөдөгү ишканаларда 2017-жылы 82984 млн. сомго товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр өндүрүлгөн. Алынган каражаттын 5 %га жакынын зонада ишмердикти жүзөгө ашыруу укугу үчүн алуу пландалууда
Киреше салыгынын коюмун азайтуудан үнөмдөлгөн акчалар	с о м	176100	(14943x0,05)x 12	+157,887,738	Бул акчалар компанияны өнүктүрүүгө жана кеңейтүүгө багытталышы мүмкүн
Баары				+113,866,838	Ишкерлер - резиденттер башкаруучу компанияны кармап-күтүү үчүн жана зонада ишмердикти жүзөгө ашыруу укугу үчүн сарптоолорду тартат, бирок киреше салыгынын жана соц. чегерүүлөрдүн коюмдарын азайтуудан пайда алат
Пайдалар - сарптоолор					
Калк					
Эмгек акынын көбөйүшү	А Д А М	11740	15x3735	657,733,500	Бул зоналарда 176000гө жакын адам же ар бир компанияда 15тен адам иштейт. Жөнгө салынуучу тармактарда орточо эмгек акы 14943 сомду түзөт. Аны 25%га жогорулатуу пландалууда
Жаңы жумуш орундарынын түзүлүшү	А Д А М	900	18678	16,810,200	30 %га жаңы жумуш орундарын түзүү жана эмгек акынын деңгээлин жогорулатуу

Калктын жашоо деңгээлинин жогорулашы		3900	18678	72,844,200	
Баары				+747,387,900	Калк бул зоналардын иштөөсүнөн пайда гана алат
Пайдалар - сарптоолор					
Таза пайдалар				+4,601,233,596	

Экономикалык талдоодон көрүнүп тургандай, өзгөчө экономикалык зоналарда мамлекеттик органдар зарыл ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгууга, текшерүүлөрдү жүргүзүүгө, салыктарды өндүрүп алууга бекитилген бюджеттердин алкагында сарптоолорду тартат жана төлөнгөн салыктардан, ижара акысын алуудан келип түшкөн суммалар түрүндө пайда алат.

Ишкерлер өнөр жайлык, туристтик-рекреациялык, инновациялык-технологиялык объектерди иштетүү үчүн нормаларды сактоого сарптоолорду тартат, атап айтканда:

- зонада ишмердикти жүзөгө ашыруу укугуна төлөм төлөйт;
- башкаруучу компанияны кармап-күтүүгө төлөм төлөйт.

Өзгөчө экономикалык зоналардын аймагында жашап жаткан калк да жумуш орундарынын түзүлүшү, эмгек акынын жогорулашы жана жашоо деңгээлинин жогорулашы түрүндө пайда алат.

Талкуулоолордун натыйжалары

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 30-сентябрындагы № 559 токтому менен бекитилген, Ченемдик укуктук актылардын ишкердик иштин субъекттеринин ишин жөнгө салуучу таасирине талдоо жүргүзүүнүн Методикасынын 2-бөлүмүнө ылайык, юриспруденция, финансы жана экономика жагында, киргизилип жаткан жөнгө салуу чөйрөсүндө иштеп жаткан, штатта турган же ишке тартылган адистерден турган эксперттердин жумушчу тобу түзүлгөн..

Консультациялар кызыкчылыгы бар төмөнкүдөй топтор менен жүргүзүлдү:

1) Бизнес – ассоциациялар.

2) «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» мыйзамдардын долбоорлору КР Жогорку Кеңешинин бардык кызыкдар комитеттери жана фракциялары менен макулдашылды жана келип түшкөн сунуштарды жана сын-пикирлерди эске алуу менен толукталып иштелип чыкты.

3) Коомдук талкуулоо.

«Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» мыйзамдардын долбоорлору «тегерек столдо» талкууланды, алар КР Жогорку Кеңешинин расмий сайтына жайгаштырылды.

Коомдук талкуулоолордун убагында сунуштаржанадын-пикирлер келип түштү, алардын бөлүгү мыйзамдардын долбоорлорунда эске алынды.

Жөнгө салуунун №3 варианты – «Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктура түзүү»

Жөнгө салуу ыгы

«Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктура түзүү» вариантында мамлекет өнөр жайлык инфраструктураны куруучунун жана модернизациялоочунун ролунда чыгат. Мурда көрсөтүлгөндөй, азыркы убакта Кыргыз Республикасында 50дөн ашык токтоп турган ишканалар бар, алардын инженердик инфраструктурасын жаңылоо бул ишканаларды кайра ишке киргизүүгө мүмкүндүк берет.

Жөнгө салуунун механизми жана анын өзгөчөлүктөрү.

Жөнгө салуунун №3 вариантын киргизүүдө жөнгө салуу ыгы ӨЭЗдерди жөнгө салуунун механизминде окшош болот. ӨЭЗдерди жөнгө салуунун механизминде мамлекеттик демилгенин негизинде, бөлүнгөн аймактарда атайын зоналар түзүлөт. Бул аймактар тосмолонуп, атайын бажы пункттары коюлат жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан генералдык дирекция дайындалат, ал зонаны башкарууну жүзөгө ашырат. «Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктура түзүү» деген жөнгө салууда өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналардын ишмердиги чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган ишкананын айланасындагы инфраструктураны уюштурууну (кайра уюштурууну) көзөмөлдөө жана контролдоо функцияларын жүзөгө ашырат. Башкача айтканда, өнөржайлык-өндүрүштүк зоналардын резиденттери өз ишин мамлекеттик органдын контролдугу астында жүргүзөт.

Жөнгө салуучу таасир

Эл аралык тажрыйба көрсөткөндөй, кайра конструкцияланган жана (же) капиталдык ондоодон өткөрүлгөн курулуштар, курулмалар жана инфраструктура менен камсыз кылынган браунфилд-парктер (иштеп жаткан ишканалардын базасында түзүлөт) потенциалдуу инвестор үчүн бул ишкананын тартымдуулугун орчундуу жогорулатат, анткени мында өндүрүштүк процесстерди оптималдаштыруу орчундуу жогорулайт жана чыгымдар минималдашат. Бирок бул жөнгө салуу орчундуу мамлекеттик финансылык салымдарды талап кылат, мунун натыйжасында мамлекеттик бюджеттин абалы ого бетер начарлайт.

Мамлекетке таасири:

Оң таасири:

Мамлекет ӨЭЗдергө толук контролдук кылат.

Терс таасири:

ӨЭЗдердү курууну финансылоодон улам бюджеттин олуттуу жоготуулары болот; ӨЭЗ сыяктуу натыйжалуу болбоосунун ыктымалдыгы бар; мамлекет тарабынан ашыкча контролдоо бизнес үчүн кошумча тоскоолдуктарды жаратат.

Бизнес-чөйрөгө таасири:

Оң таасири:

мамлекеттик бюджеттин эсебинен компанияларга толук даяр инфраструктура берилет, ага жолдор, суу, жаратылыш газы. электр энгергиясы, коммунациялар, калдыктарды кайра иштетүү жана башка кызмат көрсөтүүлөр кирет.

Терс таасири:

бизнес өз ишин контролдой албайт жана мамлекетке көз каранды болот; Кыргызстандагы ЭЭЗдердин иштөөсү далилдегендей, атайын экономикалык зоналарды жөнгө салууда мамлекеттик контроль натыйжалуу болбойт;

Мамлекеттик кызыкчылыктар ар дайым эле бизнестин кызыкчылыктарына дал келе бербейт – демек кызыкчылыктардын кагылышуу ыктымалдыгы бар.

Ишке ашыруу тобокелдиктери

Кайра конструкциялоо жана (же) капиталдык оңдоо мамлекеттин эсебинен жүргүзүлө тургандыктан, бюджеттик каражаттардын жетишсиз болуу ыктымалдыгы жогору, ошондой элсинвесторду тартуу онунан чыкпай калган учурда мамлекет чоң жоготууларды тартат. Жогоруда белгиленгендердин натыйжасында №3 «Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктура түзүү» варианты тобокелдүүлүгү жогору типке кирет.

Укуктук жана коррупцияга каршы талдоо

Учурда өнөр жайда проблемалардын бүтүндөй бир комплекси бар. Өнөр жай секторун өнүктүрүү, аны менен кошо экономикалык көрсөткүчтөрдү жогорулатуу үчүн аларды чечүү зарыл. Бул проблемаларды чечүүгө карата системалуу мамиле жасоо болбогондуктан улам бир проблема экинчи проблеманы жараткан жагдай түзүлгөн. Өнөр жай секторун өнүктүрүү боюнча мамлекеттик план өнөр жай чөйрөсүндөгү проблемалардын бүткүл спектрин камтый албайт жана анчалык деле маңыздуу эмес маселелерди чечүүгө басым коюлуп калышы мүмкүн. Нормативдик жөнгө салуу өнөр жай секторун ага карата системалуу мамиле жасоонун негизинде өнүктүрүү үчүн зарыл, анткени проблемалардын чечилбеген комплекси келечекте рецессияга, туруп калууга, өндүрүштүн/кайра иштетүүнүн/экспорттун азайышына алып келет, демек иштердин азыркы абалын ого бетер начарлатат. Айкындалган проблемалар комплекстүү болуп саналгандыктан улам аларды мамлекеттик жөнгө салуунун комплекстүү чаралары менен гана чечүүгө болот.

Коррупцияга каршы талдоо
Бул долбоор өзүндө коррупциялык тобокелдиктерди камтыбайт.

Экономикалык талдоо

Мамлекет үчүн эсептик таблица

КОРОМЖУЛАР					
	Чыгымдар беренеси	Өлчөө бирд.	Саны	Баасы	Комментарийлер
	Ишкердик субъекттерин текшерүү	сом	0	1047	Эсептик жыл– 2014-ж. Ар бир ө.ж. ишканасын бир жылда МСК 3 жолу, Соцфонд 1 жолу, калган органдар (12) 1 жолудан текшерет. Текшерүүлөрдүн орточо мөөнөтү бир күндө 4 сааттан 16 күн.
	Санкцияларды жана жазма эскертмелерди аткарууну камсыз кылуу	сом	1408	12125	Эсептик жыл– 2015-ж.

	Текшерүүлөрдө формалдык эмес төлөмдөрдүн натыйжасындагы жоготуулар	сом			8,057,544,000.00	Кол кесер түрүндө мамбюджетти кыйгап өткөн суммалар (айыппул түрүндө бюджетке келип түшүүлөрдүн суммасы мунун натыйжасында кыскарат)
	Индустриялык парктар үчүн инфраструктура түзүү	сом	430000	47600	20,468,000,000.00	Эсептөөлөр үчүн багыт катары Бишкек ЭЭЗдин ЭЧЖКдагы аймагы, б.а. индустриялык парктарды түзүү үчүн пайдаланыла турган минималдык аймак алынды. Баасы аймак нөлдөн баштап түзүлө турганын эсепке алуу менен алынды, бул анын эл аралык стандарттарга, анын ичинде НАССРга туура келиши үчүн зарыл
	Аймакка жабдууларды, автоматташтыруу, коопсуздук ж.б. системаларды коюу	сом	430000	136000	58,480,000,000.00	Бүткүл аймакка атайын, өнөр жайлык, кампалык, логистикалык жабдууларды коюу, транспорт, коопсуздук системасы ж.б. менен жабдуу
	Индустриялык парктарды башкаруу жана тескөө	сом	430000	000	20 8,600,000,000.00	Объекти тескөөнүп жана башкаруунун бир жылдагы (12 айдагы) наркы
	БААРЫ				95,714,228,567.90	
	Кирешелер беренеси	Өлч. бирд	Саны	Баасы		Комментарийлер
	Текшерүүлөрдүн натыйжалары боюнча айыппулдар жана толуктап чегерүүлөр	ссм	1408	30000	42,240,168.00	Эсептик жыл– 2014-ж.
	Салыктык кирешелер	сом			25,287,574,483.80	МСКты жана МБКты камтыйт
	Индустриялык парктардан кирешелер	сом	430000	30000	12,900,000,000.00	Курулуштун биринчи жылы эмес, 2-3-жылдан кийинки, объекте резиденттер бар мезгилдеги кирешенин деңгээли алынды
	БААРЫ				38,229,814,651.80	
	САЛДО				57,484,413,916.10	

Бизнес үчүн эсептик таблица

КОРОМЖУЛАР						
	Чыгашалар беренеси	Элч. бирд	Саны	Баасы	Сумма	Комментарийле р
	Ишкердик субъекттерин текшерүү	сом	1740	6525	11,353,500.00	
	Административдик регламенттерди сактоо жана эсепти алып баруу	сом	1740	37890	65,928,600.00	
	Өнөр жай объекти үчүн инфраструктураны камсыз кылуу	сом	8000000	34000	272,000,000,000.00	
	Формалдык эмес төлөмдөрдөн чыгашалар	сом			16,640,580,000.00	
	Айыппулдар, туумдар түрүндөгү коромжулар	сом	1408.01	30000	42,240,168.00	
	Салыктык жүктөнүм	сом			26,031,285,000.00	
	БААРЫ				314,791,387,268.00	
КИРЕШЕЛҮҮЛҮК/ЧЫГАШАЛУУЛУК						
	Өнөр жай ишканаларынын чыгашалары	%			0.60	2014-ж. расмий маалыматтар боюнча өнөр жай ишканалары чыгашалуу болгон
	Өнөр жай ишканалары иштеп тапкан каражаттар	сом			174,531,078,000.00	
	БААРЫ	сом			174,531,078,000.00	
	САЛЬДО				140,260,309,268.00	

Өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды түзүүдө мамлекетке айрыкча укук берүү мамлекеттик бюджетке олуттуу жүк алып келет, ал эми бюджет ансыз деле дефициттүү болуп саналат. Мамлекеттик орган тарабынан өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды түзүү бюджеттен орчундуу суммаларды алууга же болбосо мамлекеттик карызды көбөйтүүгө алып келет. Мунун натыйжасында өлкө карызга батып, карыз берүүчүлөргө көз каранды болот. Кыргызстандагы ЭЭЗдерди башкаруу тажрыйбасынан алганда өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды түзүүгө мамлекеттин айрыкча укугу потенциалы жакшы болгон адистешкен зоналарды башкаруунун нажыйжалуу эместигин ырастайт. Казакстандын ЭЭЗдерди башкаруу боюнча тажрыйбасы атайын зоналарды башкарууга башкаруучу компанияны тартуу, административдик саясаттын ордуна башкаруунун корпоративдик системасын киргизүү, зоналарга коммерциялык статус берүү натыйжалуу боло турганын ырастайт.

Коомдук талкуулоо:

Жөнгө салуунун №3 «Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктура түзүү» вариантын колдонууда бизнес-чөйрөнүн өкүлдөрү төмөнкүдөй жагдайга көңүлүн бурбай койбойт: мамлекеттик бюджеттен чоң жоготуулар болгондо мамлекет өнөр жайлык-өндүрүштүк зонанын инфраструктурасын курууга кеткен сарптоолордун ордун толтурууга басым жасайт. Эксперттер бюджеттин эсебинен бизнес үчүн өнөр жайлык-өндүрүштүк

зоналардын инфраструктурасын финансылоонун оң жактарын белгилейт, бирок мындай чоң сарптоолор Кыргыз Республикасы үчүн өтө эле орчундуу экенин да тастыктайт.

Бул маселени «тегерек столдо» талкуулоодо НАБАнын жана БизЭксперттин өкүлдөрү белгилегендей, мамлекет өнөр жайдын артыкчылыктуу тармактары үчүн гана инфраструктура курайт. Өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды чекиттер боюнча куруу инвесторлорду тартууну жана өлкөбүздүн бардык региондорун өнүктүрүүнү кепилдебейт.

Буга кошумча, ЭЭЗдердин иштеринин оңунан чыкпагандыгына көңүл бурулду. Кыргыз Республикасындагы бардык ЭЭЗдердин ичинен азыркы убакта Бишкек ЭЭЗ гана иштеп жатат, калгандары кагаз жүзүндө гана бар. Бул факт атайын зоналарды мамлекет тарабынан башкарууда алардын натыйжалуу болбостугун көрсөтөт. Эксперттердин пикиринде, мындай зоналарды башкарууну белгилүү бир алкактарды коюу менен бизнес-чөйрөнүн өкүлдөрүнүн өз колуна берүү керек.

III. Сунушталуучу жөнгө салуу

№1 вариант («Баарын кандай болсо, ошондой калтыруу»)

Бул варианттын мамлекет жана бизнес үчүн пайдалары (оң натыйжалары) жок, өнөр жайлык, транспорттук жана башка инфраструктуранын токтоп турган (иштетилбеген) ишканаларынын саны өсүп жатат, инвестициялар тартылбай жатат, экономиканын кайра иштетүүчү тармактары начар өнүккөн, экспортко багыттанган жана импортту алмаштыруучу өндүрүштөрдүн саны аз, жогорку технологиялык өндүрүштөр жок.

Сарптоолор (терс натыйжалар) болуп төмөндөгүлөр саналат:

- бюджетке салыктык жана башка келип түшүүлөрдүн азайышы;
- токтоп турган ишканалар бар жерлерде адамдардын жашоо деңгээлинин төмөндөшү.

№2 вариант («Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Мыйзамды кабыл алуу)

Бул варианттын мамлекет жана бизнес үчүн пайдалары (оң натыйжалары) болуп төмөндөгүлөр саналат:

- инвестицияларды тартуу;
 - экономиканын кайра иштетүүчү тармактарын өнүктүрүү;
 - экспортко багыттанган жана импортту алмаштыруучу өндүрүштөрдү өнүктүрүү;
 - жогорку технологиялык өндүрүштөрдү киргизүү;
 - илим сыйымдуу өндүрүштү өнүктүрүүнү колдоо;
 - өнөр жайлык, транспорттук жана башка инфраструктуранын мамлекеттик жана жеке менчиктеги токтоп турган (иштетилбеген) ишканаларын жандандыруу;
 - туристтик индустрияны өнүктүрүүдө рекреациялык ресурстарды пайдалануу;
 - алдыңкы өндүрүштүк тажрыйбаны жана менеджментти пайдалануу;
 - жаңы жумуш орундарын түзүү.
- Сарптоолор (терс натыйжалар) болуп төмөндөгүлөр саналат:
- башкаруучу компанияны кармап-күтүүгө сарптоолор;
 - өзгөчө экономикалык зонада иштөө укугуна сарптоолор.

№3 вариант («Мамлекеттин эсебинен өнөр жайлык инфраструктураны түзүү»)

Бул варианттын мамлекет жана бизнес үчүн пайдалары (оң натыйжалары) катары төмөндөгүлөрдү көрсөтүүгө болот: өнөр жайдын проблемаларына карата реалдуу көз карашты билдирет, алардын бизнес-чөйрө үчүн тобокелдүүлүгүн баалоого мүмкүндүк берет жана ишкердик субъекттеринин сектордун маңыздуу маселелерине карата жалпы

пикирлерин билдирет. Бул модель секторго ар тараптуу талдоо жүргүзүүгө жана эл аралык тажрыйбаны жана кызыкдар тараптардын пикирлерин эсепке алуу менен проблемаларга каршы күрөшүү боюнча реалдуу методдорду сунуштоого мүмкүндүк берет.

Сарптоолор (терс натыйжалар) болуп төмөндөгүлөр саналат:

- мамлекеттик бюджеттен өнөр жайлык-өндүрүштүк зонанын инфраструктурасын курууга бөлүнгөн жоготуулар;
- өнөр жайлык-өндүрүштүк зоналарды чекиттер боюнча куруу инвесторлорду тартууну жана өлкөнүн бардык региондорун өнүктүрүүнү кепилдебейт.

Тыянактар

Жөнгө салуунун каралып жаткан үч вариантын салыштыруунун жыйынтыгында жөнгө салуунун №2 - «Кыргыз Республикасындагы өзгөчө экономикалык зоналар жөнүндө» Мыйзамды кабыл алуу варианты артыкчылыктуу болуп саналат.

Кыргыз Республикасында өзгөчө экономикалык зоналарды түзүү өндүрүштүк потенциалды оптималдаштырууга жана чет өлкөлүк инвестицияларды тартууга көмөк берет.

Экспертердин пикиринде, өзгөчө экономикалык зоналардын атаандашуучулук артыкчылыгы болуп жайгаштырылуучу өндүрүштөрдү инфраструктуралык камсыз кылуу саналат. ӨЗЗдерди дароо эле бир нече өндүрүштөр үчүн жөндөө инфраструктуралык сарптоолордо айкын үнөм берет жана инвесторлорду тартуу милдетин жеңилдетет.

Өзгөчө экономикалык зоналарды башкарууну адистешкен башкаруучу компания өзүнө алат, ал менчик ээси же ыйгарым укуктуу башкаруу органы болушу мүмкүн. Мындай компания ӨЗЗдерди түзүү, өнүктүрүү жана иштетүү үчүн уюштурулат. Башкаруучу компания инфраструктураны, жолдорду куруу, жылуулук-суу менен жабдуу, резиденттерди издөө, жумушту ийгиликтүү алып баруу үчүн зарыл шарттарды резиденттерге камсыз кылуу боюнча иштерди, б.а. ӨЗЗдерде ишти баштоо үчүн зарыл жумушту координациялоону жүзөгө ашырат. Андан соң, өндүрүш ишке киргизилгенден кийин, башкаруучу компания имараттарды иштетүүдөн жана инженердик тейлөөдөн тартып ишканалардын кызматкерлеринин тамактануусун уюштурууга, бош убакытты уюштурууга, ӨЗЗдин аймагын мектептерди, бала бакчаларды, поликлиникаларды, маркеттерди, турак жай фонддорун д.у.с. ачуу үчүн жөндөөгө чейинки ар түрдүү функцияларды өзүнө алат. Өзүнүн мындай функцияларын аткаргандыгы үчүн башкаруучу компания ижара акысын алат. Жыйынтыгында өнөр жай ишканасына логистика, калдыктарды утилдештирүү, коопсуздук боюнча жумуштарды аткаруунун кереги болбойт – мунун баары ӨЗЗдин башкаруучу компаниясына жүктөлөт. Мындай башкаруу адистешкен аймактарды башкарууга мамлекеттик органдардын кийлигишүүсүн азайтууга мүмкүндүк берет.

Өзгөчө экономикалык зоналардын резиденттери үчүн талашсыз плюстар болуп төмөндөгүлөр саналат: бардык административдик жана уруксаттык жол-жоболордон өтүүнүн жөнөкөйлөтүлгөн тартиби, ошондой эле өндүрүштү кеңейтүү жана диверсификациялоо. Башкаруучу компания өз функцияларын «бирдиктүү терезе» принциби боюнча аткара тургандыктан улам ӨЗЗдин резиденттери өнөр жай ишканасынын, туристтик рекреациялык, инновациялык-технологиялык объекттердин жумушун өзү күч-аракеттерин топтой алат.

УТВЕРЖДАЮ
Мавлянова М.Э.
Депутат Жогорку Кенеша
Кыргызской Республики

"16" 04 2018г.

Анализ регулятивного воздействия
на проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических
зонах в Кыргызской Республике»
и
на проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и
дополнений в некоторые законодательные акты»

Основания для разработки:

Поручение депутата ЖК КР Мавляновой М.

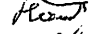
Сроки проведения АРВ:

с 9 января - по 9 апреля 2018 г.

Состав рабочей группы:

Руководитель рабочей группы - депутат ЖК КР М.Мавлянова

Консультант депутата ЖК КР Мавляновой М. А. Насиров

Эксперт фракции «Бир-Бол» ЖККР Б.Намазова

Независимый эксперт Н.Кулетова

Директор ОО «Серепчи» Р.Джайлобаева

независимый эксперт

Союз независимых предпринимателей КР А.Башбаев с.т.п.
Ассистент Уполномоченного А.Башбаев 21.04

- I. Проблемы и основания для государственного вмешательства
- 1) Оценка текущего состояния
 - 2) Масштабы проблем
 - 3) Анализ заинтересованных сторон
 - 4) Международный опыт
- II. Варианты государственного регулирования
- 1) Вариант регулирования №1 «Оставить все как есть»
 - 2) Вариант регулирования №2 принять Закон Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике»
Способ регулирования
Регулятивное воздействие
Реализационные риски
Правовой и иные анализы
Экономический анализ
Результаты обсуждений
 - 3) Вариант регулирования №3 «Создание промышленной инфраструктуры за счёт государства»
Способ регулирования
Регулятивное воздействие
Реализационные риски
Правовой и иные анализы
Экономический анализ
Результаты обсуждений
- III. Рекомендуемое регулирование

**Анализ регулятивного воздействия
на проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в
Кыргызской Республике» и на проект Закона Кыргызской Республики «О внесении
изменений и дополнений в некоторые законодательные акты»**

Анализ регулятивного воздействия подготовлен на проект Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» и проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты» в соответствии со статьей 19 Закона Кыргызской Республики «О нормативных правовых актах Кыргызской Республики», а также в соответствии с постановлением Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Методики проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов на деятельность субъектов предпринимательства от 30 сентября 2014 года № 559.

Разработанный законопроект устанавливает правовой статус особых экономических зон в Кыргызской Республике, регулирует порядок их создания, функционирования и упразднения, определяет основы государственной поддержки в устойчивом, социально-экономическом развитии территорий в Кыргызской Республике, а также гармонизирует положения проекта Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» с законодательством Кыргызской Республики, в сфере землепользования, лесного хозяйства, налогов и сборов.

I. Проблемы и основания для государственного вмешательства

1) Оценка текущего состояния

Кыргызская Республика с момента обретения независимости постоянно проводит политику, нацеленную на макроэкономическую и политическую стабильность и на продолжение курса либеральных и демократических реформ. В республике уже в течение ряда лет действует режим наибольшего благоприятствования инвестиционной деятельности за счет неукоснительного выполнения правил ВТО, участия в международных инвестиционных соглашениях и принятия недискриминационного и либерального законодательства. Основными ключевыми моментами устойчивого развития экономики страны стали улучшение инвестиционного климата и создание благоприятных условий для ведения бизнеса. Развитие малого и среднего предпринимательства в стране является одним из важных приоритетов.

Как известно, свободные экономические зоны в Кыргызстане начали развиваться еще в 1992 году, в связи с принятием первого Закона Кыргызской Республики «О свободных экономических зонах в Кыргызской Республике» (далее СЭЗ). В 90-е годы при переходе к рыночной экономике создание СЭЗ в республике носило стихийный характер. Правительством Кыргызской Республики были предприняты попытки разработать программу развития и меры ее реализации. Жогорку Кенеш Кыргызской Республики утвердил поправки к действующему в то время вышеуказанному закону, направленные на предоставление благоприятных условий для развития в Кыргызстане СЭЗ. До принятия второго закона о СЭЗ, по состоянию на 2012 год в прежний закон вносились изменения 9 раз.

В 2014 году был принят новый Закон Кыргызской Республики «О свободных экономических зонах в Кыргызской Республике», в который дважды вносились изменения.

Основная цель в период формирования вопроса о создании СЭЗ в Кыргызстане была направлена на развитие регионов страны, особенно находящихся в плачевном состоянии. Реализация этой цели не оправдала возлагаемые ожидания, поскольку отсутствие инвестиций необходимых для развития СЭЗ, соответствующей инфраструктуры, профессионального менеджмента и кадрового потенциала повлияло на существующее ухудшенное положение СЭЗ.

Следует отметить, что при создании СЭЗ не проводились на достаточном уровне экономический и функциональный анализы, в результате которого не были учтены их экономико-географическое положение, в связи с чем были упущены такие функциональные факторы, как: развитие региона, его инфраструктурное обустройство, территориальное расположение, в частности, отдаленность от центра республики, функциональное использование природных богатств, квалифицированных кадров, промышленных производств, автомобильных и железнодорожных путей сообщения.

В настоящее время можно с уверенностью констатировать, что институт СЭЗ за все время своего существования оказался слабым, поскольку отсутствие должной, государственной поддержки, а также инвестиционного вложения, создали барьер на пути развития СЭЗ.

Исходя из мирового опыта, курс на законодательную поддержку деятельности, СЭЗ мог бы способствовать решению ряда приоритетных для страны проблем в области стабилизации и подъема экономики, возрождения регионов, развития внешнеэкономической деятельности. Использование СЭЗ, как инструмента для повышения уровня экономики, не противоречит правилам ВТО, так как статьей XXIV ГАТТ 1994 г. допускаются определенные исключения из режима наибольшего благоприятствования в торговле между членами ВТО для участников соглашений о зоне свободной торговли или таможенном союзе. В международной практике создание и успешное функционирование СЭЗ решили многие задачи в области экономики.

В процессе анализа положений действующего законодательства о СЭЗ были выявлены факторы, не позволяющие эффективному развитию СЭЗ, как:

- требование об ограждении территории СЭЗ привело к катастрофическим последствиям, отразившихся на снижении уровня производства в СЭЗ «Каракол» и СЭЗ «Нарын». Так, в указанных СЭЗ (в период их деятельности) показатели уровня рентабельности упали до нуля в СЭЗ «Каракол» или до сравнительно низких показателей в СЭЗ «Нарын» 8 млн. сомов в 2011 году;

- изменения в Налоговом кодексе Кыргызской Республики отразились на СЭЗ «Бишкек» снижением объема произведенной продукции, 615 субъектов были ликвидированы или приостановили свою деятельность (данные СЭЗ «Бишкек»). Изменения создали одинаковые условия налогообложения для всех предпринимателей, независимо от того, работают они в СЭЗ или нет.

В условиях мировой экономической глобализации и интеграции многие положения законодательства о СЭЗ не позволили в полной мере использовать СЭЗ как инструмент для привлечения инвестиций в приоритетные отрасли экономики, в перспективные виды экономической деятельности, а также в развитие отдельных регионов страны.

Во многих странах стали отходить от практики создания СЭЗ, поскольку в сложившихся условиях, когда на внутренние инвестиции рассчитывать особенно не приходится, наиболее реальным способом привлечения внешних инвестиций, в том числе и иностранного капитала, является организация особых экономических территорий. Они приобрели глобальный характер, охватив практически все страны мира, включая богатые и бедные. С их помощью происходит весьма интенсивная интеграция целых регионов в систему мирохозяйственных связей, что в значительной степени способствует развитию экономики отдельных регионов. Особые экономические зоны стали делиться на несколько видов, в зависимости от типа производимых товаров и оказываемых услуг. Остановимся на некоторых из них.

В ходе изучения мирового опыта внедрения промышленно-производственных зон (ППЗ), были выявлены проблемы действующего законодательства Кыргызской Республики в области поддержки развития промышленности.

Также следует отметить, что простаивание предприятий прямо сказывается на индикаторе занятости местного населения. Исходя из этого, акцентируем ваше внимание, что

одним из основополагающих факторов создания ППЗ, является создание новых высокопроизводительных и высокооплачиваемых рабочих мест.

Неэффективное использование внутреннего потенциала промышленного сектора препятствует увеличению притока инвестиций. Опираясь на мировой опыт, можно заключить, что создание ППЗ является своеобразным катализатором инвестиционных процессов и обеспечивает технологическое обновление производства.

Хронический недостаток финансовых (собственных и государственных) средств является одной из главных проблем промышленности и ее субъектов, лишаящих возможности инвестирования, технического обновления и применения инновационных технологий, и производства конкурентоспособных товаров. Также, недостаток инвестиционных средств замедляет процесс решения задач по трудоустройству местного населения и улучшению социально-экономической ситуации, как регионов, так и государства в целом.

В условиях конкурентной среды, как мирового рынка, так и в рамках ЕАЭС, появляется высокая потребность в создании промышленно-производственных зон в стране. Принятие представляемого проекта Закона Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» создаст правовую базу для реанимации промышленности и повышения уровня экономики в целом, включая экономическое развитие регионов страны, а также обеспечит экономическое развитие и повышение конкурентоспособности территорий, активизацию инвестиционной деятельности, создание новых рабочих мест, развитие современной производственной и рыночной инфраструктуры.

Мировой опыт развитых стран убедительно доказывает как эффективность, так и неизбежную закономерность инновационного пути развития зон, являющегося залогом в обеспечении экономической безопасности и снижения зависимости от конъюнктуры мирового рынка. Без решительной перемены «вектора развития» неминуемо отставание Кыргызстана от мировых лидеров, занимающих прочные позиции в глобальном инновационном пространстве. Принятие нашей страной инновационного вызова позволит, в первую очередь, преодолеть избыточную зависимость от экспорта сырья, заложить прочный фундамент конкурентоспособной экономики наукоемких производств и высоких технологий, а также решить многие социально-экономические проблемы.

Что касается, туристско-рекреационных зон, то для организации стратегического управления туристической отраслью через обеспечение системного подхода по ее развитию необходимо решить следующие проблемы:

- логическая несогласованность и непоследовательность целевых ориентиров развития туристической отрасли;
- недостаточно активное участие государственных органов в реализации государственной политики в сфере туризма;
- отсутствует четко отлаженная система взаимодействия государственных органов в сфере туризма;
- разработанные стратегические документы в сфере туризма не подкреплены кадровыми, институциональными и финансовыми ресурсами.

Законодательная база в сфере туризма регламентирована в разрезе следующих пяти основных блоков, направленных на регулирование различных аспектов туристической деятельности:

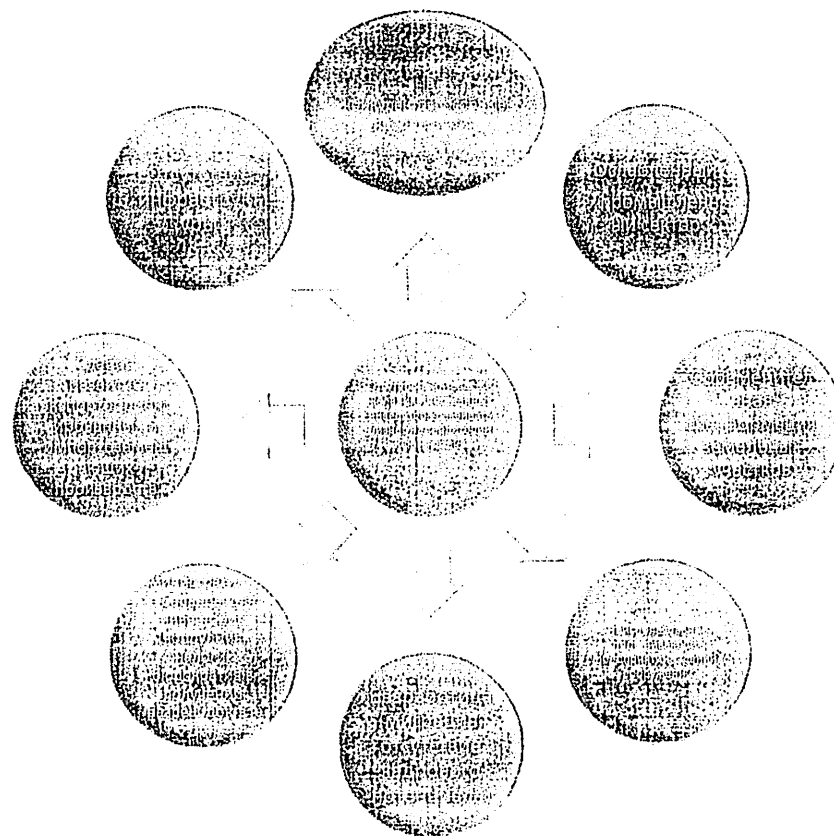
- нормативные правовые акты, направленные на организацию туристической отрасли;
- нормативные правовые акты, регулирующие порядок использования туристических ресурсов;
- нормативные правовые акты, регулирующие вопросы безопасности туризма;
- нормативные правовые акты, устанавливающие основы деятельности уполномоченных государственных органов в сфере туризма;
- нормативные правовые акты, регулирующие вопросы доступа и пребывания иностранных граждан в Кыргызской Республике в туристических целях.

Ключевая проблема в том, что законодательство страны не позволяет развивать туристическую отрасль поскольку определенные виды туризма зависимы от земель на которых находятся леса, парки, особо охраняемые территории, осуществление деятельности на которых законодательно имеет ряд ограничений.

Специфика природных территорий в Кыргызской Республике заключается в том, что существенная часть этих территорий носит особо охраняемый характер со значительными ограничениями в ведении хозяйственной или иной деятельности и природопользовании.

Использование охранных территорий в деятельности ОЭЗ предполагает решение целого ряда вопросов: правовых, экономических, природоохранных, финансовых, социальных, культурно-исторических и др. Это связано с возрастанием числа туристских природных объектов, расширением числа их владельцев, различными видами собственности и организационно-экономическими отношениями; оценка стоимости земли и природных угодий, их общественной значимости.

Дерево проблем

2) Масштаб проблемы

В настоящее время в Кыргызской Республике насчитывается более 50 простаивающих предприятий, что существенно сказывается на экономической конъюнктуре государства. Приоритетными задачами на сегодня являются реанимирование и модернизация неиспользуемых промышленных мощностей. В условиях экономических реформ промышленность республики, аналогично другим странам СНГ не могла эффективно развивать свою деятельность и поддерживать стабильное производство, противостоять рыночной конкуренции и обеспечить необходимый уровень доходности. В результате чего, в силу многих объективных и субъективных причин, промышленность республики постепенно впала в рецессию. Многие предприятия были вынуждены прекратить свое производство, в виду того, что продукция не обладала необходимым спросом.

В ходе изучения мирового опыта внедрения ППЗ, были выявлены проблемы действующего законодательства Кыргызской Республики в области поддержки развития промышленности.

Также следует отметить, что простаивание предприятий прямо сказывается на индикаторе занятости местного населения. Исходя из этого, акцентируем внимание, что одним из основополагающих факторов создания ПТЗ, является создание новых высокопроизводительных и высокооплачиваемых рабочих мест.

Неэффективное использование внутреннего потенциала промышленного сектора препятствует увеличению притока инвестиций. Опираясь на мировой опыт, можно заключить, что создание промышленно-производственных зон является своеобразным катализатором инвестиционных процессов и обеспечивает технологическое обновление производства.

Хронический недостаток финансовых (собственных и государственных) средств является одной из главных проблем промышленности и ее субъектов, лишаящих возможности инвестирования, технического обновления и применения инновационных технологий, и производства конкурентоспособных товаров. Также, недостаток инвестиционных средств замедляет процесс решения задач по трудоустройству местного населения и улучшению социально-экономической ситуации, как регионов, так и государства в целом.

В экономическом измерении

По последним данным Министерства экономики Кыргызской Республики, в данное время насчитывается более 50 простаивающих предприятий (31 на юге, 20 на севере). Большинство предприятий простаивают в виду недостатка финансирования для модернизации технического оборудования или недостатка финансирования для закупки сырья. Данные предприятия составляют бизнес-проекты, направленные на перезапуск бизнеса, для привлечения иностранного капитала.

За последний год количество прямых иностранных инвестиций в Кыргызскую Республику хоть и увеличилось на 12%, однако в сферу промышленности поток иностранных инвестиций все еще остается на низком уровне. Поток прямых иностранных инвестиций в промышленность и производство составляет 35% от общего объема инвестиций. Данная статистика связана с отсутствием специализированных зон, где созданы благоприятные условия для ведения бизнеса. По опросам представителей бизнес среды, было определено, что благоприятные условия как налоговые преференции и минимизированное государственное вмешательство являются главными аспектами ведения бизнеса.

В территориальном измерении

По статистическим данным за 2015 год, объем иностранных инвестиций в Бишкек и Чуйскую область составляет 75% из всего объема инвестиций. Данное показывает неравномерное территориальное распределение иностранных инвестиций, что сказывается на развитии регионов страны. Более того, тщательное изучение выявило, что в основном в области промышленности, иностранный капитал входит исключительно в СЭЗ Бишкек. Это обстоятельство демонстрирует на сколько иностранные инвесторы заинтересованы в специально организованных территориях с благоприятной средой. Хотя в других крупных городах, например, как Ош наблюдается активность иностранных компаний, в менее развитых городах и регионах иностранный капитал отсутствует.

Во временном измерении

Со времен обретения независимости, количество иностранных инвестиций и развитие промышленности Кыргызской Республики сильно отстает от соседних стран, таких как Россия, Казахстан и Узбекистан. Существует необходимость нормативного регулирования для развития промышленного сектора на основе системного подхода, поскольку в перспективе, нерешенный комплекс проблем приведет к рецессии, стагнации, уменьшению производства/переработки/экспорта и тем самым еще сильнее усугубит нынешнее положение дел. В случае не решения проблемы неразвитости промышленности, Кыргызская Республика рискует остаться исключительно импортируемой страной.

3) Анализ заинтересованных сторон - структур, попадающие в поле действия данного правового поля:

Правительство Кыргызской Республики:

- 1) определяет основные направления государственной политики в области создания и функционирования особых экономических зон;
- 2) утверждает положения о промышленно-производственной, инновационно-технологической и туристско-рекреационных зон;
- 3) принимает решения о создании и упразднении особой экономической зоны;
- 4) утверждает положение о порядке деятельности координационного совета;
- 5) утверждает форму соглашения об управлении особой экономической зоной;
- 6) утверждает форму соглашения об осуществлении деятельности на особой экономической зоне;
- 7) определяет меры государственной поддержки в развитии особой экономической зоны;
- 8) осуществляет иные полномочия в соответствии с настоящим Законом и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Уполномоченный государственный орган :

- 1) реализует единую государственную политику в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства;
- 2) осуществляет координацию деятельности государственных органов и управляющей компании по вопросам создания, функционирования и упразднения деятельности особой экономической зоны;
- 3) разрабатывает нормативные правовые акты, регулирующие виды особой экономической зоны;

4) разрабатывает форму соглашения об осуществлении деятельности на особой экономической зоны;

5) разрабатывает форму соглашения об управлении особой экономической зоной;

6) заключает соглашение об управлении особой экономической зоной с инициатором создания особой экономической зоны в случае самостоятельного управления такой территорией;

7) разрабатывает и утверждает формы заявления для регистрации в качестве резидента особой экономической зоны;

8) размещает на своем официальном сайте информацию для всех пользователей, содержащую сведения о создании, функционировании и прекращении деятельности особой экономической зоны;

9) ведет единый государственный реестр резидентов особой экономической зоны на основании сведений, представляемых управляющей компанией;

10) ежегодно оценивает эффективность функционирования особой экономической зоны в порядке, установленном Правительством Кыргызской Республики;

11) осуществляет иные полномочия, предусмотренные настоящим Законом, и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Органы местного самоуправления:

1) содействуют в реализации государственной политики в области создания и функционирования особой экономической зоны;

2) вносят в уполномоченный государственный орган предложения о создании особой экономической зоны;

3) предоставляют земельные участки для создания особой экономической зоны в порядке, установленном законодательством в сфере землепользования Кыргызской Республики;

4) передают управляющим компаниям во временное пользование (аренду) или доверительное управление земельные участки и объекты инфраструктуры, находящиеся в муниципальной собственности в соответствии с законодательством в сфере землепользования Кыргызской Республики;

5) осуществляют иные меры государственной поддержки в пределах полномочий, определенных законодательством Кыргызской Республики.

4) Международный опыт

Привлечение инвестиций – один из самых известных способов экономического подъема региона. В связи с этим актуальным остается вопрос о способах их привлечения. В странах Европейского Союза применяются различные подходы к привлечению иностранных инвестиций. Например, Франция, будучи крупным научным центром с хорошей инфраструктурой, ориентирована на развитие новейших технологий для собственных целей, но с привлечением дополнительных зарубежных научных ресурсов. Ирландия рассматривает инвестиции в качестве средства восстановления и роста собственной экономики. Стратегии привлечения иностранных инвестиций в этих странах связаны с целеполаганием: Франции нужны средства на научные цели, Ирландии – на коммерческие. Иначе говоря, французский путь является наиболее подходящим для экономически, научно и технически развитых стран, а ирландская стратегия подходит для стран с проблемной, развивающейся или переходной экономикой. Эффективным инструментом привлечения инвестиций в экономику регионов служит и создание ОЭТ. В соответствии с Международной конвенцией по упрощению и гармонизации таможенных процедур (Киото, 1973 г.), под свободной зоной (или «зоной франко») понимается часть территории страны, на которой товары рассматриваются как объекты, находящиеся за пределами национальной таможенной

территории (принцип таможенной экстерриториальности) и поэтому не подвергаются обычному таможенному контролю и налогообложению

Мировой опыт создания особых экономических зон (ОЭЗ) свидетельствует о том, что это один из эффективных способов привлечения инвестиций, катализатор развития внешнеэкономических связей и экономики региона, в котором размещается ОЭЗ, а также страны в целом. Наиболее яркими примерами эффективного функционирования ОЭЗ являются ОЭЗ «Масан» в Южной Корее, Шеньчжень и Шанхай в Китае, а также первая в мире ОЭЗ – Шеннон в Ирландии. При этом, как показала практика, эффективность функционирования этих зон полностью зависит от степени продуманности политики их формирования и последовательности ее реализации.

По мере обострения конкуренции за иностранные капиталовложения и рабочие места во всем мире растет число особых экономических зон (ОЭЗ). За несколько десятков лет их число возросло с единиц до 1000 в настоящее время, обеспечивая занятость 30 млн. человек.

Наконец, можно выделить еще одну разновидность особых зон, которая распространена в мире, – оффшорные зоны, которые служат своего рода «налоговыми оазисами», обслуживающими международные финансовые операции. Примерами оффшорных центров являются, прежде всего, островные территории – Антильские, Багамские, Бермудские, Виргинские, Каймановы, Барбадос, Гернси и Джерси, Кипр, Мальта, Мадейра, а также Гонконг, Западное Самоа, Ирландия, Либерия, Ливан, Лихтенштейн, Панама, Сингапур и ряд других.

Оффшорные зоны дают использующим их хозяйственным агентам следующие преимущества: налоговые льготы, значительную свободу, практическое отсутствие валютного контроля, возможность проведения операций с резидентами в любой иностранной валюте, списание затрат на месте, анонимность, секретность финансовых операций (главным образом действует лишь требование информировать власти о сомнительных операциях, связанных с наркобизнесом). При этом внутренний рынок ссудных капиталов зоны изолируется от счетов резидентов. Дело в том, что классический вариант оффшора предполагает хозяйственную и финансовую деятельность в оффшорной зоне только нерезидентов.

Как мы видим, ОЭЗ в мировой практике создаются с какими-то определенными целями, которые направлены на повышение благосостояния как в самих зонах, так и на территории целой страны. К таким целям, как правило, относятся: активизация внешнеторговой деятельности, увеличение объемов экспорта, создание дополнительных рабочих мест, стимулирование промышленного производства, привлечение в страну иностранных инвестиций, подъем депрессивных территорий, выравнивание межрегиональных различий.

Опыт зарубежных стран показывает, что создание специализированных экономических зон благоприятно сказывается на росте развития производственных мощностей. К примеру, рассмотрим опыт Российской Федерации, Казахстана и Турции.

Промышленно-производственная зона

Особое внимание в РФ уделено созданию промышленно-производственным зонам, которые создаются по двум критериям: гринфилд и браунфилд парки.

Гринфилд-парки – это индустриальный (промышленный) парк, создаваемый на вновь отведенном незастроенном земельном участке, как правило, изначально не обеспеченном инфраструктурой.

Браунфилд-парки – это индустриальный (промышленный) парк, создаваемый на основе ранее существующих производственных площадок, как правило, обеспеченных строениями, сооружениями и инфраструктурой, в отношении которых проводится реконструкция и (или) капитальный ремонт, в соответствии со специализацией индустриального (промышленного) парка и потребностями его резидентов.

На территории России функционирует единый проект санитарно-защитной зоны. Данный проект обязывает предприятия не превышать уровень 4-го класса вредности. Государство не взимает платы за подключение к инженерным сетям и предлагает арендные каникулы для компаний, которые начинают налаживать производственный процесс. В дальнейшем затраты государства компенсируются за счет налогов. Также стоит отметить, что резидентам разных парков предоставляются разные налоговые льготы. Плюсом для предпринимателей становится и то, что Сбербанк (крупнейший банк России и один из крупнейших банков Европы) имеет особый кредитный продукт «Индустриальный парк», предназначенный для финансирования создания индустриальных парков (ППЗ) на территории Российской Федерации.

Казахстан также предоставляет налоговые и таможенные льготы резидентам промышленно-производственных зон. Государственная поддержка осуществляется путем:

- Освобождение от уплаты таможенных пошлин при импорте товаров, материалов и сырья для производства;

- Освобождение от корпоративного подоходного и земельного налогов, налога на имущество;

- Освобождение от платы за пользование земельными участками на срок, указанный в договоре временного землепользования (аренды), но не более 10 лет.

В Турции весомую роль в обеспечении высоких темпов развития производств сыграл принятый в 2000 году закон об индустриальных парках – организованных промышленных зонах. На сегодняшний день в 80 провинциях было создано 263 организованные промышленные зоны, общей площадью в 27542 гектара, 148 из которых действующие, 115 находятся в процессе создания. С 2002 по 2008 годы, ВВП страны и экспорт выросли более чем в 3 раза. В общей сложности количество компаний, осуществляющих свою деятельность на территории Организованных промышленных зон в Турции, на настоящий момент составляет 41608 фирм, в которых занято свыше 1 миллиона 200 тысяч работников, количество которых планируется увеличить до 2 миллионов человек к моменту введения в эксплуатацию всех производств, находящихся сейчас на этапе проектирования. Промышленные зоны Турции это один из инструментов, благодаря которому экономика Турции развивалась быстрыми темпами. Организованные промышленные зоны создавались, чтобы поддерживать и развивать в Турции малый и средний бизнес.

Одним из ярких примеров эффективного внедрения промышленно-производственной зоны в Турции является OSTİM. OSTİM – это средневосточный центр промышленности и торговли. Это промышленный городок со своей инфраструктурой, где занято местное население, равное двум таким городам как Талас в Кыргызстане. На территории зоны расположены 5200 крупных и мелких предприятий. Заняты более 50 тысячи человек. В промышленной зоне OSTİM своя инфраструктура - дороги, вода, природный газ, электроэнергия, коммуникации, переработка отходов. Даже есть свое телевидение, радио и газета. На территории функционируют детские сады, школы, также работают факультеты престижных технических вузов. Зоны, подобные OSTİM, привлекательны для новых и действующих предприятий малого и среднего бизнеса. В рамках данных зон также действуют льготное налогообложение, специальные условия кредитования государственными банками и другие поощряющие и поддерживающие меры. Промышленные зоны на одной территории объединяют в мощные промышленные комплексы мелкие и средние предприятия. Также снижаются расходы компаний на закупку сырья, благодаря организации совместных закупок.

Туристско-рекреационная зона

Следует отметить, что туристско-рекреационные зоны создаются для повышения конкурентоспособности туристской и другой деятельности в сфере туризма, развития лечебно-оздоровительных курортов и деятельности по организации лечения и профилактике заболеваний, по разработке и использованию природных лечебных ресурсов. Создание

туристско-рекреационных ОЭЗ имеет особое значение в силу того, что туризм - это самая мультипликативная сфера услуг с точки зрения количества занятых в ней работников и создания дополнительных рабочих мест.

Современный туризм это высокодоходный, многоотраслевой комплекс, в потенциале способный обеспечить высокий уровень занятости и благосостояние людей, вовлеченных в сферу туризма. Сейчас туризм — один самых быстро развивающихся сегментов мировой экономики, по данным Всемирной туристской организации, туризм составляет около 10% от всей мировой экономики, среднегодовые темпы роста достигают порядка 4-5%.

Принципиальное отличие туристско-рекреационных ОЭЗ от промышленно-производственных и инновационно-техических зон состоит в том, что акцент в этих зонах делается не на производстве каких-либо товаров, а на оказании услуг населению. Развитие и рациональное использование туристских и лечебных ресурсов на территории ОЭЗ должно способствовать экономическому подъему в целом.

Особое внимание необходимо обратить на привлечение государственно-частного партнерства в развитии туристско-рекреационного вида ОЭЗ. Государственно-частное партнерство необходимо для решения задач по управлению перегрузками на наиболее популярных направлениях туристских путешествий, улучшению экологической обстановки, координации действий государственных и негосударственных организаций в кризисных ситуациях. С учетом активизации процессов глобализации, ужесточения конкуренции, такого рода партнерство является необходимым для продвижения национального туристского продукта на международный рынок, разработки маркетингового плана, осуществления рекламной деятельности, совместного финансирования туристских проектов.

Следует отметить следующие тенденции развития мирового рынка туристских услуг:

1. Наблюдается тенденция улучшения сервиса туристской сферы, которая обусловлена тем, что у большей части населения развитых стран сформировались мировоззренческие и поведенческие установки, известные как «психология потребительства», существующие ныне под марками общественной психологии «постиндустриального общества», «общества изобилия», «общества свободного времени» и т.д.

2. На мировом туристском рынке на сегодняшний день доминируют следующие целевые туристские установки: новые впечатления и их быстрая смена, активность, отдых в компании или вдвоем, спонтанность, стремление к немедленному удовлетворению своих желаний, наслаждение природой и ландшафтом.

3. Реакцией туристской индустрии на изменения в поведении потенциальных потребителей является, прежде всего, дифференциация туристского продукта как следствие дифференциации туристского спроса.

4. На сегодняшний день во всем мире активно развивается процесс становления сетевой торговли туристскими услугами. В развитых странах в области развития туризма широко распространено применение франчайзинга.

5. Одной из основных тенденций развития рынка туристских услуг является информатизация и активное внедрение в отрасль инфокоммуникационных технологий. В Интернете туристская отрасль очень быстро развивается, с каждым годом все большее количество субъектов туристского рынка различного уровня стремится создать собственное пространство в сети.

6. Следующей тенденцией в развитии рынка туристских услуг в мире следует отметить повышение уровня государственной поддержки туристской индустрии. Так, сегодня во многих странах формируется единый бренд туристского региона, многие государства оказывают содействие в продвижении турпродукта своей страны на общемировом туристском рынке.

Мировой опыт развитых стран уже показал, что формирование моделей туристско-рекреационных территорий с особым статусом при условии правильной организации их деятельности может служить одним из важных факторов роста инвестиционной

привлекательности регионов, производя такие качественные и количественные изменения, которые в последние годы, активно трансформируясь, преобразовывают структуру и правила традиционного функционирования отраслей сферы услуг, ведут к уникальности, мультипликативной инновационности, географической общности, к созданию межнациональных культурных ценностей, к индивидуализации, инновационной архитектуре и прочим передовым технологиям, практически сместив в процессе своего формирования и развития фокус с производства товаров на оказание услуг.

Несомненно, одной из важнейших целей создания туристско-рекреационных зон является снижение риска инвестиций в предполагаемые рекреационные территории.

Логика нового законопроекта следующая: создается благоприятный инвестиционный климат для кыргызских и иностранных инвесторов – резидентов. Государство берет на себя обязательства по созданию плана обустройства и оснащения рекреационной зоны, а также по финансированию транспортной, инженерной и коммунальной инфраструктуры за счет средств республиканского и местного бюджетов. Частный же бизнес направляет свои усилия на создание, эксплуатацию и реконструкцию самих туристских объектов. Это выгодно обеим сторонам: государству, поскольку в результате создаются дополнительные стимулы не только к развитию туристского комплекса, но и к экономическому росту всего региона; и предпринимательству, так как оно не несет инфраструктурных издержек и минимизирует риски своих вложений, имея государственную гарантию безопасности деятельности. Вместе с тем смысл туристско-рекреационных зон заключается не столько в освобождении от налогов, сколько в создании государством системы стимулов для инвесторов. Причем главный фактор – это наличие предсказуемости всех расходов, связанных с ведением бизнеса, внедрение конкретного механизма государственных гарантий, обеспечивающих как отечественным, так и иностранным инвесторам уверенность в защите их прав собственности.

Инновационно-технологическая зона

Во множестве развитых и динамично развивающихся стран применяются различные методы государственного стимулирования инновационной деятельности в секторе МСП. Здесь и ряд государственных программ финансирования и технической поддержки инновационных разработок МСП по тематике правительственных организаций. Кроме того, имеется множество законодательных, финансовых, налоговых и имущественных рычагов на государственном и региональных уровнях, способствующих развитию инновационной деятельности во всех сферах бизнеса. В мировой практике сложились следующие основные формы стимулирования инновационной деятельности малых и средних предприятий:

- Государственные программы финансовой и технической поддержки инновационных МСП, выполняющих НИОКР по тематике правительственных организаций (США, Япония, Великобритания, Индия, Китай и др. страны);
- Прямое финансирование (субсидии, займы), которые достигают 50% расходов на создание новой продукции и технологий (Франция, США и другие);
- Предоставление ссуд, в том числе без выплаты процентов (Швеция); безвозмездные ссуды на покрытие 50% затрат на внедрение новшеств (Германия);
- Целевые дотации на научно-исследовательские разработки (практически во всех развитых странах);
- Создание фондов внедрения инноваций с учетом возможного коммерческого риска (Англия, Германия, Франция, Швейцария, Нидерланды);
- Снижение государственных пошлин для индивидуальных изобретателей и представление им налоговых льгот (Австрия, Германия, США, Япония и др.), а также создание специальной инфраструктуры для их поддержки и экономического страхования (Япония);
- Отсрочка уплаты пошлин или освобождение от них, если изобретение касается экономии энергии (Австрия);

- Бесплатные услуги патентных поверенных по заявкам индивидуальных изобретателей, освобождение от уплаты пошлин (Нидерланды, Германия, Япония, Индия);
- Облегчение налогообложения для предприятий действующих в инновационной сфере, в т.ч. исключение из налогообложения затрат на НИОКР, льготное налогообложение университетов и НИИ (США, Великобритания, Индия, Китай, Япония);
- Законодательное обеспечение защиты интеллектуальной собственности и авторских прав (во всех развитых странах);
- Государственные программы по снижению рисков и возмещению рискованных убытков (США, Япония);
- Создание широкой сети фондов венчурного капитала используемого для реализации инновационных проектов силами МСП (во всех развитых и развивающихся странах);
- Создание сети научных парков, бизнес-инкубаторов и зон технологического развития (во всех развитых и развивающихся странах);
- Создание мощных государственных организаций (корпораций, агентств) обеспечивающих всестороннюю научно-техническую, финансовую и производственную поддержку инновационных МСП (США, Япония, Индия, Китай и др. страны);
- Информационно-поисковые специализированные сайты по прогрессивным технологиям и инновационным разработкам, позволяющие заинтересованным предприятиям быстро найти необходимые технические решения и возможных партнеров.

Кроме того, во многих странах одним из важнейших финансовых инструментов поддержки инновационных МСП, являются государственные контракты от различных организаций на проведение НИОКР. Такие контракты, предполагают тщательное согласования всех основных характеристик ожидаемого результата, сроков исполнения и необходимых затрат на выполнение. Обычно цена фиксируется до начала работы, а окончательный расчёт осуществляется после их завершения. Субсидии и субвенции обычно предоставляются для поддержки радикальных и рискованных проектов, реализуемых инновационными МСП, входящими в реестр предприятий, обладающих опытом выполнения сложных НИОКР. Государственные контракты обязательно предусматривают следующие важнейшие требования:

- получение исполнителем необходимых результатов по решению научно-технической проблемы, заявленной заказчиком, в течение определенного срока;
- предоставление заказчиком кредитования, необходимого исполнителю на весь период выполнения работ;
- гарантии заказчика на приобретение будущих результатов работы исполнителя.

Весьма интересным направлением поддержки производственной и инновационной деятельности в секторе МСП, является использование опыта высококвалифицированных специалистов (управленцев, инженеров, ученых, финансистов и др.) ныне вышедших на пенсию и имеющих возможности для применения своих знаний и опыта. Практически во всех развитых странах созданы консультационные пункты, обслуживаемые специалистами пенсионного возраста (ServiceCorporatedRetiredExecutives — SCORE). Например, в США действует 389 таких консультационных пункта в которых сотрудничают 11400 специалистов-пенсионеров. Ежегодно эти пункты обслуживают свыше 400 тыс. клиентов. Аналогичные структуры действуют в странах ЕС, оказывая консультационную помощь с выездом на предприятия, в том числе и в страны СНГ в рамках программы TACIS (EuropeanSeniorServiceNetwork — ESSN). Этот мощный интеллектуальный резерв может быть задействован при минимальных организационных усилиях и небольших финансовых затратах. Например, при местных структурах поддержки МСП можно создавать локальные информационные базы данных о высококвалифицированных специалистах-пенсионерах проживающих в данном городе или районе и заинтересованных в активном сотрудничестве. По мере развития этой формы консультационных услуг, локальные базы могут быть интегрированы в более крупные базы с выходом в интернет.

Очень интересен опыт оказания помощи сектору МСП в разработке технической документации силами городских ассоциаций конструкторов и проектировщиков, на примере «Японской организации содействия промышленному конструированию» (JIDPO), действующей в Токио.

Необходимость интенсивного развития и поддержки инновационной деятельности в секторе МСП ставит на первый план задачи финансирования этих работ и обеспечения взаимодействия между разработчиками, НИИ, университетами и испытательными лабораториями. В мировой практике достаточно много примеров объединения финансовых ресурсов различных государственных ведомств в целях выполнения НИОКР по государственной тематике. Наиболее ярким примером может служить программы «Инновационные исследования в МСП» (SBIR) и «Распространение технологий МСП» (STTR), реализуемые в США. Следует заметить, что подобные программы существуют и успешно реализуются во многих развитых странах.

Мощным стимулирующим фактором экономического и инновационного развития многих стран стало формирование кластеров, объединяющих наиболее эффективные и взаимосвязанные предприятия различных размеров, которые образуют лидирующую группу компаний и обеспечивают конкурентные позиции на отраслевом, национальном и мировом рынках. Кластерный подход стал активно применяться для формирования общегосударственной промышленной политики при разработке программ регионального развития и стимулирования инновационной деятельности на основе тесного взаимодействия крупного и малого бизнеса. Опыт передовых и развивающихся стран показал, что кластерный подход служит основой для конструктивного взаимодействия частного сектора, государства, торговых ассоциаций, исследовательских и образовательных учреждений в инновационном процессе.

Осознавая необходимость наращивания экономического потенциала, правительства развитых и развивающихся стран вкладывают значительные средства в НИОКР, так США тратят на исследования и разработки \$280 млрд. в год, Япония — \$100 млрд., основные страны ЕС — \$50 — \$60 млрд. Китай с 1995 по 2002 год в четыре раза увеличил эти расходы — с \$18 до \$72 млрд., а в 2010 г. намерен на эти цели выделить \$220 млрд. В то время как Россия тратит на эти цели порядка \$20 млрд. (по данным за 2008 в год). Усилия по стимулированию инновационной деятельности должны быть сконцентрированы на устранении основных причин незаинтересованности государства и бизнеса в долгосрочных инновационных проектах. Среди наиболее важных проблем, которые требуют первоочередной разработки механизмов государственного регулирования инновационной деятельности, можно назвать следующие:

- Разработка новых форм кредитования крупных инновационных проектов (на примере SBIR и STTR).
- Разработка обоснованной государственной научно-технической политики на перспективный период, определение стратегических приоритетов инновационного развития и их ресурсное обеспечение.
- Предоставление государственных гарантий по привлеченным в инновационную сферу кредитам.
- Развитие механизмов консолидации финансовых ресурсов государственного и частного секторов экономики для реализации приоритетных научно-технических задач.
- Содействие формированию и регулированию партнёрского взаимодействия государственных структур, НИИ, ВУЗов, венчурных фондов и общественных некоммерческих организаций, специализирующихся в инновационной сфере деятельности.
- Создание действенной государственной системы защиты интеллектуальных прав собственности и механизмов противодействия производству и продаже подделок и контрафактной продукции.
- Включение инновационных задач в основные программы экономического и социального развития на федеральном и региональном уровнях.

- Разработка государственных программ закупки результатов НИОКР и наукоемкой продукции, выполняемых в инновационных малых предприятиях.
- Разработка и сертификация прогнозных методов оценки эффективности инновационных программ и проектов с учётом мирового опыта венчурного финансирования.
- Содействие в создании центров технического содействия и передачи технологий малому бизнесу при университетах и исследовательских центрах.
- Содействие развитию частных организаций в сфере экспертизы инновационных проектов.

Поскольку для Кыргызстана особые экономические зоны — это не новое явление (когда-то были созданы условия для развития свободных экономических зон), необходимо оперативно, используя мировой опыт в этом перспективном направлении ускорения развития экономики, прежде всего Китая, создать новую, необходимую нормативно-правовую платформу их формирования и функционирования, организовать подготовку соответствующих специалистов либо использовать уже готовые кадры.

Однако отсутствие все еще четкой государственной политики в области привлечения иностранных инвестиций в экономику страны отрицательно сказывается на формировании законодательной базы по обеспечению гарантий иностранным инвесторам.

Развитие территорий Кыргызстана также сдерживается отсутствием базового, специального закона, а также вытекающих из базового закона других нормативных правовых актов.

II. Варианты государственного регулирования и оценки последствий

1) Вариант регулирования №1 «Оставить как есть»

При варианте регулирования «оставить как есть», сохраняется текущая модель регулирования. Однако стоит отметить, что данная модель не является эффективной и может привести к ухудшению дальнейшей ситуации в промышленно-производственном секторе.

Одной из задач стратегии устойчивого развития является реанимация промышленно-производственных мощностей государства. Сохранение текущего регулирования повлечет за собой ухудшение ситуации: уменьшение производственных мощностей сведется к минимуму, производство отечественной товаров уменьшится до нулевого (критического) уровня. В связи со вступлением Кыргызской Республики в ЕАЭС, местный рынок будет не в состоянии конкурировать с внешними рынками, не говоря уже о возможности выйти на них.

Существует также ряд косвенных аргументов, к чему можно отнести логическое увеличение импорта. Вследствие большей зависимости рынка Кыргызской Республики от импортных товаров, высока вероятность девальвации национальной валюты. В связи с этим, вариант «оставить все как есть» считается неэффективным и нежелательным.

Согласно официальным данным Национального статистического комитета финансово-хозяйственная деятельность субъектов промышленности в 2014г. была убыточной на уровне -0,6%. Факт убыточности также подтверждается представленными расчетами, которые основаны на официальных источниках данных. При модели №1 государство терпит существенные убытки за счет неформальных платежей, которые в обход государственного бюджета уходят в личный бюджет коррупционных персон. При этой схеме промышленность также несет убытки по причине капиталоемкости инфраструктуры, вынужденных неформальных платежей, дорогих заемных средств, бюрократии и неэффективности налогового администрирования, высокого уровня контрабанды. Тяжелое бремя издержек не позволяет промышленности расширить свои обороты, выйти на экспорт, развить новые отрасли промышленности, наладить устойчивый рост. Темп роста промышленности на протяжении последних 5-ти лет наблюдается отрицательным, идет сокращение производства.

2) Цель государственного регулирования:

Рассматривая промышленно-производственные, туристско-рекреационные, инновационно-технологические зоны, как инфраструктуру развития, мы приходим к выводу, что без участия государства потенциал этих индустрий не будет раскрыт в полной мере. В большинстве не сырьевых экономик мира промышленно-производственные, туристско-рекреационные, инновационно-технологические зоны являются важным каналом государственной поддержки промышленности, инновационных производств, туризма. Таким образом, государство создаёт условия для частных инвестиций в реальное производство, а поскольку это окупается, как правило, через социально-экономический эффект, то выстраивается определенная модель (территории) ответственности государства.

Индикаторами достижения цели государственного регулирования деятельности промышленно-производственных, туристско-рекреационных, инновационно-технологических зон будут являться следующие:

1) Количественные индикаторы:

- Увеличение притока инвестиций как зарубежных, так и отечественных компаний;
- Увеличение производственных мощностей субъектов промышленного, туристско-рекреационного, инновационно-технологического секторов;
- Повышение предпринимательской активности субъектов малого и среднего бизнеса, резидентов Кыргызской Республики.

2) Качественные индикаторы:

- Создание крупных промышленных секторов с целью обеспечению занятости населения;
- Улучшение конкурентоспособности отечественного рынка (путем модернизации производственных технологий);
- Повышение качества производства и конечного продукта через высокую конкуренцию на рынке;
- Приобретённый ноу-хау через приток инвесторов как для компаний, так и персонала;
- Повышение качества социально-экономической инфраструктуры (дороги, лаборатории, исследовательские центры).

3) Вариант регулирования №2 принять Закон Кыргызской Республики «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» и проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты»

Особые экономические зоны (ОЭЗ) – интернациональные экономические формирования. Они приобрели глобальный характер, охватив практически все страны мира, включая богатые и бедные. С их помощью происходит весьма интенсивная интеграция целых регионов в систему мирохозяйственных связей, что в значительной степени способствует развитию экономики отдельных регионов. В сложившихся условиях, когда на внутренние инвестиции рассчитывать особенно не приходится, наиболее реальным способом привлечения внешних инвестиций, в том числе и иностранного капитала, является организация особых экономических территорий. ОЭЗ способны привлечь крупные международные компании, использующие в производстве высокие технологии, ноу-хау, создавать свои новые и совместные предприятия. И что очень важно для развития отечественного бизнеса, создаются реальные экономические условия для вложения частного капитала коммерческих структур в развитие экономики. В конечном итоге создание ОЭЗ будет способствовать организации новых предприятий, улучшению занятости населения и высокого уровня зарплаты, увеличению дополнительных налоговых поступлений в бюджет

региона, страны, обеспечению продовольственной безопасности как в Кыргызстане в целом, так и отдельных регионов. ОЭЗ могут располагаться как на небольшой площади, так и охватывать территорию целых регионов.

ОЭЗ — это интегрированный инструмент экономического развития. Она представляет собой ограниченную территорию с особым юридическим статусом и льготными экономическими условиями для национальных и иностранных предпринимателей, которую государство создает для привлечения инвесторов в приоритетные для Кыргызстана отрасли. Главная цель создания таких зон — решение стратегических задач развития государства в целом или отдельной территории: внешнеторговых, общеэкономических, социальных, региональных и научно-технических задач. К обобщенным целям создания ОЭЗ можно отнести:

- ✓ привлечение передовых технологий, приобретение мирового опыта международного предпринимательства;
- ✓ активизация экономики региона, путем привлечения иностранного капитала;
- ✓ повышение уровня занятости населения и подготовка высококвалифицированных кадров;
- ✓ создание современной рыночной инфраструктуры, позволяющей использовать ОЭЗ как посредника между международным рынком и отечественным хозяйством;
- ✓ рост экспортного потенциала страны;
- ✓ организация производства и поставок на внутренний рынок высококачественных импортозамещающих товаров;
- ✓ освоение современного опыта организации и управления производством и т. д.;
- ✓ ускорение научно-технического прогресса за счет отечественных и зарубежных разработок.

Исходя из мирового опыта, создание и развитие ОЭЗ на территории определенных регионов нашей страны направлено на привлечение иностранных инвесторов. Наряду с капиталами они принесут в ОЭЗ современные методы организации производства, внедрят новую технику и технологию, телекоммуникационную связь, менеджмент, маркетинг и другие новейшие средства обеспечения эффективного функционирования экономики.

Способ регулирования

Создание промышленно-производственной, инновационно-технологической, туристско-рекреационной зон может быть как государственной, так и частной инициативой в организационно-правовой форме открытого акционерного общества.

Промышленно-производственные, туристско-рекреационные, инновационно-технологические зоны могут создавать на всей территории Кыргызской Республики, в случае удовлетворения требованиям создания этих территорий. Деятельность особой экономической зоны регулируется уполномоченным Правительством Кыргызской Республики органом, осуществляющим функции по реализации государственной политики в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства.

Уполномоченный государственный орган будет осуществлять регулирование и поддержку деятельности управляющих компаний и резидентов особой экономической зоны.

При уполномоченном государственным органе образуется координационный совет.

В состав координационного совета входят:

- 1) один представитель центрального органа исполнительной власти, осуществляющий функции по разработке и реализации государственной политики в области экономики;
- 2) один представитель уполномоченного государственного органа, осуществляющий функции по реализации государственной политики в области инвестиций, экспорта и государственно-частного партнерства;

3) один представитель уполномоченного государственного органа, обеспечивающим реализацию государственной политики по управлению и приватизации государственного имущества;

4) один представитель органа местного самоуправления на территории которого создается особая экономическая территория;

5) семь представителей бизнес-сообщества.

Состав координационного совета образуется в количестве 11 человек и утверждается уполномоченным государственным органом на 3 года.

Для реализации данного регулирования, государство должно на законодательном уровне утвердить статус особых экономических зон, и, согласно проекту Закона, устранить все барьеры представителям бизнеса в создании и управлении данными зонами.

Регулятивное воздействие

Основопологающим фактором принятия Закона КР «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике», проекта Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты» является необходимость реанимации и возобновление простаивающих предприятий на территории страны. Принятие представляемого проекта Закона создаст правовую базу для развития промышленности, туристско-рекреационной, инновационно-технологических сфер и повышения уровня экономики в целом, включая экономическое развитие регионов страны, а также обеспечит экономическое развитие и повышение конкурентоспособности территорий, активизацию инвестиционной деятельности, создание новых рабочих мест, развитие современной производственной и рыночной инфраструктуры.

Предпосылками для разработки проектов Закона являлись:

- 1) Привлечение инвестиций (как иностранных, так и внутренних);
- 2) Поддержка экспортного потенциала страны;
- 3) Членство Кыргызской Республики в международных союзах;
- 4) Обретение статуса ВСП+;
- 5) Необходимость модернизации простаивающих предприятий;
- 6) Необходимость привлечения инновационных технологий.

Целями и задачами проекта Законов являются:

- 1) привлечения инвестиций;
- 2) развития обрабатывающих отраслей экономики;
- 3) развития экспортоориентированных и импортозамещающих производств;
- 4) внедрения высокотехнологичных производств;
- 5) поддержки развития наукоемкого производства;
- 6) оздоровления государственных и принадлежащих на праве частной собственности, простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры;
- 7) использование рекреационных ресурсов в развитии туристской индустрии;
- 8) использования передового производственного опыта и менеджмента.
- 9) создания рабочих мест.

Реализационные риски

Реализация данного законопроекта имеет определенные риски, связанные с такими факторами, как:

- Наличие работающего механизма СЭЗ,

На сегодняшний день, функции по производству отечественной продукции предлагаемых в проекте Закона «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике» выполняют СЭЗ. СЭЗ на протяжении многих лет функционируют и выполняют задачу по производству продукции, для дальнейшего использования на внутреннем и внешних рынках. Более того необходимо учитывать, что данный законопроект аналогичен по некоторым аспектам Закону КР «О свободных экономических зонах», предоставляя обособленные территории и льготы для налаживания производств, однако кроме государственной поддержки, аналогии нет.

- Дополнительная нагрузка на нормативно-правовую базу.

Принятие данного законопроекта несет дополнительную нагрузку в рамках оптимизации базы НПА в виду того, что многие НПА необходимо будет адаптировать к включению в особые экономические зоны. Для снижения данного риска, одновременно с проектом Закона КР «Об особых экономических территориях в Кыргызской Республике» разработан и проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты».

Правовой и иные анализы

Первичный анализ законопроекта, направленный на выявление противоречий и/или несоответствий с Конституцией и другими нормативными правовыми актами, противоречий или же несоответствий не установил. Помимо законодательной базы, были проанализированы стратегии развития промышленности, туристско-рекреационной, инновационно-технологических отраслей, которые не выявили существенных несоответствий. Таким образом, можно бы было утверждать, что законопроект формально готов.

Помимо данной инициативы, регулирование в данной сфере обеспечивается общими положениями Гражданского, Трудового, Налогового кодексов, а также других нормативных правовых актов.

Необходимость регулирования отношений субъектов предпринимательства в данной сфере состоит в том, чтобы дать толчок развитию и поддержке промышленной, туристско-рекреационной, инновационно-технологической деятельности в Кыргызской Республике. Субъекты предпринимательства, заинтересованные в государственной поддержке, будут стимулированы инвестировать в отрасль и создавать новые рабочие места. Ситуация на рынке сейчас такова что инвестировать в восстановление промышленности не представляется перспективным, т.к. без государственной поддержки требуется вложение огромных средств, а это в свою очередь не гарантирует прибыль в будущем. Помимо этого, выделять субъектов предпринимательства в рамках данного законопроекта необходимо, чтобы восполнить пробелы в законодательстве и соответственно улучшить нормативно-правовую базу. Правовое основание для занятия предпринимательской деятельностью в промышленной, туристско-рекреационной, инновационно-технологических отраслей только подстегнет субъектов предпринимательства инвестировать в данные отрасли и развивать их.

Антикоррупционный анализ

Настоящий проект не несет в себе коррупционных рисков.

в предложенные зоны, т.е. 11740 предприятий.

комментарии	Итого	с	ко	во	Кол -	Цена	Итого	0	Данная работа осуществляется в рамках утвержденных бюджетов государственных органов	Разработка нормативных правовых актов, проведение проверок, наложение штрафов, взимание налогов,	Органы местного самоуправления -	с	о	м	4066	20000	x12	мес.	0	0	0	+975,840,000	взимание арендной платы за другое имущество в туристско-рекреационной зоне	11740	25000	x12	мес.	0	0	12мес.	+3,522,000,000	Поступление налогов и сборов	с	о	м	17610	0	x0,05	(14943	- 157,887,738	При снижении ставок подоходного налога с 10 % до 5% дает потери бюджета	При снижении ставок подоходного налога с 10% до 4% и с 10% до 4% дает потери социального фонда	+3,739,978,858	Государство не несет дополнительных	Итого

затрат на обустройство зон, немного терять при снижении ставок подоходного налога и соп.отчислений. Но получает выгоду от взимания арендной платы и пополнения бюджета от сборов налогов	выгоды-затраты	Предприниматели	Управляющая компания - представляет интересы резидентов во взаимоотношениях с органами местного самоуправления, представляет государственному органу ежегодную отчетность о результатах деятельности, представляет и защищает интересы резидентов в суде, предъявляет иски	Резидент, особой экономической территории - оспаривает за право осуществления деятельности в зоне	с о м	11740	3535	41,500,900	По данным Нацстаткомитета, за 2017 год, предприятиями в регулируемой сфере произведено товаров и услуг на 82984 млн. сомов. Планируется, что около 0,5 % от выручки будет взиматься за право осуществления
--	----------------	-----------------	--	---	-------------	-------	------	------------	--

Сэкономленные деньги от снижения ставки подоходного налога	с о м	17610 0	(14943 x0.05) x12	+157,887,738	Данные деньги могут быть направлены на развитие и расширение компании
Итого:				+113,866,838	Предприниматели – резиденты будут нести затраты на содержание управляющей компании и за право осуществ. деят., но получают прибыль при снижении ставок подоходного налога и социальных отчислений.
выгоды-затраты					
Население					
Увеличение заработной платы	ч е л.	11740	15x373 5	657,733,500	Около 176100, или же по 15 человек в каждой компании будут работать в данных зонах. Среднемесячная заработная плата в регулируемых отраслях составляет около 14943 сом. Планируется увеличение на 25 %
Создание новых рабочих мест	ч е л	900	18678	16,810,200	Создание новых рабочих мест на 30 %, и

					увеличении уровня зарботной платы
Увеличение благосостояния население		3900	18678	72,844,200	
Итого				+747,387,900	Население получает только выгоды от работы этих зон
выгоды-затраты					
Чистые выгоды				+4,601,233,596	

Из экономического анализа видно, что государственные органы несут затраты в рамках утвержденных бюджетов на разработку необходимых нормативных правовых актов, проведение проверок, взыскание налогов. Население получает выгоду в виде поступления сумм от оплаченных налогов, взимания арендной платы.

Предприниматели несут затраты на соблюдение норм для функционирования промышленных, туристско-рекреационных, инновационно-технологических объектов в частности:

- плата за право осуществления деятельности.
- на содержание управляющей компании.

Население, проживающее на особых экономических зонах также получают выгоды в виде создания рабочих мест, увеличения заработной платы и повышения своего благосостояния.

Результаты обсуждений

Согласно разделу 2 Методики проведения анализа регулятивного воздействия нормативных правовых актов на деятельность субъектов предпринимательства, утвержденной ПКР от 30 сентября 2014 года №559, создана рабочая группа экспертов, состоящая из специалистов в области юриспруденции, финансов и экономики, в сфере вводимого регулирования, находящихся в штате и привлеченных для его разработки.

Консультации были проведены со следующими группами интересов:

1) Бизнес – ассоциации.

Проект Закона КР «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике», проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты» был согласован со всеми заинтересованными профильными комитетами и фракциями ЖК КР, доработан с учетом поступивших предложений и замечаний.

3) Общественное обсуждение.

Проект Закона КР «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике», проект Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты» был обсужден на круглом столе, размещен на официальном сайте Жогорку Кенеша КР.

За время общественного обсуждения поступили предложения и замечания, часть которых была учтена в законопроекте.

Вариант регулирования №3 «Создание промышленной инфраструктуры за счёт государства»

Способ регулирования

При варианте регулирования «Создание промышленной инфраструктуры за счёт государства», государство выступает в роли строителя и модернизатора промышленной инфраструктуры. Как указывалось, выше, на текущий момент в Кыргызской Республике насчитывается более 50 простаивающих предприятий, обновление инженерной инфраструктуры которых создаст дополнительную возможность для перезапуска предприятий.

Механизм регулирования и его особенности

Способ регулирования при внедрении варианта №3, является схожим к механизму регулирования СЭЗ. При механизме регулирования СЭЗ, на основании государственной инициативы создаются специальные зоны на выделенных территориях. Данные территории ограждаются специальным таможенными пунктами и Правительством Кыргызской Республики избирается генеральная дирекция, которая будет вести управление зоной. В регулировании «создание промышленной инфраструктуры за счет государства», уполномоченный государственный орган в сфере деятельности промышленно-производственных зон будет осуществлять функции надзора и контроля за организацией (реорганизацией) инфраструктуры вокруг предприятия. То есть резиденты промышленно-производственных зон будут вести свою деятельность под контролем государственного органа.

Регулятивное воздействие

Международный опыт показывает, что браунфилд-парки (создаваемые на базе существующих предприятий), с обеспеченными строениями, сооружениями и инфраструктурой, в отношении которых проводится реконструкция и (или) капитальный ремонт, значительно повышают привлекательность данного предприятия для потенциального инвестора так как это значительно повышает оптимизацию производственных процессов и минимизирует расходы. Однако данное требует значительных финансовых вложений, которое может подвергнуть государственный бюджет дальнейшему ухудшению.

Воздействие на государство:

Положительные:

Государство будет иметь полный контроль над ППЗ;

Отрицательные:

Существенные потери бюджета в виду финансирования строительства ППЗ;

Вероятность неэффективности как СЭЗ;

Излишний контроль со стороны государства создаст дополнительные барьеры для бизнеса.

Воздействие на бизнес-среду:

Положительное:

Предоставит компаниям, за счет государственного бюджета, полностью готовую инфраструктуру, под которой подразумеваются дороги, вода, природный газ, электроэнергия, коммуникации, переработка отходов и прочие услуги;

Отрицательное:

Бизнес не сможет контролировать свою деятельность и будет зависеть от государства;

Государственный контроль, как было доказано СЭЗ, неэффективен в регулировании специальных экономических зон;

Государственные интересы не всегда сходятся с интересами бизнеса – вероятность возникновения конфликта интересов.

Реализационные риски

Так как реконструкция и (или) капитальный ремонт будет проводиться за счет государства, высока вероятность нехватки бюджетных средств, а также в случае провала привлечения инвестора, государство понесет большие потери. Вследствие этого вариант регулирования №3 «Создание промышленной инфраструктуры за счёт государства» относится к типу высоко рискованных.

Правовой и Антикоррупционный анализ

В промышленности на данный момент присутствует целый комплекс проблем, которые необходимо решить, чтобы сектор промышленности развивался, а вместе с ним и экономические показатели. Отсутствие системного подхода в решении этих проблем порождает собой первичную проблему, из-за которой вытекают конкретные проблемы. Государственный план по развитию промышленного сектора, не может охватить весь спектр проблем в сфере промышленности и делает акцент на решение не столь насущных вопросов. Нормативное регулирование необходимо для развития промышленного сектора на основе системного подхода, так как в перспективе, нерешенный комплекс проблем приведет к рецессии, стагнации, уменьшению производства/переработки/экспорта и тем самым еще сильнее усугубит нынешнее положение дел. Ввиду того, что проблемы выявленные ранее являются комплексными и только комплексом мер государственного регулирования можно решить заявленные проблемы.

Антикоррупционный анализ

Настоящий проект не несет в себе коррупционных рисков.

Экономический анализ

Расчетная таблица для государства

ИЗДЕРЖКИ					
Статья расходов	Ед.измер	Кол-во	Цена	Комментарии	
Проверки субъектов предпринимательства	сом	10470	8750	91,612,500.00	расчетный год - 2014г. Каждое пром.предприятие проверяется 3-жды в год ГНС, 1раз Соц.ондом и в среднем по 1 разу всеми остальными ГКО (12шт). Средний срок проверок составляет 16 дней по 4-ре час/день.
Обеспечение исполнения санкций и предписаний	сс	1408	12125	17,072,067.90	расчетный год - 2015г.
Потери от неформальных платежей при проверках	сом			8,057,544,000.00	суммы, которые уходят мимо госуд.бюджета в виде откатов (как результат сокращают сумму поступлений в бюджет в виде штрафов)
Создание инфраструктуры для промышленных парков	сом	430000	47600	20,468,000,000.00	ориентиром для расчетов служит территория СЭЗ ВДНХ, т.е. минимальная территория, которая может быть задействована для создания промышленных парков. Цена принята с учетом того, что территория будет создаваться с нуля, чтобы соответствовало международным стандартам, в частности НАССР

Оснащение территории оборудованием и прочими системами автоматизации, безопасности и т.д.	сом	430000	136000	58,480,000,000.00	Оснащение всей территории специализированным промышленным, складским, логистическим оборудованием, транспортом, системой безопасности и т.д.
Управление и администрирование промышленными парками	сом	430000	20000	8,600,000,000.00	Стоимость администрирования и управления объектом в год (12 месяцев)
ИТОГО				95,714,228,567.90	
Статья дохода	Ед.измер	Кол-во	Цена	Комментарии	
Штрафы: и доначисления по результатам проверок	сом	1408	30000	42,240,168.00	расчетный год - 2014г.
Налоговые доходы	сом			25,287,574,483.80	Включает ГНС и ГТС
Доход от промышленных парков	сом	430000	30000	12,900,000,000.00	Уровень дохода была принята не в первый год постройки, а через 2-3 года, когда объект будет иметь резидентов
ИТОГО				38,229,814,651.80	
САЛЬДО				57,484,413,916.10	

Расчетная таблица для бизнеса

ИЗДЕРЖКИ						
Статья расходов	Ед.измер	Кол-во	Цена	Сумма	Ком-ин	
Проверки субъектов предпринимательства	сом	1740	6525	11,353,500.00		
Соблюдение административных регламентов и ведение учета	сом	1740	3789	65,928,600.00		
Обеспечение инфраструктуры для промышленного	сом	8000000	3400	272,000,000,000.00		

	объекта					
	Убытки от неформальных платежей	сом			16,640,580,000.00	
	Издержки в виде штрафов, пени	сом	1408.01	3000	42,240,168.00	
	Налоговая нагрузка	сом			26,031,285,000.00	
	ИТОГО				314,791,387,268.00	
ДОХОДНОСТЬ/УБЫТОЧНОСТЬ						
	Убыток промышленных предприятий	%			0.60	В 2014г. По официальным данным промышленные предприятия были убыточны
	Выручка промышленных предприятий	сом			174,531,078,000.00	
	ИТОГО	сом			174,531,078,000.00	
	САЛЬДО				140,260,309,268.00	

Наделение государства исключительным правом создания промышленно-производственных зон приведет к существенной нагрузке на государственный бюджет, который и без этого является дефицитным. Для создания промышленно-производственных зон государственным органам придется изъять из бюджета существенные суммы либо увеличить государственный долг, вогнав страну в долговое время и зависимость от заемщиков. Исключительное право государства создания промышленно-производственных зон по опыту СЭЗ подтверждает неэффективность управления специализированных зон с хорошим потенциалом. Опыт Казахстана в отношении управления СЭЗ подтверждает эффективность привлечения управляющей компании к управлению специальными зонами, внедрение корпоративной системы управления взамен административной политики, придание им коммерческого статуса.

Общественное обсуждение:

При применении варианта регулирования №3 «Создание промышленной инфраструктуры за счёт государства», представители бизнес среды акцентируют внимание на том, что при больших потерях из государственного бюджета, государство будет акцентировать внимание на возмещении затрат, выделенных на строительство инфраструктуры промышленно-производственной зоны. Эксперты подчеркивают положительную сторону финансирования инфраструктуры промышленно-

производственных зон за счет бюджета для бизнеса, но отмечают, что такие большие потери для Кыргызской Республики будут слишком значительны.

При обсуждении на круглом столе представители НАБА и БизЭксперт выразили позицию, что государство будет строить инфраструктуру только для приоритетных отраслей промышленности. Точечное строительство промышленно-производственных зон не гарантирует привлечение инвесторов и развитие всех регионов страны.

Дополнительно, было акцентировано внимание на провалах СЭЗ. Из всех СЭЗ Кыргызской Республики в настоящее время работает только СЭЗ Бишкек, когда как остальные СЭЗ остаются рабочими только на бумаге. Это демонстрирует неэффективность специальных зон при управлении ими государством. Эксперты считают, что управление данными зонами должно быть передано в руки самих представителей бизнес-среды, создавая определенные рамки.

III. Рекомендуемое регулирование

Вариант № 1

Выгод (позитивные последствия) данного варианта для государства и бизнеса нет, идет рост, простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры, отсутствие инвестиций, слабое развитие обрабатывающих отраслей экономики, малое количество экспортоориентированных и импортозамещающих производств, отсутствие высокотехнологичных производств, однако они еще не получены.

Затратами (негативные последствия) являются:

- снижение налоговых и иных поступлений в бюджет
- снижение благосостояние людей, где есть простаивающие предприятия

Вариант № 2

Выгодами (позитивные последствия) данного варианта для государства и бизнеса является:

- привлечения инвестиций;
- развитие обрабатывающих отраслей экономики;
- развитие экспортоориентированных и импортозамещающих производств;
- внедрение высокотехнологичных производств;
- поддержка развития наукоемкого производства;
- оздоровление государственных и принадлежащих на праве частной собственности, простаивающих (неиспользуемых) предприятий промышленной, транспортной и иной инфраструктуры;
- использование рекреационных ресурсов в развитии туристской индустрии;
- использования передового производственного опыта и менеджмента;
- создание новых рабочих мест.

Затратами (негативные последствия) являются:

- затраты на содержание управляющей компании.
- затраты на право работы в особой экономической зоне.

Вариант №3

Выгодами (позитивные последствия) данного варианта для государства и бизнеса являются то, что представляет реальный взгляд на проблемы промышленности, позволяет оценить их риски для бизнес-среды и выражает общие взгляды субъектов

предпринимательства на насущные вопросы сектора. Данная модель позволяет провести всесторонний анализ сектора и предложить реальные методы по борьбе с проблемами, учитывая международный опыт и мнения заинтересованных сторон.

Затратами (негативные последствия) являются:

- большие потери из государственного бюджета, выделенные на строительство инфраструктуры промышленно-производственной зоны.

- точечное строительство промышленно-производственных зон не гарантирует привлечение инвесторов и развитие всех регионов страны.

Выводы

По итогам сравнения 3-х рассмотренных вариантов регулирования, предпочтительным является вариант регулирования - принятие Закона «Об особых экономических зонах в Кыргызской Республике».

Создание особых экономических зон в Кыргызской Республике способствует оптимизации производственного потенциала и привлечению иностранных инвестиций.

По мнению экспертов, конкурентным преимуществом особых экономических зон является инфраструктурное обеспечение размещаемых производств. Обустройство ОЭЗ сразу для нескольких производств даст явную экономию на инфраструктурные затраты и облегчит задачу привлечения инвесторов.

Управление данными территориями берет на себя специализированная управляющая компания, которая будет являться собственником или уполномоченным органом управления, которая будет учреждена для создания, развития и функционирования ОЭЗ. Управляющая компания будет осуществлять координацию по управлению строительством инфраструктуры, дорог, тепло-водоснабжения, поиска резидентов, обеспечения резидентов всем необходимыми условиями для ведения успешной работы, т.е. всей необходимой работой для запуска деятельности на ОЭЗ. В дальнейшем, после запуска производства, компания может брать на себя самые различные функции, начиная от эксплуатационного и инженерного обслуживания зданий, уборки территории и заканчивая организацией питания сотрудников предприятий, организацией досуга, обустройства территории ОЭЗ для открытия школ, детсадов, поликлиник, маркетов, объектов жилого фонда и т.д. За свои функции управляющая компания будет получать арендную плату. В итоге промышленному предприятию не нужно самому заниматься ни логистикой, ни утилизацией отходов, ни безопасностью – все эти заботы ложатся на плечи компании, управляющей ОЭЗ. Такое управление позволит снизить вмешательство государственных органов в управление специализированной территорией.

Для резидентов особых экономических зон также неоспоримыми плюсами являются упрощенный порядок прохождения всех необходимых административных и разрешительных процедур, а также возможность расширения и диверсификации производства. Поскольку управляющая компания будет иметь функцию принципа «единого окна», резиденты ОЭЗ смогут сфокусироваться на работе промышленного предприятия, туристско-рекреационного, инновационно-технологического объектов.